

Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου  
Σχολή Οικονομικών  
Επιστήμων Και Διοίκησης  
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών «Επιστήμες Της Αγωγής»

Μεταπτυχιακή Διατριβή



Η εξ Αποστάσεως Επαγγελματική Εκπαίδευση  
στο Πλαίσιο μιας Πανδημίας

Μπιλιρη Μαριαννα

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Μαρία Φραγκάκη

Σχολή Οικονομικών Επιστημών & Διοίκησης  
Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών *Επιστήμες Της Αγωγής*

## Μεταπτυχιακή Διατριβή

Η εξ Αποστάσεως Επαγγελματική Εκπαίδευση  
στο Πλαίσιο μιας Πανδημίας

Μαριάννα Μπιλίρη

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Μαρία Φραγκάκη,

ΣΕΠ, Συντονίστρια ΕΠΑ 65 «Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση»

Μάιος 2021

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © Μαριάννα Μπιλίρη, 2021

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της πτυχιακής εργασίας από το Πρόγραμμα Σπουδών Επιστήμες Της Αγωγής του Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Προγράμματος Σπουδών.

Ευχαριστώ, τον πατέρα μου για την ηθική και οικονομική υποστήριξη που μου παρείχε. Ιδιαίτερα αφιερώνω την παρούσα διατριβή στον ακούραστο και υπομονετικό σύντροφο της ζωής μου Μανώλη, για την παροχή ανιδιοτελούς υποστήριξης. Επιπροσθέτως, θα ήθελα να ευχαριστήσω την επιβλέπουσα, Δρ. Μαρία Φραγκάκη, για την επιστημονική, πνευματική και ηθική υποστήριξη που μου παρείχε καθόλη την διάρκεια της εκπόνησης της μεταπτυχιακής διατριβής. Παράλληλα θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς επιτροπής την Καθηγήτρια Δρ. Ιορδάνου Καλυψώ και την Καθηγήτρια Δρ. Καλογήρου Χρυστάλλα, για τη συμπαράσταση, την άμεση ανταπόκριση και συμμετοχή τους στην υποστήριξη της μεταπτυχιακής μου διατριβής.

«Η εκπαίδευση είναι δύναμη που γιατρεύει την ψυχή.»

Πλάτων

Η πανδημία Coronavirus (COVID-19) έφερε μια μεγάλη πρόκληση στην κοινωνία μας και σε όλο τον κόσμο, γεγονός που οδήγησε στην ανάγκη για υποχρεωτική αλλαγή σε σχεδόν όλες τις πτυχές της ζωής μας. Αναμφίβολα, η εκπαίδευση ήταν και εξακολουθεί να είναι ένας από τους πιο πληττόμενους τομείς αυτής της πανδημίας. Σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης, οι εκπαιδευτικοί έχουν αναγκαστεί να προσαρμοστούν σε διαδικτυακά συστήματα και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Κύριος σκοπός και επιμέρους στόχοι αυτής της μελέτης που πραγματοποιήθηκε με τη συμμετοχή 55 εκπαιδευτικών της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενηλίκων που διδάσκουν στην Ελλάδα και 24 εκπαιδευόμενων κατά την διάρκεια της περιόδου του Lockdown, ήταν η διερεύνηση και η ανάλυση των δυσκολιών που αντιμετωπίστηκαν από εκπαιδευτικούς και οι εκπαιδευόμενους στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας, των αλλαγών που αναμένονται στις εκπαιδευτικές πρακτικές παγκοσμίως στην μετά COVID-19 εποχή και τα μέτρα που, κατά την άποψη τους, θα πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση σε περίπτωση εμφάνισης παρόμοιου φαινομένου στο μέλλον. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω διαδικτυακών ερωτηματολογίων και διαδικτυακών συνεντεύξεων, ενώ τα ερευνητικά εργαλεία αναπτύχθηκαν από την ερευνήτρια και αναλύθηκαν χρησιμοποιώντας περιγραφικά στατιστικά στοιχεία. Τα πορίσματα της προαναφερθείσας μελέτης καταδεικνύουν ότι οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι αντιμετώπισαν προβλήματα κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών μαθησιακών πρακτικών τους, αναμένουν κάποιες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στον κόσμο μετά το COVID-19 και πιστεύουν ότι πρέπει να ληφθούν ουσιαστικά μέτρα στην εκπαίδευση ενάντια σε μια πιθανή μελλοντική εστία. Στο τέλος της μελέτης δόθηκαν ορισμένες συστάσεις για τους εκπαιδευτικούς, τους υπευθύνους λήψης αποφάσεων και τους ερευνητές σχετικά με τον μετα-COVID κόσμο στην εκπαίδευση.

Λέξεις Κλειδιά: Εκπαίδευση Ενηλίκων, ΤΠΕ, εξ αποστάσεως εκπαίδευση, covid-19

Coronavirus pandemic (COVID-19) has brought a great challenge to our society and worldwide, which has led to the need for change in almost every aspect of our lives. Undoubtedly, education has been and still is one of the most affected fields of this pandemic. In all levels of education, teachers have been forced to adapt themselves to the use of online systems in a very short period of time. The main purposes and goals of this research, which was conducted with the participation of 55 vocational education teachers and 24 vocational education trainees in Greece during the lockdown period due to COVID-19, were the investigation and analysis of the challenges-difficulties that vocational trainers and trainees have faced in online learning practices during the pandemic, the changes that await in educational practices after COVID-19 and the measurements which, according to them, should be taken regarding online education in case of a similar situation in the future. Data was collected through online questionnaires and online interviews, while research tools were developed by the researcher and analyzed using descriptive statistics. The main results of this study demonstrated that most of the trainers and trainees had faced problems during their online learning practices, they expected changes in educational practices in the world after COVID-19 and believed that significant measures need to be taken in education against any similar phenomenon. At the end of the study recommendations were given to educators, decision makers and researchers about education in the post-COVID-19 world.

**Keywords:** Adult education, ICT, distance education, covid-19

# ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ .....	v
ABSTRACT .....	vi
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ .....	vii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ -ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ .....	x
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ.....	xiii
ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ.....	xiv
<b>1 Εισαγωγή.....</b>	<b>15</b>
<b>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 .....</b>	<b>19</b>
1.1 Θεωρητικό Πλαίσιο .....	19
1.1.1 Εκπαίδευση Ενήλικων.....	19
1.1.2 Εξαποστάσεως εκπαίδευση .....	19
1.1.3 Διαδικτυακή Μάθηση & Διαδικτυακά Περιβάλλοντα.....	20
1.2 Τεχνική και Επαγγελματική εκπαίδευση & ΤΠΕ.....	22
1.3 Επιδημία - Πανδημία Covid-19 και η ανταπόκριση της Επαγγελματικής τεχνικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα .....	26
1.3.1 Παγκόσμια απάντηση στην πανδημία του κορωνοϊού.....	26
<b>2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 .....</b>	<b>30</b>
2.1 Εξαποστάσεως εκπαίδευση και ΤΠΕ στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.....	30
2.1.1 Σκοπός .....	30
2.1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα .....	30
2.1.3 Μεθοδολογία Έρευνας - Ερευνητική διαδικασία.....	31
2.1.4 Συλλογή δεδομένων .....	32
2.1.5 Προσδιορισμός των συμμετεχόντων.....	33
2.1.6 Εργαλεία.....	33
<b>3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 .....</b>	<b>36</b>

3.1	Αποτελέσματα .....	36
3.1.1	Ανάλυση.....	36
3.1.2	Εξοικείωση των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων με τις ΤΠΕ .....	37
3.1.3	Εμπειρία εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών .....	41
3.1.4	Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 44	
3.1.5	Απόψεις εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19.....	46
3.1.6	Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19 .....	47
3.1.7	Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον.....	48
4	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.....	51
4.1	Συμπεράσματα - Συζήτηση - Προτάσεις -Περιορισμοί.....	51
4.1.1	Συμπεράσματα.....	51
4.1.2	Συζήτηση .....	56
4.1.3	Προτάσεις.....	59
4.1.4	Περιορισμοί έρευνας .....	61
5	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 .....	62
5.1	Επίλογος .....	62
6	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	64
7	<b>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</b> .....	79
7.1	Ερωτηματολόγια.....	79
7.1.1	Ερωτηματολόγιο Προς εκπαιδευτικούς .....	79
7.1.2	Ερωτηματολόγιο προς εκπαιδευόμενους .....	97
7.1.3	Ερωτηματολόγιο συνέντευξης εκπαιδευτικών.....	112
7.1.4	Ερωτηματολόγιο συνέντευξης εκπαιδευόμενων .....	128
7.2	Πίνακες Και Γραφήματα .....	141
7.2.1	Πίνακες.....	141





## ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ -ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

<b>Πίνακας 1.</b> Δημογραφικά και εργασιακά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών έρευνας	141
<b>Πίνακας 2.</b> Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευόμενων έρευνας .....	142
<b>Πίνακας 3.</b> Αποτελέσματα για το βαθμό εξοικείωσης εκπαιδευτών στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στις ΤΠΕ (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	142
<b>Πίνακας 4.</b> Αποτελέσματα για το βαθμό εξοικείωσης των εκπαιδευόμενων στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στις ΤΠΕ (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	143
<b>Πίνακας 5.</b> Αποτελέσματα για τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση).....	143
<b>Πίνακας 6.</b> Αποτελέσματα για τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση).....	145
<b>Πίνακας 7.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	146
<b>Πίνακας 8.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	150
<b>Πίνακας 9.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19 (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	152
<b>Πίνακας 10.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19 (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση).....	154
<b>Πίνακας 11.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	156
<b>Πίνακας 12.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση) .....	158

<b>Πίνακας 13.</b> Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 .....	160
<b>Πίνακας 14.</b> Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το covid-19 που αναμένουν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι. ....	161
<b>Πίνακας 15.</b> Αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε παρόμοια περίπτωση στο μέλλον. ....	163
<b>Πίνακας 17.</b> Εξοικείωση σχετικά με την μεθοδολογία της εξΑΕ και τις ΤΠΕ .....	166

<b>Γράφημα 1.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop .....	167
<b>Γράφημα 2.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο .....	167
<b>Γράφημα 3.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τους.....	168
<b>Γράφημα 4.</b> Αποτελέσματα για το πόσο καιρό οι εκπαιδευτικοί κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τους.....	168
<b>Γράφημα 5.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης &ΤΠΕ .....	169
<b>Γράφημα 6.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές /τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους.....	169
<b>Γράφημα 7.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι συνάδελφοί τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες .....	170
<b>Γράφημα 8.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι έχουν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop .....	170
<b>Γράφημα 9.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο .....	171
<b>Γράφημα 10.</b> Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες στη μάθηση τους.....	171
<b>Γράφημα 11.</b> Αποτελέσματα για το πόσο καιρό οι εκπαιδευόμενοι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών .....	172
<b>Γράφημα 12.</b> Αποτελέσματα για το εάν οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές/ τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους.....	172
<b>Γράφημα 13.</b> Αποτελέσματα για το εάν οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν ότι οι συνεκπαιδευόμενοι τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες .....	173

## ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφοριών & Επικοινωνίας
ΙΕΚ	Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΔΙΕΚ	Δημόσιο Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης
εξΑΕ	Εξαποστάσεως Εκπαίδευση
TVET	Technical and Vocational Education and Training
W.H.O	Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως
ΙΕΠ	Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
ΕΑΠ	Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
ΕΟΠΠΕΠ	Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων & Επαγγελματικού Προσανατολισμού
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
ΕΠΑΛ	Επαγγελματικό Λύκειο
ΣΔΕ	Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας
ΣΕΚ	Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης
ΤΑ	Τυπική Απόκλιση
ΜΤ	Μέση Τιμή
LMS	Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης

## ΑΠΟΔΟΣΗ ΟΡΩΝ

Covid-19	Κορωνοϊός
E- Learning	Διαδικτυακή-Ηλεκτρονική Μάθηση
Blended Learning	Μικτή Μάθηση
Learning Management Systems	Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης
Computer Assistant Instruction	Υποβοηθούμενη Από Υπολογιστή Από
Mooc's	Διδασκαλία
Virtual Learning Environments	Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα
Smart Phones	Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης
Mobile Apps	Έξυπνα Τηλέφωνα
Mobile Technologies	Εφαρμογές Για Κινητά Τηλέφωνα
Technical and Vocational	Κινητές Τεχνολογίες
Education and Training	Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

## 1 Εισαγωγή

Το πρόσφατο ξέσπασμα της πανδημίας του covid-19, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των κενών στον τομέα της εκπαίδευσης τόσο παγκοσμίως όσο και στην Ελλάδα. Η πανδημία του covid-19 αν και νέα, έχει ήδη σοβαρά και επιβλαβή αποτελέσματα για την ανθρωπότητα με την απίστευτη ταχύτητα εξάπλωσης της και καταστροφικά αποτελέσματα σε όλους του τομείς της καθημερινότητας, με την πανδημία να μην έχει όρια και αυτό μόλις μερικούς μήνες μετά την εκδήλωση της νόσου. Ο τρόπος ζωής ολόκληρου του κόσμου έχει αλλάξει δραστικά με δισεκατομμύρια κόσμο να αναγκάζονται να μείνουν, να εργάζονται, να εμπορεύονται, να διδασκονται και να διδάσκουν από το σπίτι. Μέχρι αυτή την στιγμή ο αριθμός παγκόσμιος των περιπτώσεων, είναι πάνω από, 91.000.000 ενώ πάνω από 1.950.000 είναι οι θάνατοι (Home-Johns Hopkins Coronavirus Resource Center, 2020), και καθημερινά αυξάνονται χωρίς ακόμα να υπάρχει μια οριστική λύση. Παγκόσμια αλλά και στην Ελλάδα οι κυβερνήσεις βρίσκονται σε επαγρύπνηση με συνεχόμενα και πιο αυστηρά μέτρα αποστασιοποίησης. Το ξέσπασμα του COVID-19, επηρέασε όλες τις πτυχές των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, από την οικονομία, τις επιχειρήσεις την πολιτική, τον αθλητισμό, την ψυχαγωγία, τις μεταφορές, την λατρεία, την κοινωνική συγκέντρωση, τις αλληλεπιδράσεις μέχρι την εκπαίδευση και την έρευνα, με το τομέα της εκπαίδευσης να δέχεται τον μεγαλύτερο αρνητικό αντίκτυπο μετά το ξέσπασμα του Covid-19, μέχρι και σήμερα. Μάλιστα σύμφωνα με την Unesco (Education: From disruption to Recovery, 2020), περισσότεροι από 1,3 δισεκατομμύρια εκπαιδευόμενοι όλων των επιπέδων της εκπαίδευσης σε 142 χώρες επηρεάζονται από τον Covid-19 και τις στρατηγικές απομόνωσης.

Ταυτόχρονα όμως και καθώς τα εκπαιδευτικά επαγγέλματα αντιμετωπίζουν ταχέως μεταβαλλόμενες απαιτήσεις, από τους εκπαιδευτικούς απαιτείται ένα όλο και πιο ευρύ και πιο εξελιγμένο σύνολο ψηφιακών ικανοτήτων. Ειδικότερα, η παρουσία των ψηφιακών πόρων και το καθήκον να βοηθούν τους εκπαιδευόμενους, να καταστούν ψηφιακά ικανοί απαιτούν από τους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν τη δική τους ψηφιακή ικανότητα. Ικανότητα που δεν είναι εφικτή πάντα. (Redecker and Punie, 2017). Η πανδημία του κορωνοϊού σύμφωνα με διεθνείς οργανισμούς (Reimers and Schleicher, 2020), χαρακτηρίστηκε ως κατάσταση διαταραχής και ως επί το πλείστον θεωρήθηκε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης. Μια κρίση και διαταραχή της

κανονικότητας, με λύσεις που έπρεπε να δοθούν, οπού δεν ήταν λύσεις για την παροχή εκπαίδευσης όπως συνήθως, αλλά μάλλον μια απάντηση που κρίθηκε απαραίτητη, έτσι ώστε να συμπεριληφθούν όλα τα διαθέσιμα μέσα, σε κάθε περίπτωση, με ένα στόχο, την αποκατάσταση της εκπαιδευτικής λειτουργίας, την επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων και τη συνέχιση της μάθησης όσο το δυνατόν περισσότερο (Karalis, 2020). Δεδομένου ότι η κατάσταση παγκοσμίως είναι γνωστή, δεν αναφέρουμε περαιτέρω δεδομένα σε σχέση με την κρίση Covid-19, αλλά θα επικεντρωθούμε περισσότερο, στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, στην χώρα και τα ιδρύματα από τα οποία παρέχονται τα ερευνητικά δεδομένα που παρουσιάζονται παρακάτω, δηλ. Στην Ελλάδα και την επαγγελματική εκπαίδευση.

Κατά την πανδημία του κορωνοϊού η εξαποστάσεως εκπαίδευση χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται ακόμα κατά κόρον, από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, δίνοντας την «λύση» για όλη την περίοδο αυτή, ακόμα και στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Βέβαια εκτός από την “λύση” έφερε με βίαιο τρόπο στην επιφάνεια όλα τα προβλήματα που υπάρχουν και αφορούν την εξαποστάσεως εκπαίδευση. Χρησιμοποιήθηκε η εξαποστάσεως εκπαίδευση και οι ΤΠΕ, στην εκπαίδευση ενηλίκων και στα τεχνικά επαγγέλματα? Και αν ναι, Ποιες είναι οι προκλήσεις/προβλήματα που μπορεί να εμπόδισαν την συνεχιζόμενη επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση κατά την περίοδο του COVID-19. Ποιες είναι οι αναμενόμενες αλλαγές, που αναμένονται, στην μετα Covid εποχή ?Αλλά και ποια είναι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν ενάντια σε ενδεχόμενο ίδιο φαινόμενο στο μέλλον? Όλα τα παραπάνω δείχνουν ότι η ανάγκη για απαντήσεις στην εξέλιξη του τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης είναι πάντα επίκαιρη και σημαντική. Για το λόγο αυτό επιλέχθηκε η διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας, έτσι ώστε τα αποτελέσματα της να μας βοηθήσουν να εξετάσουμε το πως, το γιατί και τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να αξιοποιήσουμε τις νέες τεχνολογίες στην επαγγελματική εκπαίδευση κατά την περίοδο του Covid -19, αλλά και μετα.

Σκοπός αυτής της μικτής έρευνας ήταν η διερεύνηση για τον αντίκτυπο της κρίσης [Coronavirus Disease, 2019] COVID-19 στο σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα εξετάστηκαν τα προβλήματα/ προκλήσεις που βίωσαν οι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι της επαγγελματικής εκπαίδευσης δημοσίων και ιδιωτικών ΙΕΚ και άλλων δομών επαγγελματικής εκπαίδευσης, την περίοδο του Covid-19, με τις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά την διάρκεια της περιόδου αυτής, η εμπειρία εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων με την εξαποστάσεως



εκπαίδευση και με τις τεχνολογίες στην μάθηση, αλλά και οι απόψεις τους σχετικά με τις εκπαιδευτικές αλλαγές που αναμένουν και τις ενέργειες / προφυλάξεις/ μέτρα που πρέπει να ληφθούν για τη νέα εποχή της εκπαίδευσης μετά το COVID.

Για την υλοποίηση της παρούσας διατριβής έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος σε ακαδημαϊκές και ψηφιακές βιβλιοθήκες, βιβλία, επιστημονικά περιοδικά και στο διαδίκτυο στα οποία υπήρχε πρόσβαση και βοήθησαν στο να βρεθεί επιπλέον βιβλιογραφία ώστε να ενωθεί η προηγούμενη με την νέα γνώση πάνω στο θέμα εκπαίδευσης ενηλίκων και ειδικότερα σε ότι αφορά την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και την εξαποστάσεως εκπαίδευση μαζί με τις ΤΠΕ, αλλά και βιβλιογραφία για την τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση σε συνδυασμό με την πανδημία του κορωνοϊού, πράγμα που ήταν αρκετά δύσκολο καθώς η βιβλιογραφία είναι πολύ «νέα». Η αναζήτηση της βιβλιογραφίας βοήθησε στο δεύτερο κομμάτι της εργασίας και ειδικά στην δημιουργία των ερωτηματολογίων της έρευνας που προοριζόντουσαν για εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους, ενώ βοήθησε και στο να βρεθούν τα κατάλληλα ερωτήματα για να μπορέσουμε να οδηγηθούμε στα σωστά συμπεράσματα.

Η εργασία αποτελείται από 2 μέρη. Το πρώτο μέρος στο οποίο γίνεται θεωρητική προσέγγιση του θέματος σύμφωνα με την υπάρχουσα βιβλιογραφία και το δεύτερο, ερευνητικό μέρος που περιλαμβάνει τα ερωτηματολόγια και την ανάλυση των συμπερασμάτων που έχουν εξαχθεί από αυτά. Πιο αναλυτικά :

Το Α' μέρος περιλαμβάνει το θεωρητικό πλαίσιο της διατριβής και αποτελείται από το κεφαλαίο 1

Το Β 'Μέρος και ερευνητικό κομμάτι ξεκινάει με το κεφάλαιο 2, στο οποίο παρουσιάζονται, τα ερευνητικά ερωτήματα, η ερευνητική διαδικασία με αναφορά στην συλλογή δεδομένων, τις μεθόδους αξιοπιστίας και εγκυρότητας που τηρήθηκαν, τον προσδιορισμό των συμμετεχόντων και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν. Στο επόμενο κεφάλαιο, συγκεκριμένα στο κεφάλαιο 3 δίδονται τα αποτελέσματα, που προέκυψαν από την έρευνα καθώς και η στατιστική τους ανάλυση. Στην συνέχεια στο κεφάλαιο 4, δίδονται τα συμπεράσματα των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι προτάσεις προς υπευθύνους λήψης αποφάσεων, προς εκπαιδευτικούς, προτάσεις για μελλοντικές έρευνες, καθώς και οι περιορισμοί της έρευνας. Ακολουθεί το κεφάλαιο 5, με τον επίλογο της έρευνας. Η παρούσα μελέτη ολοκληρώνεται με την βιβλιογραφία πάνω

στην οποία στηρίχθηκε η έρευνα και ακολουθούν τα παραρτήματα στα οποία επισυνάπτονται τα ερωτηματολόγια που δόθηκαν σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους της επαγγελματικής εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα οποία προέκυψαν τα συμπεράσματα.

# ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

## 1.1 Θεωρητικό Πλαίσιο

### 1.1.1 Εκπαίδευση Ενήλικων

Η εκπαίδευση ενηλίκων, η δια βίου μάθηση και η εξαποστάσεως εκπαίδευση μαζί με τις ΤΠΕ, είναι θέματα που έχουν απασχολήσει πολύ τον κόσμο που κινείται στο χώρο της επαγγελματικής κατάρτισης, γενικότερα. Περίπου το 1970, όπου και πρωτοεμφανίστηκαν οι πρώτες σημαντικές θεωρίες στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων οι θεωρητικοί της εκπαίδευσης ενηλίκων, συνέχισαν να ασχολούνται οι ίδιοι αλλά και να εμπνέουν μετέπειτα ερευνητές να ασχοληθούν με τον τομέα αυτό. Μέχρι σήμερα έχουν γίνει πλήθος ερευνών σε θέματα που αφορούν την αποτελεσματικότητα στην διδασκαλία, μελέτες για συγκεκριμένες μεθόδους εκπαίδευσης ενηλίκων σε συνάρτηση με την αποτελεσματικότητα τους καθώς επίσης και στρατηγικές εκπαίδευσης ικανοτήτων σε προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης (Ανδρεαδάκης and Καδιανάκη, 2010 Abrahams and Millar, 2008 Adebayo, 2020 Bidabadi, Isfahani, Rouhollahi and Khalili, 2016 Cardoso de Sousa, 2011 Joseph & Godstime, 2016 Rush et al., 2010 Sadeghi, Sedaghat and Sha Ahmadi, 2014). Επιπλέον θεωρητικές μελέτες που έχουν γίνει έχουν ασχοληθεί και αυτές με την αποτελεσματική διδασκαλία και γενικά με τις θεωρίες της μάθησης ενηλίκων καθώς και με τις διαφορές τους με την παιδαγωγική. (Borich, 2020 Holmes and Abington-Cooper, 2000 Καραλής και Λιοδακή, 2013 Kyriacou, 2007 Taylor and Hamdy, 2013). Επιπροσθέτως ακόμα και σήμερα γίνονται συνέδρια με κύριο θέμα τις καινοτόμες μεθόδους διδασκαλίας στην εκπαίδευση ενηλίκων, αναζητώντας καινούρια και αποτελεσματικά μοντέλα εκπαίδευσης. (Belousova, Kozhukhar and Ryumshina., 2015 Γεροστέργιου & Ψυχογιός, 2008 Δρόσος, 2013 Ιωάννου και Ρέππα, 2008).

### 1.1.2 Εξαποστάσεως εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον Lionaraki (2005), η εξ αποστάσεως μάθηση βασίζεται σε τρεις άξονες αλληλεπίδρασης: τον εκπαιδευτή, τον εκπαιδευόμενο και το εκπαιδευτικό υλικό με σημαντικότερο ρόλο στη εκπαιδευτική διαδικασία να τον κατέχει το εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο είναι υποστηρικτικό για το έργο του εκπαιδευόμενου, πρέπει να είναι ικανό να ενεργοποιεί τον εκπαιδευόμενο, να του διδάξει πως να μαθαίνει μονός του αυτόνομα και δημιουργικά, βοηθώντας τον να ανακαλύψει τις

γνώσεις και τις πληροφορίες μέσω δραστηριοτήτων και μέσω της αυτομάθησης,(Lionarakis, 2003). Ενώ σύμφωνα με τον με τον Wedemeyer, μπορεί να προσφέρει εκπαίδευση σε οποιοδήποτε χρόνο, χώρο και τόπο. Γίνεται όπου και να βρίσκονται οι εκπαιδευόμενοι, ενώ δίνει την ευελιξία μιας αμφίδρομης επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτή και εκπαιδευόμενου, είτε άμεσα(σύγχρονα), είτε έμμεσα (ασύγχρονα) με την βοήθεια των τεχνολογικών μέσων που χρησιμοποιεί ΤΠΕ.( Diehl, 2011)

Η εξΑΕ έχει οριστεί διαχρονικά με διάφορους τρόπους, αφού αρκετοί ερευνητές έχουν δώσει τη δική τους εννοιολογική εκδοχή, συνδέεται άρρηκτα με την «εκπαίδευση» και την «κατάρτιση» ως παιδαγωγική. Η πρώτη γενιά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης χρονολογείται περίπου από το 1850 (Agostinelli, 2019 Holmberg, 1987 Jung, 2019). Στην πρόσφατη βιβλιογραφία πολλές μελέτες θεωρούν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση ως ένα διαδικτυακό τρόπο διδασκαλίας μέσω της ψηφιακής τεχνολογίας. Βέβαια πριν από δεκαετίες, η εξ αποστάσεως εκπαίδευση ξεκίνησε ως εκπαίδευση μερικής φοίτησης και περιγραφόταν ως μια μορφή εκπαίδευσης η οποία μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσω ραδιοφώνου ή τηλεόρασης, είτε μέσω, αλληλογραφίας (Santo, 2011 Sumner, 2000 Zhao et al., 2005), με συμβατικά βιβλία, ενώ τα τελευταία χρόνια υιοθέτησε σχεδόν όλες τις μορφές της σύγχρονης τεχνολογίας: από κινητά τηλέφωνα και υπολογιστές, μέχρι δορυφόρους (Kentnor, 2015)

### 1.1.3 Διαδικτυακή Μάθηση & Διαδικτυακά Περιβάλλοντα

Τόσο ο ορισμός όσο και οι πρακτικές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης μαζί με την ψηφιακή τεχνολογία, έχουν αλλάξει και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση έχει μετατραπεί σε μια μορφή διαδικτυακής μάθησης (Siemens, 2004 Siemens, Gašević & Dawson, 2015), μάλιστα ο Agostinelli (2019) ονομάζει αυτήν τη νέα μορφή εκπαίδευσης ως την τρίτη γενιά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Όμως η ευρεία χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας σε πολύ διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα έχει φέρει και μερικούς νέους όρους, όπως πχ: Διαδικτυακή-Ηλεκτρονική Μάθηση (e-learning), Μικτή Μάθηση(blended learning), Συστήματα Διαχείρισης Μάθησης (learning management systems), Υποβοηθούμενη από Υπολογιστή Διδασκαλία (Computer Assistant Instruction), Μαζικά Ανοιχτά Διαδικτυακά Μαθήματα (MOOCs), Εικονικά Περιβάλλοντα Μάθησης( Virtual Learning Enviroments) κ.λπ. (Daniel, 2014 Urdan & Weggen, 2000). Από τα παραπάνω μπορούμε να πούμε ότι η εξ αποστάσεως εκπαίδευση σημαίνει μια μορφή εκπαίδευσης που πραγματοποιείται

διαδικτυακά και μέσω εικονικών μαθησιακών περιβαλλόντων. Η «εξαποστάσεως εκπαίδευση» και η «ηλεκτρονική μάθηση» αν και αλληλεπικαλύπτονται σε ορισμένες περιπτώσεις, δεν είναι καθόλου πανομοιότυπες.(Guri-Rosenblit, 2005). Παρολαυτά, σε αυτή την έρευνα, ο όρος «διαδικτυακή μάθηση» και «εξαποστάσεως μάθηση» χρησιμοποιείται συνυφασμένα και αυτό για να περιγράψουμε τη μορφή της διδασκαλίας και της μάθησης μέσω ορισμένων συστημάτων διαχείρισης μάθησης στα οποία και οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να είναι στο διαδίκτυο είτε συγχρονισμένα είτε ασύγχρονα. Η διαδικτυακή μάθηση έχει μοναδικά χαρακτηριστικά και είναι αρκετά διαφορετική, με βάση την εκπαιδευτική φιλοσοφία της, την θεωρία της και τη εκπαιδευτική μεθοδολογία της, βασίζεται κυρίως στη συνδεσιμότητα (Connectivism) (Barnett, McPherson and Sandieson, 2013 Goldie, 2016) και προσπαθεί να εξαλείψει τα εμπόδια προκειμένου να εξασφαλίσει ίσες ευκαιρίες για δια βίου εκπαιδευόμενους (Clain, 2016). Η συνδεσιμότητα περιγράφεται ως μια θεωρία μάθησης για την ψηφιακή εποχή με τον αντίκτυπο των εννοιών, όπως η παγκοσμιοποίηση, η τεχνολογία, η διά βίου μάθηση και οι ψηφιακές πληροφορίες (Downes, 2008) . Σύμφωνα με τους De Valle Carreno, 2014 & Siemens, 2004, οι αρχές της συνδεσιμότητας είναι οι εξής:

- Η μάθηση και η γνώση βασίζονται σε ποικιλία απόψεων.
- Η εκμάθηση είναι μια διαδικασία σύνδεσης εξειδικευμένων πηγών και πληροφοριών.
- Η μάθηση μπορεί να βρίσκεται και σε μη ανθρώπινες συσκευές.
- Η ικανότητα να μαθαίνουμε περισσότερα είναι πιο σημαντική από ό,τι γνωρίζουμε μέχρι σήμερα
- Η καλλιέργεια και η διατήρηση της συνδεσιμότητας είναι απαραίτητη για τη διευκόλυνση της συνεχούς μάθησης.
- Βασική ικανότητα είναι να βλέπουμε συνδέσεις μεταξύ ιδεών και εννοιών.
- Βάση για όλες τις δραστηριότητες μάθησης στον συνδετισμό είναι η ακριβής, ενημερωμένη γνώση.

Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις αρχές σημειώνεται ότι η συνδεσιμότητα χαρακτηρίζεται ως αντανάκλαση της κοινωνίας μας, η οποία αλλάζει ταχύτατα, είναι πιο περίπλοκη, είναι παγκόσμια συνδεδεμένη, με αυξανόμενες εξελίξεις στην τεχνολογία,(Duke, Harper and Johnston, 2013) και με εκπαιδευόμενους, αυτοκατευθυμένους και συνδεόμενους σε δίκτυα, να πρέπει να δημιουργήσουν τα μαθησιακά τους περιβάλλοντα σύμφωνα με τις δικές τους μαθησιακές ανάγκες,

(Daniel & Hotte 2010 Tschofen and Mackness, 2012). Οι υποστηρικτές του συνδετισμού υποστηρίζουν ότι η γνώση δεν μπορεί να μεταφερθεί από εκπαιδευτικούς σε εκπαιδευόμενους και ότι η συμμετοχή στη μάθηση είναι σημαντική, ενώ η γνώση μπορεί να διαμορφωθεί ως αποτέλεσμα της ενεργού αλληλεπίδρασης μεταξύ των ατόμων (De Waard et al., 2011 Goldie, 2016).

Παρόλο που δεν έχουμε αρκετές πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των διαδικτυακών μαθησιακών πρακτικών, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους κατά τη διάρκεια αυτής της παγκόσμιας πανδημίας, μπορούμε να εκτιμήσουμε ότι δεν μπορούν όλες οι πρακτικές που διεξήχθησαν κατά την διάρκεια του lockdown και συνεχίζουν να διεξάγονται, να αντικατοπτρίζουν όλες και κατά «γράμμα» τις αρχές του συνδετισμού. Βεβαία χρειάζεται να ληφθεί υπόψη ότι, ανεξάρτητα από τα διαδικτυακά συστήματα που έχουν χρησιμοποιηθεί, πρέπει να υπάρξει προσοχή στο να μην προκληθεί μεγαλύτερο πρόβλημα ενώ προσπαθείτε να λυθεί ένα εκπαιδευτικό πρόβλημα. Χρειάζεται μαζί με την διασφάλιση της ακαδημαϊκής ανάπτυξης του εκπαιδευόμενου να διασφαλιστούν και οι κοινωνικό-συναισθηματικές πτυχές της μάθησης που απαιτούν μια πιο ολιστική προσέγγιση. Χρειάζεται να γνωρίζουμε ότι όλοι οι άνθρωποι είναι βιολογικά, ψυχολογικά και κοινωνικά όντα (Gove, 1994) και ότι η διαδικτυακή μάθηση απαιτεί περισσότερα από αυτά τα στοιχεία, ενώ μπορεί να μην ικανοποιεί όλες τις μαθησιακές ανάγκες των μαθητών.

Σύμφωνα με τους Weidlich & Bastiaens, 2019 και Mayer, 2019 τα διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα έχουν ορισμένα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά όσον αφορά τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό τους. Για παράδειγμα και σύμφωνα με τους Su, 2016 και Branch and Stefaniak, 2019, οι αρχές της διαδικτυακής μάθησης, εκτός από την συνδεσιμότητα, είναι η συνεργασία, οι ίδιοι οι εκπαιδευόμενοι, η εικονική πραγματικότητα, η κοινή γνώση, οι εμπειρίες, αλλά και το υψηλό επίπεδο κοινωνικής παρουσίας, η συμμετοχή και η διαδικτυακή παρουσία με εκπαιδευόμενους αυτοκατευθυνμένους.

## 1.2 Τεχνική και Επαγγελματική εκπαίδευση & ΤΠΕ

Η τεχνική εκπαίδευση περιλαμβάνει την προετοιμασία για τη χρήση τεχνικών, συνήθως σε επαγγελματικές δραστηριότητες και προέρχεται από την πρακτική εφαρμογή αυτών των επιστημονικών αρχών και συνδέεται άρρηκτα με την επαγγελματική εκπαίδευση (Winch, 2013). Συγκεκριμένα η τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (TVET), είναι αναπόσπαστο κομμάτι της

εκπαίδευσης και τη διά βίου μάθησης, καθώς επίσης, περιλαμβάνει την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τις δεξιότητες και δραστηριότητες που σχετίζονται με τον επαγγελματικό τομέα, η οποία περιλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία ευκαιριών μάθησης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Μπορεί να πραγματοποιηθεί σε δευτεροβάθμιο, μετα-δευτεροβάθμιο και τριτοβάθμιο επίπεδο και να περιλαμβάνει προγράμματα που οδηγούν σε επαγγελματικά προσόντα και σε άλλες ευκαιρίες ανάπτυξης δεξιοτήτων προσαρμοσμένες στα εθνικά και τοπικά περιβάλλοντα. (Unesco, 2015). Βάση της δήλωσης της Unesco, (2015), για να επιτευχθεί ο στόχος της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς στην δια βίου-επαγγελματική εκπαίδευση μέχρι το 2030, οι Τεχνολογίες Πληροφοριών & Επικοινωνίας (ΤΠΕ) - συμπεριλαμβανομένης της κινητής μάθησης, πρέπει και χρειάζεται να αξιοποιηθούν και να ενσωματωθούν σε όλους τους τομείς της εκπαίδευσης, τόσο για την ενίσχυση των εκπαιδευτικών συστημάτων, όσο και για τη διάδοση της γνώσης και την αποτελεσματικότερη παροχή υπηρεσιών, μέσω της υιοθέτησης μοντέλων εκμάθησης με την χρήση αυτών. Με αυτό το τρόπο, η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, μπορεί να αναδείξει τα ταλέντα των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων και να ανταποκριθεί καλύτερα στις σημερινές και μελλοντικές αναπτυξιακές ανάγκες.

Επιπλέον και βάση των εκθέσεων της Chinien,(2005) και Latchem, (2017) οι επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης στη ζωή μας είναι ορατές στην καθημερινότητα, πράγμα που δρα καταλυτικά και στο χώρο της επαγγελματικής εκπαίδευσης σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, καθώς όλο και περισσότερες ΤΠΕ εμπλέκονται στον χώρο της εργασίας. Υπάρχει η προσδοκία ότι η Τεχνική & Επαγγελματική Εκπαίδευση & Κατάρτιση, θα προβλέψει τις μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες, θα εμπλέξει τους εργοδότες στον προγραμματισμό της κατάρτισης, στην παροχή της κατάρτισης, στην πρόσβαση σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, στην οικοδόμηση στερεών γεφυρών μεταξύ του κόσμου της μάθησης και του κόσμου της εργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι την ποιότητα και τη συνάφεια στην εκπαίδευση και την κατάρτιση.

Οι ΤΠΕ μπορούν να βελτιώσουν την ποιότητα, την εμβέλεια και το πεδίο εφαρμογής της παροχής επαγγελματικής κατάρτισης, με μικρότερο κόστος και δεδομένου ότι τα πολυμέσα είναι διαδραστικά, μπορούν να βοηθήσουν τους εκπαιδευόμενους να επεξεργαστούν και να διατηρήσουν τη γνώση που θα αποκτήσουν. Ταυτόχρονα με τη συνεχή και ραγδαία ανάπτυξη των ΤΠΕ, τα εκπαιδευτικά συστήματα ανταποκρινόμενα στις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται, προετοιμάζουν τους εκπαιδευόμενους για την αγορά εργασίας, στις χρήσεις των ΤΠΕ αυτών καθ'αυτών, σε

νέες μεθόδους και προϊόντα, βελτιώνοντας έτσι την απασχολησιμότητα τους. (Thang Tze Yian and Park, 2019). Από τα παραπάνω μπορούμε να θεωρήσουμε ότι η υπάρχει η ανάγκη ύπαρξης των ΤΠΕ στην επαγγελματική κατάρτιση ως μέρος αυτής. Η περιορισμένη μελέτη των Yasak and Alias (2014), δείχνει ότι οι ΤΠΕ ενσωματώνονται πράγματι στις αίθουσες διδασκαλίας της επαγγελματικής εκπαίδευσης σε διαφορετικούς κλάδους, και για διάφορους εκπαιδευόμενους. Το φάσμα των εφαρμογών τους περιλαμβάνει, πλήρη εφαρμογή, μερική εφαρμογή και συμπληρωματική εφαρμογή. Η ενσωμάτωση των ΤΠΕ γενικά αποδείχτηκε ότι είναι σχετικά πιο αποτελεσματική για την προώθηση της μάθησης του γνωστικού πεδίου και την ικανοποίηση των μαθησιακών αναγκών των εκπαιδευόμενων, αλλά λιγότερο για την προώθηση της ανάπτυξης ψυχοκινητικών δεξιοτήτων. Ίσως γενικά, έχουμε μεγάλες προσδοκίες που δεν έχουν ακόμη πραγματοποιηθεί, ενώ αναφέρεται ότι οι μελλοντικές προσπάθειες ενσωμάτωσης των ΤΠΕ με διασφάλιση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης τους στη διδασκαλία και στην εκμάθηση στην επαγγελματική εκπαίδευση, θα πρέπει να επικεντρωθεί περισσότερο στην επιλογή του κατάλληλου πλαισίου πολυμέσων. Στην μελέτη των Mohammadi, Marzooghi, Salimi and Mansoori, (2017), που πραγματοποιήθηκε με συνέντευξη των συμμετεχόντων, τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι συμμετέχοντες είχαν θετική άποψη όσο αφορά τις νέες τεχνολογίες, αφού έδειξαν θετική στάση απέναντι στη διαδικασία εκμάθησης και στα λογισμικά αυτής. Επίσης τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι άνθρωποι δεν μαθαίνουν με τον ίδιο τρόπο, και ότι η χρήση, διαφορετικών μεθόδων κατάρτισης θεωρούνται απαραίτητες και αυτό γιατί υπάρχουν εκπαιδευόμενοι, που ενδιαφέρονται για την ηλεκτρονική μάθηση και μέσω του κινητού τους και εκπαιδευόμενοι, που ενδιαφέρονται να μάθουν πρόσωπο με πρόσωπο, με αυτή την πολυμορφία να οδηγεί σε σημαντική αύξηση των επιδόσεων των εκπαιδευόμενων. Τέλος οι προτάσεις της παραπάνω μελέτης για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τα διευθυντικά στελέχη στον τομέα της επαγγελματικής κατάρτισης είναι οι εξής:

1. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να υιοθετήσουν τεχνολογία στις εκπαιδευτικές στρατηγικές τους,
2. Φαίνεται ότι οι κινητές τεχνολογίες (mobile technologies), έχουν αρχίσει να εντάσσονται εντός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στις αναπτυσσόμενες χώρες.
3. Η κατάσταση αυτή υποδηλώνει έναν τεράστιο χώρο για βελτίωση της εμπειρίας στην τάξη με τις κινητές συσκευές, όπως τα έξυπνα τηλέφωνα (Smart phones).



4. Τα προγράμματα σπουδών στην επαγγελματική κατάρτιση χρειάζεται να αναπτυχθούν, δίνοντας έμφαση στις εφαρμογές για κινητά τηλέφωνα (Mobile apps).

5. Εξαιτίας της ευελιξίας που προσφέρει στα μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης, να χρησιμοποιείτε η κινητή εκπαίδευση, έναντι της χρησιμοποίησης απλά ηλεκτρονικού υπολογιστή.

Από τα στοιχεία της θεωρητικής συγκριτικής μελέτης της Ζαδειροπούλου (2009), για τις ΤΠΕ στην εκπαίδευση της Ελλάδας και της Βρετανίας, φαίνεται αρχικά ότι, η Ελληνική εκπαίδευση δεν έχει κατορθώσει να αξιοποιήσει τις προσπάθειες που έγιναν για την εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία μέσω των διαφόρων προγραμμάτων που σχεδιάστηκαν και υλοποιήθηκαν, ενώ επισημαίνεται ότι ακόμα και σήμερα, η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην καθημερινή εκπαιδευτική πρακτική είναι αποσπασματική και βασίζεται κυρίως στην ατομική πρωτοβουλία ορισμένων εκπαιδευτικών. Ταυτόχρονα από την βιβλιογραφική ανασκόπηση και ανάλυση των Βρατσάλη & Αλιβίζος, 2017, φαίνεται ότι, 17 είναι οι εξωτερικοί (υποδομές & χρηματοδότηση, υποστήριξη διδασκόντων, στρατηγική ιδρυμάτων / κρατών) και οι εσωτερικοί (γνώσεις, δεξιότητες διδασκόντων, επαγγελματική ανάπτυξη διδασκόντων, στάσεις και αντιλήψεις διδασκόντων), παράγοντες που επηρεάζουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση. Από αυτούς συχνότεροι παράγοντες αναφέρεται να είναι η έλλειψη τεχνικών γνώσεων και δεξιοτήτων των διδασκόντων, που συνδυάζεται με την αδυναμία των διδασκόντων να αξιοποιήσουν παιδαγωγικά τις τεχνολογίες, ο ανεπαρκής εξοπλισμός / υποδομές ΤΠΕ και η έλλειψη τεχνικής υποστήριξης των διδασκόντων.

Η χρήση των ΤΠΕ στην επαγγελματική κατάρτιση παρέχει μία μέθοδο σύγχρονη εκμάθησης-διδασκαλίας μέσω διαδικτύου και όχι μόνο, η οποία προσαρμόζεται ανάλογα με τις ανάγκες των εκπαιδευόμενων. Η ψηφιακή μόρφωση, η εξοικείωση - χρήση των ΤΠΕ και του διαδικτύου, είναι καθοριστικές νέες ικανότητες για την εποχή που διανύουμε ενώ, όπως και η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην επαγγελματική εκπαίδευση γενικά. Η χρήση των ΤΠΕ στην επαγγελματική κατάρτιση, λόγω της ηλικίας της τεχνολογίας και της παρόμοιας ηλικίας που γεννήθηκαν οι εκπαιδευόμενοι δίνει μια πιο θετική στάση προς την τεχνολογία σε σύγκριση με την προηγούμενη γενιά. Η χρήση των ΤΠΕ στην επαγγελματική κατάρτιση, μπορεί να είναι μια ικανοποιητική εμπειρία για όλους, αφού αντιμετωπίζει την πρόκληση της πρόσβασης. Με την χρήση ΤΠΕ μπορούμε να μετατρέψουμε την μεθοδολογία της μάθησης και να δημιουργήσουμε ένα πραγματικό συνεχές μεταξύ εκπαιδευόμενου και αγοράς

εργασίας. Λαμβάνοντας υπόψιν την ταχεία γενική ανάπτυξη της τεχνολογίας, το κόστος της εκπαίδευσης μειώνεται, ενώ ταυτόχρονα η ορθή χρήση των ΤΠΕ μπορεί να συμβάλει μακροπρόθεσμα στην ανάπτυξη της επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε όχι και τόσο αναπτυγμένες χώρες, με ζητήματα προσβασιμότητας και αξιοπιστίας του υλικού.( Abd Rashid, 2016)

Από τα παραπάνω ίσως φαίνεται αρχικά ότι οι ΤΠΕ, ήδη χρησιμοποιούνται στην εξαποστάσεως εκπαίδευση, αλλά και ότι υπάρχει ανάγκη να αξιοποιηθεί τόσο η εξαποστάσεως εκπαίδευση όσο και οι ΤΠΕ σήμερα, σε μια περίοδο πανδημίας, έτσι ώστε όχι μόνο να συνεχίσει η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, αλλά και να εκσυγχρονιστεί και να προσφέρει στην αποτελεσματικότητα.

### 1.3 Επιδημία - Πανδημία Covid-19 και η ανταπόκριση της Επαγγελματικής τεχνικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα

#### 1.3.1 Παγκόσμια απάντηση στην πανδημία του κορωνοϊού

Μετά το ξέσπασμα του COVID-19, μέχρι και σήμερα ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (W.H.O) εξέδωσε οδηγίες σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της εξάπλωση της πανδημίας. Στις περισσότερες χώρες του κόσμου υπήρξαν και υπάρχουν ξανά Lockdown. Καθιερώθηκε η εργασία από το σπίτι για μεγάλο μερίδιο των εργαζομένων. Διακόπηκαν μεγάλες συγκεντρώσεις και αθλητικές δραστηριότητες σε τοπικό αλλά και διεθνές επίπεδο. Γενικά κάθε κράτος «απάντησε» διαφορετικά όσο αφορά τα μετρά αλλά οι περισσότερες χώρες εφάρμοσαν το κλείσιμο των εκπαιδευτικών δομών, ως μέσο περιορισμού της εξάπλωσης του Covid-19. Πχ

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, πολλά σχολεία έκλεισαν και οι εξετάσεις ακυρώθηκαν, μάλιστα στην έκθεση (Will, 2020), αναφέρετε ότι μερικές σχολικές μονάδες που έκλεισαν δεν θα κατάφερναν να κάνουν επανεκκίνηση για το 2020. Η Νέα Υόρκη και η Καλιφόρνια ήταν 2 από τις πολιτείες στην Αμερική που επλήγησαν και εξακολουθούν να πλήττονται περισσότερο από την πανδημία. Το κλείσιμο των σχολικών μονάδων στην Αμερική επηρέασε περισσότερο από 60 εκατομμύρια εκπαιδευόμενους

Αντίστοιχα στην Ισπανία περίπου 11 εκατομμύρια εκπαιδευόμενοι επηρεάστηκαν από το κλείσιμο των σχολικών δομών, ενώ ταυτόχρονα έγινε και αναστολή συμβάσεων εργασίας για τα άτομα που εργάζονταν στις σχολικές καφετέριες και στην ειδική

εκπαίδευση (Ten million students told to stay home in Spain in bid to slow spread of coronavirus, 2020).

Στη Σαουδική Αραβία, στη Μέση Ανατολή, τα σχολεία και τα πανεπιστήμια σε όλη την επικράτεια έκλεισαν με διαταγή από το υπουργείο παιδείας με διαταγή όμως να δημιουργηθούν εικονικά σχολεία και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση να διασφαλιστεί ότι η εκπαιδευτική διαδικασία θα συνεχιστεί με αποτελεσματικό και ποιοτικό τρόπο (Saudi closes schools, universities because of coronavirus – Middle East Monitor, 2020).

Στην Αυστραλία, δεκάδες ανεξάρτητα σχολεία έκλεισαν και εκπαιδευόμενοι μετακινήθηκαν σε διαδικτυακά μαθήματα. Όμως η εκπαίδευση στην Αυστραλία άνοιξε ξανά εν μέσω πανδημίας με ισχυρά μέτρα κοινωνικών αποστάσεων και αυτό γιατί, ο πρωθυπουργός της ανακοίνωσε ότι τα σχολεία παρέμειναν ανοιχτά επειδή η κυβέρνηση πιστεύει ότι «τα παιδιά διατρέχουν πολύ χαμηλό κίνδυνο από τον κορωνοϊό και το κλείσιμο των σχολείων θα μπορούσε να έχει δυσμενή αποτελέσματα στον τομέα της υγείας τους και στην οικονομία» (Schools are closing in 70 countries. Why not here?, 2020)

Στην Ιταλία, τα σχολεία έκλεισαν επ'αόριστον και το υπουργείο παιδείας με την υπουργό Lucia Azzolina να δημιουργεί μια ειδική ομάδα εργασίας, έτσι ώστε να επιτραπεί η εξαποστάσεως εκπαίδευση, παρέχοντας σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους εργαλεία όπως πλατφόρμες εξαποστάσεως εκπαίδευσης, εκπαιδευτικά διαδικτυακά σενάρια και ψηφιακό περιεχόμενο. Βέβαια η ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ιταλία ήταν άنيση, με τα περισσότερα σχολεία να μην έχουν εξοπλισμό και η πρόοδος να οφείλεται κυρίως σε ατομική πρωτοβουλία εκπαιδευτών και διευθυντών. ( Redazione, 2020)

Στην Ινδία όλα τα σχολεία και οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί έκλεισαν και εφαρμόστηκε καθολικό Lockdown, πολλά εκπαιδευτικά ιδρύματα ακύρωσαν τα μαθήματα, τις εξετάσεις και την πρακτική άσκηση, ενώ επιλέχθηκαν διαδικτυακές λειτουργίες με εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους να αντιμετωπίζουν προβλήματα. (Sharma, 2020)

Στη Γαλλία, η κυβέρνηση από τον Πρόεδρο Macron, διέταξε το κλείσιμο όλων των σχολείων μέσω τηλεοπτικής εκπομπής. Σχολεία και εκπαιδευτικά ιδρύματα έκλεισαν για να μετριάσουν την εξάπλωση του ιού. Το κλείσιμο των εκπαιδευτικών μονάδων

και τα υπόλοιπα μέτρα αποδείχθηκαν αρχικά αποτελεσματικά σε μεγάλο βαθμό. (TheLocal.fr. 2020)

Στην Σενεγάλη τα σχολεία έκλεισαν για να περιοριστεί η πανδημία. Η Σενεγάλη ήταν το πρώτο αφρικανικό κράτος που έλαβε τέτοιου είδους μέτρα για τον περιορισμό της πανδημίας. (Senegal Orders All Schools Closed in Response to Coronavirus, 2020)

Στην Γερμανία οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί έκλεισαν επίσης ως απάντηση στον περιορισμό της εξάπλωσης της πανδημίας. (www.dw.com, 2021). Το ίδιο συνέβη και στην Ρωσία. (Staff, 2021). Όσο αφορά την Νιγηρία, (Coronavirus School Closure in Nigeria Threatens Child Labor Progress, 2020) η κυβέρνηση διέταξε το κλείσιμο όλων των σχολικών μονάδων, δρώντας προληπτικά.

Και ενώ πολλές χώρες έκλειναν τα σχολεία, μερικές άλλες όπως η Σιγκαπούρη, Η Σουηδία, (Open Schools, Covid-19, and Child and Teacher Morbidity in Sweden | NEJM, 2021) και η Αυστραλία (Mercer, 2020), κράτησαν τα σχολεία τους ανοιχτά ως ένα είδος στρατηγικής για τον περιορισμό της μετάδοσης. Το κλείσιμο των εκπαιδευτικών βαθμίδων σε πολλές χώρες, θεωρήθηκε ως πολύ καλό υποστηρικτικό μέτρο για τον περιορισμό της εξάπλωσης της νόσου, αλλά είχε επίσης και κάποιες δυσμενείς συνέπειες σε εκατομμύρια μαθητές παγκοσμίως που αντιμετώπισαν πολλαπλές προκλήσεις-εμπόδια-δυσκολίες στην εκπαίδευσή τους.

Τέλος στην Ελλάδα, από την οποία προέρχεται και η συγκεκριμένη μελέτη, περίπου από τις 5 Μαρτίου του 2020 και μέσα σε μια εβδομάδα όλες οι βαθμίδες της εκπαίδευσης έκλεισαν καθώς εφαρμόστηκε καθολικό lockdown. Με το κράτος να απαντά άμεσα και να παρέχει την οδηγία σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης να μετακινήσουν την διδασκαλία από δια ζώσης σε εξ αποστάσεως, τροποποιώντας το νομοθετικό πλαίσιο για “εξαιρετικές περιστάσεις”, έδωσε σύμφωνα με το Ελληνικό Σύνταγμα, σε όλες τις δημόσιες δομές εκπαίδευσης την δυνατότητα για εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, «Παροχή σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης για το σχολικό έτος 2020-2021.»(ΦΕΚ3882/12/920 & ΦΕΚ 1859/15/520), δυνατότητα που μέχρι τώρα κατείχε μόνο το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. «Δίδεται η δυνατότητα διενέργειας της ενισχυτικής διδασκαλίας (περ. β’), καθώς και της εναλλακτικής ενισχυτικής διδασκαλίας (περ. δ’) της παρ. 1 του άρθρου 26 του ν. 4368/2016 (Α’ 21), μέσω τηλεεκπαίδευσης»(ΦΕΚ4810/31/1020).

Σχεδόν όλες οι δημόσιες δομές εκπαίδευσης κατάφεραν σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα να παρέχουν σχεδόν όλα τα μαθήματα από απόσταση, ενώ αυτή την στιγμή

η πρωτοβάθμια εκπαίδευση, η δευτεροβάθμια, τριτοβάθμια, επαγγελματική - τεχνική εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, παρέχεται αποκλειστικά εξαποστάσεως με την υλοποίηση της σύγχρονης & ασύγχρονης εξαποστάσεως εκπαίδευσης, να γίνεται όσο αφορά τις δημόσιες βαθμίδες, μέσω του Πανελληνίου Σχολικού Δικτύου(Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο – Το δίκτυο στην υπηρεσία της Εκπαίδευσης, 2020) και της ψηφιακής πλατφόρμας webex meeting(webex.sch.gr, 2020), της εταιρείας Cisco Hellas AE,( Cisco Greece, 2020), δωρεάν. Ενώ για την πρόσβαση οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι δύνανται να χρησιμοποιούν εξοπλισμό (ηλεκτρονικό υπολογιστή, ταμπλέτα, κινητό), που ανήκει στη σχολική μονάδα ή στους ίδιους. Όσο αφορά τις μονάδες ιδιωτικής εκπαίδευσης, η επιλογή για την υλοποίηση της σύγχρονης, δύναται να χρησιμοποιηθεί αντίστοιχη ψηφιακή πλατφόρμα ανάλογα με τις ανάγκες και την υλικοτεχνική υποδομή.( ΦΕΚ 4900 /07-11-2020).

Το Σεπτέμβριο του 2020, το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΙΕΠ)( <http://iep.edu.gr/el/>) σε συνεργασία με το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) (<https://www.eap.gr/> ) και το Πανεπιστήμιο του Αιγαίου,(<https://www.aegean.gr/> ) δημιούργησαν δύο σχετικά επιμορφωτικά προγράμματα (MOOCS),ένα που αφορά την σύγχρονη τηλεεκπαίδευση και ένα την ασύγχρονη τηλεεκπαίδευση, με σκοπό την επιμόρφωση και εξοικείωση των εκπαιδευτών, στην μεθοδολογία της σχολικής εξαποστάσεως εκπαίδευσης,

- A) Ανοικτό Διαδικτυακό Μάθημα (MOOC) ΕΑΠ - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2020 & Πλατφόρμα Μαζικών Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων (MOOC) LEARN του Ε.Α.Π., 2020.
- B) Ανοικτό Διαδικτυακό Μάθημα (MOOC) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, 2020 & Ταχύρρυθμο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για Εκπαιδευτικούς στην Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση, 2020, εκδίδοντας μάλιστα και τον «οδηγό για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό μαθημάτων εξαποστάσεως» (Οδηγός για τον εκπαιδευτικό σχεδιασμό μαθημάτων εξ αποστάσεως, 2020)

## 2 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

### 2.1 Εξαποστάσεως εκπαίδευση και ΤΠΕ στην Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση.

#### 2.1.1 Σκοπός

Αυτή η περιγραφική μελέτη, στοχεύει στην ανάλυση των προβλημάτων, των απόψεων και της εμπειρίας των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, σχετικά με τις διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές κατά τη διάρκεια της πανδημίας Covid-19, με τις αναμενόμενες αλλαγές στην εκπαίδευση στην μετα- Covid εποχή και τα μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν ενάντια σε μια επανεμφάνιση μιας παρόμοιας κατάστασης στο μέλλον, σύμφωνα με την άποψη τους.

Ακολουθούν δεδομένα σχετικά με τη μεθοδολογία της Έρευνας. Αναλυτικότερα, ο τύπος της έρευνας, η μέθοδος που ακολουθήθηκε και τα ερευνητικά ερωτήματα. Επίσης, οι συμμετέχοντες της έρευνας, τα ερευνητικά εργαλεία, ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η στατιστική επεξεργασία και τα κριτήρια αξιοπιστίας και εγκυρότητας των ερωτηματολογίων.

#### 2.1.2 Ερευνητικά Ερωτήματα

Για την πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση του θέματος σε ψηφιακές βιβλιοθήκες. Ηλεκτρονικά βιβλία αλλά και επιστημονικά περιοδικά βοήθησαν στην εύρεση επιπλέον βιβλιογραφίας. Σύμφωνα με τις απόψεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων το πλαίσιο των ακόλουθων ερευνητικών ερωτημάτων είναι:

Ερώτημα 1. Ποιες είναι οι προκλήσεις /προβλήματα που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί της τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα

Ερώτημα 2. Ποιες είναι οι αναμενόμενες αλλαγές, οι δυνατότητες, που μπορεί να προσφέρει η εξαποστάσεως εκπαίδευση μέσω των ΤΠΕ στην επαγγελματική τεχνική εκπαίδευση στην μετα Covid εποχή?

Ερώτημα 3. Ποια είναι τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση ενάντια σε ενδεχόμενο παρόμοιο φαινόμενο στο μέλλον?

Ερώτημα 4. Ποια είναι η εμπειρία των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων με τα τεχνολογικά εργαλεία/εφαρμογές της Εξαποστάσεως εκπαίδευσης στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση κατά την περίοδο covid -19?

### 2.1.3 Μεθοδολογία Έρευνας - Ερευνητική διαδικασία

Με βάση την μορφή των δεδομένων που αναζητήθηκαν σε αυτή την έρευνα, έγινε η επιλογή περιγραφικής - συσχετιστικής μελέτης. Αυτή η προσέγγιση εφαρμόστηκε διότι αφενός θεωρήσαμε πιο αποτελεσματική την συλλογή ποσοτικών δεδομένων, τα οποία μπορούν να αναλυθούν με στατιστικά εργαλεία και μεθόδους, τα οποία μπορούν να παρουσιαστούν σε διαγράμματα και σχήματα, πράγμα που διευκολύνει την ερμηνεία των αποτελεσμάτων σε μια έρευνα και αφετέρου γιατί οι περιγραφικές μελέτες, είναι από μόνες τους ένα ερευνητικό προϊόν που μπορεί να προσδιορίζει κοινωνικά φαινόμενα που δεν έχουν αναγνωριστεί προηγούμενος (Loeb et al., 2017).

Ωστόσο, αυτή η ποσοτικοποίηση των δεδομένων δεν εμποδίζει και την ποιοτική περίληψη δεδομένων και αυτό γιατί μέσα από τον συγκεκριμένο σχεδιασμό, η μια μορφή συγκέντρωσης δεδομένων προσφέρει πλεονεκτήματα που αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα της άλλης μορφής και ότι η πλησιέστερη κατανόηση ενός ερευνητικού προβλήματος είναι αποτέλεσμα της συγκέντρωσης τόσο των ποσοτικών, όσο και των ποιοτικών δεδομένων, καθώς χρησιμοποιούνται ως έλεγχος τα μεν για τα δε (Creswell, 2015). Σύμφωνα με τον παραπάνω σχεδιασμό τα βήματα που ακολουθήθηκαν είναι τα εξής:

Βήμα 1ο-Έγινε βιβλιογραφική ανασκόπηση πάνω στο θέμα της εξαποστάσεως εκπαίδευσης σήμερα, της χρήσης των ΤΠΕ, της χρησιμοποίησης των παραπάνω κατά την περίοδο του covid-19 και της εκπαίδευσης ενήλικων.

Βήμα 2ο - Έγινε ταυτόχρονη συλλογή δεδομένων.

Βήμα 3ο -Έγινε ταυτόχρονη ανάλυση των δεδομένων. Με τα ποιοτικά δεδομένα να “ποσοτικοποιούνται” και να τους αποδίδεται μια “τιμή” σε σχέση με την συχνότητα τους.

Βήμα 4ο- Έγινε σύγκριση των αποτελεσμάτων με τις τιμές των ποσοτικοποιημένων δεδομένων να συγκρίνονται με τις τιμές από τα ποσοτικά εργαλεία που μετρούν μεταβλητές και αφορούν στις ίδιες ιδέες και θέματα, με σκοπό να δοθεί μια ερμηνεία.

Βήμα 5ο – Έγινε ερμηνεία των αποτελεσμάτων πάνω στην οποία βασίζεται η παρούσα έρευνα, αναλύθηκαν, ενοποιήθηκαν και εξηγήθηκαν σε μια έκθεση και παρουσίαση.

#### 2.1.4 Συλλογή δεδομένων

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε μεταξύ Δεκεμβρίου 2020 και Φεβρουάριου 2020. Τα ερωτηματολόγια κατασκευάστηκαν σε ηλεκτρονική μορφή μέσω των Google Forms που είναι προσβάσιμο στο παράρτημα 7.1 της έρευνας. Διαμοιράστηκαν μέσω Facebook σε κλειστές ομάδες εκπαιδευτών ΙΕΚ & ΔΙΕΚ, στην ομάδα εκπαιδευτών ΕΟΠΠΕΠ, στις οποίες είναι μέλος η ερευνήτρια. Όσο αφορά τους εκπαιδευόμενους ο διαμοιρασμός έγινε, στην ομάδα φοιτητές ΙΕΚ και στην ομάδα Ενημέρωση Φοιτητών ΙΕΚ. Ενώ τέλος μέσω email, σε 2 ιδιωτικά ΙΕΚ, σε συναδέλφους και εκπαιδευόμενους της ερευνήτριας που γνωρίζει προσωπικά. Εν συνεχεία, τα δεδομένα που συλλέχθηκαν κωδικοποιήθηκαν ώστε να περαστούν με ακρίβεια στο στατιστικό πρόγραμμα SPSS (Cohen, Manion and Morrison, 2007), προς ανάλυση. Όλα τα αποτελέσματα καθώς και η βιβλιογραφική αναφορά πάνω στην οποία βασίζεται η παρούσα έρευνα, εξηγούνται και αναλύονται σε μία πλήρη έκθεση και παρουσίαση συσχετίσεων των δεδομένων.

Το ερευνητικό υλικό στο οποίο στηρίξαμε την ερευνά προέρχεται από την ολοκλήρωση ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων και συνεντεύξεων και χωρίζονται αμφότερα σε 5 μέρη. Στο 1<sup>ο</sup> μέρος υπάρχουν ερωτήσεις που αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τον προσδιορισμό του φύλου, την επαγγελματική τους κατάσταση, το επίπεδο της εκπαίδευσής τους, την διδακτική εμπειρία τους. Το 2<sup>ο</sup> μέρος, μέσα από 19 ερωτήσεις παρουσιάζει την εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών γενικά, αλλά και την εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών την περίοδο covid-19 και τα διαδικτυακά μαθήματα. Στο 3<sup>ο</sup> μέρος υπάρχουν 18 ερωτήσεις-δηλώσεις προβλημάτων που αφορούν τις διαδικτυακές πρακτικές, με καταγραφή των περιορισμών αυτών αλλά και των δυνατοτήτων και διασφαλίσεων σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της περιόδου Covid-19. Στο 4<sup>ο</sup> μέρος υπάρχουν 13 ερωτήσεις με σκοπό να διερευνήσουν τις απόψεις για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μετά τον covid-19. Τέλος το 5<sup>ο</sup> μέρος, αποσκοπεί στον προσδιορισμό των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν στο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον, μέσα από τις απόψεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, μέσα από 7 ερωτήσεις.



### 2.1.5 Προσδιορισμός των συμμετεχόντων

Η έρευνα διεξήχθη περίοδο που η πανδημία ήταν και είναι ενεργή στην Ελλάδα. Με ένα καθολικό Lockdown να έχει επιβληθεί και με την εκπαίδευση, σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, να πραγματοποιείτε διαδικτυακά. Για την επιλογή του των συμμετεχόντων χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο της σκόπιμης δειγματοληψίας. Χρησιμοποιώντας αυτή την δειγματοληψία, καθορίστηκαν τα κύρια χαρακτηριστικά των ανθρώπων που θα σχηματίσουν τον πληθυσμό και προσεγγίστηκαν οι άνθρωποι που ταιριάζουν με αυτά τα χαρακτηριστικά. Ενώ με βάση τις γνώσεις της ερευνήτριας σχετικά με τον πληθυσμό, επιλέχθηκαν τα άτομα που μπορούσαν να παρέχουν τις καλύτερες πληροφορίες για το σκοπό της έρευνας. (Galloway, 2005), με σημαντικό κριτήριο το ότι οι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι συμμετείχαν ενεργά στην διαδικτυακή διδασκαλία κατά την διάρκεια της πανδημίας και αυτό διότι με την χρήση αυτής της δειγματοληψίας, οι ερευνητές με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά των ανθρώπων σχηματίζουν τον πληθυσμό, επιλέγοντας άτομα που μπορούν να παρέχουν τις καλύτερες πληροφορίες για το σκοπό της έρευνας. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα αποτελούνταν από, 50 εκπαιδευτικούς και 21 εκπαιδευόμενους όπου απάντησαν μέσω διαδικτυακών ερωτηματολογίων, και 5 εκπαιδευτικών και 3 εκπαιδευόμενων στους οποίους έγιναν διαδικτυακές συνεντεύξεις. Συνολικά οι συμμετέχοντες στην έρευνα αποτελούνταν από 55 εκπαιδευτικούς και 24 εκπαιδευόμενους, σε διαφορετικές πόλεις στην Ελλάδα.

### 2.1.6 Εργαλεία

Λόγω της πανδημίας και της απαγόρευσης – απομόνωσης των ατόμων και επειδή ήταν αδύνατο στην ερευνήτρια και στους συμμετέχοντες να έρθουν πρόσωπο με πρόσωπο, τα διαδικτυακά ερωτηματολόγια και οι διαδικτυακές συνεντεύξεις, ήταν το άμεσο-έμμεσο μέσο επικοινωνίας μεταξύ του ερευνητή και των ερωτηθέντων. Ως εργαλείο το ερωτηματολόγιο έχει πολλά θετικά στοιχεία τα οποία μεταξύ άλλων, η εξοικονόμηση χρόνου, μικρό κόστος, είναι απλό ως διαδικασία, δεν κουράζει και η αξιοπιστία του αποτελέσματος εξαρτάται από τη συγκέντρωση αντιπροσωπευτικού δείγματος (Γαλάνης, 2017). Δύο από τα απαραίτητα χαρακτηριστικά που πρέπει να έχει ένα εργαλείο μέτρησης είναι η αξιοπιστία και εγκυρότητα. Η αξιοπιστία αναφέρεται στη σταθερότητα που εμφανίζεται από το ερευνητικό εργαλείο σε διαδοχικές μετρήσεις. Ένα εργαλείο μέτρησης θεωρείται αξιόπιστο όταν επαναλαμβάνει τις μετρήσεις, στο ίδιο δείγμα και σε διαφορετικούς χρόνους,

εμφανίζει με συνέπεια τα ίδια αποτελέσματα, υπό την προϋπόθεση ότι δεν έχει σημειωθεί σημαντική αλλαγή μεταξύ των μετρήσεων (Ουζούνη & Νακάκης, 2011). Με σκοπό να διασφαλίσουμε την αξιοπιστία των ερωτηματολογίων, τηρήθηκαν συγκεκριμένες αρχές, που στηρίζουν τα θέματα ηθικής, εξασφαλίζοντας τις απαραίτητες άδειες, την ανωνυμία, την γνώση το σκοπού της μελέτης και το εθελοντικό χαρακτήρα της συμμετοχής (Creswell, 2015). Ταυτόχρονα και για τον ίδιο λόγο, έγιναν διαδικασίες, αξιολόγησης από εκπαιδευτικούς που διδάσκουν αποκλειστικά εξ αποστάσεως και συναδέλφους εκπαιδευτικούς στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, ως προς την καταλληλότητα του περιεχομένου, την διατύπωση, τον τύπο των ερωτήσεων και την σειρά τους στο ερωτηματολόγιο. Επιπροσθέτως έγινε, πιλοτική δοκιμή, καθώς επίσης, τελική χορήγηση και επαναχορήγηση αυτών σε διάστημα 2 εβδομάδων, στο ίδιο δείγμα, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί τυχόν σφάλμα στην αξιοπιστία του εργαλείου. (Muijs, 2010).

Τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν (ερωτηματολόγια και προσωπικές συνεντεύξεις), ήταν όλα online, μέσω Η/Υ, μέσω κινητών τηλεφώνων και μέσω βιντεοκλήσεων με προγράμματα όπως το Skype και το Facebook Messenger. Τα ερωτηματολόγια σχεδιάστηκαν μέσω της χρήσης του λογισμικού Google Forms από την ίδια την συγγραφέα, ως ερευνητικά εργαλεία βασισμένα εν μέρει σε ερωτηματολόγια των: 1<sup>ο</sup>, του Αμερικανικού Ινστιτούτου Έρευνας National Survey of Public Education's Response to COVID-19, 2020. 2<sup>ο</sup>, Της unesco World Bank Survey on National education responses to COVID-19, 2020. 3<sup>ο</sup>, Του ερωτηματολογίου της έρευνας των Marek, Chew and Wu, 2020, για την εμπειρία των εκπαιδευτών στην μετατροπή των δια ζώσης μαθημάτων σε διαδικτυακά και τέλος 4<sup>ο</sup>, Στα ερωτηματολόγια της έρευνας της Wickramasinghe 2020, για την αποτελεσματικότητα της διαδικτυακής μάθησης κατά την διάρκεια της πανδημίας Covid-19. Βέβαια προστέθηκαν, αφαιρέθηκαν και αλλάχθηκαν ερωτήσεις, με στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του σκοπού της έρευνας

Οι ερωτήσεις αποτελούνταν από ανοιχτού και κλειστού τύπου, και κλίμακας εκτίμησης απόψεων Likert (Παπαδημητρίου, et al., 2001). Πιο συγκεκριμένα, οι ερωτήσεις είναι 5 βαθμίδων και υποδηλώνουν τον βαθμό ικανοποίησης με την διαβάθμιση: 1 <διαφωνώ απόλυτα>, 2 <διαφωνώ>, 3 <ούτε διαφωνώ, ούτε συμφωνώ>, 4 <συμφωνώ>, 5 <συμφωνώ απόλυτα>. Διατέθηκαν Online ερωτηματολόγια, σε εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους της εκπαίδευσης ενηλίκων στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση και πάρθηκαν Online δομημένες κλειστές συνεντεύξεις (Patton, 2002), με τις ίδιες ερωτήσεις, βασισμένες στα online

ερωτηματολόγια σε 5 εκπαιδευτές και 3 εκπαιδευόμενους της εκπαίδευσης ενηλίκων στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση.

## **3 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3**

### **3.1 Αποτελέσματα**

#### 3.1.1 Ανάλυση

##### *3.1.1.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων*

Στην πρώτη ενότητα των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται τα αποτελέσματα σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των 50 εκπαιδευτικών και των 21 εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν στην ποσοτική έρευνα. Από τον Πίνακα 1 προκύπτει ότι το 76% (v=38) των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες και το 24% (v=12) ήταν άντρες. Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή του δείγματος παρατηρήθηκε ότι το 36% (v=18) του δείγματος των εκπαιδευτικών ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα μεταξύ 36 και 40 ετών και το 44% (v=22) ήταν ηλικίας άνω των 41 ετών. Μικρότερο ποσοστό συμμετοχής καταγράφηκε από εκπαιδευτικούς ηλικίας 20 έως 25 ετών (v=1, 2%), 26 έως 30 ετών (v=4, 8%) και 31 έως 35 ετών (v=5, 10%). Τα αποτελέσματα σχετικά με το επίπεδο σπουδών του δείγματος των εκπαιδευτικών έδειξαν ότι το 58% (v=29) του δείγματος ήταν απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς, το 18% (v=9) ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, το 18% (v=9) ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση γενικά, το 2% (v=1) ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση ενηλίκων και το 4% (v=2) ήταν κάτοχοι διδακτορικού τίτλου σπουδών.

Από την ανάλυση των εργασιακών χαρακτηριστικών των εκπαιδευτικών παρατηρήθηκε ότι το 62% (v=31) εργαζόντουσαν στον ιδιωτικό τομέα ενώ το 38% (v=19) εργαζόντουσαν στο δημόσιο τομέα. Αναφορικά με τη δομή Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που εργαζόντουσαν, το 56% (v=28) δήλωσε ότι εργάζεται σε ιδιωτικά ΙΕΚ, το 22% (v=11) εργαζόντουσαν σε δημόσια ΙΕΚ και το 14% (v=7) σε ΕΠΑΛ. Τέλος, προέκυψε ότι το 46% (v=23) των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι έχουν διδακτική εμπειρία στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση-εκπαίδευση ενηλίκων για λιγότερο από 5 έτη. Αντίθετα, το 24% (v=12) των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι έχουν διδακτική εμπειρία από 6 έως 10 έτη και το 26%

( $n=13$ ) δήλωσαν ότι έχουν διδακτική εμπειρία από 11 έως 20 έτη και μόλις το 4% ( $n=2$ ) δήλωσαν ότι έχουν διδακτική εμπειρία περισσότερα από 20 έτη.

Από τον Πίνακα 2 προκύπτει ότι το 71.4% ( $n=38$ ) των εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν γυναίκες και το 28.6% ( $n=15$ ) ήταν άντρες. Αναφορικά με την ηλικιακή κατανομή του δείγματος παρατηρήθηκε ότι το 76.2% ( $n=16$ ) του δείγματος των εκπαιδευόμενων ανήκαν στην ηλικιακή ομάδα μεταξύ 18 και 22 ετών και το 23.8% ( $n=5$ ) ήταν ηλικίας 23 έως 27 ετών. Τα αποτελέσματα σχετικά με το επίπεδο σπουδών του δείγματος των εκπαιδευόμενων έδειξαν ότι το 81% ( $n=17$ ) ήταν απόφοιτοι γενικού Λυκείου και το 19% ( $n=4$ ) ήταν απόφοιτοι ΕΠΑΛ. Από την ανάλυση παρατηρήθηκε ότι το 57.1% ( $n=12$ ) των εκπαιδευόμενων φοιτούσαν στον ιδιωτικό τομέα ενώ το 42.9% ( $n=9$ ) φοιτούσαν στο δημόσιο τομέα. Τέλος, προέκυψε πως το 61.9% ( $n=13$ ) σπουδάζουν σε ιδιωτικά ΙΕΚ, το 23.8% ( $n=5$ ) σπουδάζουν σε δημόσια ΙΕΚ και το 4.8% ( $n=1$ ) σε ΣΔΕ/ΣΕΚ.

Στην ποιοτική έρευνα συμμετείχαν συνολικά 5 εκπαιδευτικοί (3 γυναίκες και 2 άντρες) με μέση ηλικία 38.6 έτη και 3 εκπαιδευόμενοι (2 γυναίκες και 1 άντρας) με μέση ηλικία 20 έτη. Από το σύνολο των εκπαιδευτικών που συμμετείχαν στην ποιοτική έρευνα παρατηρήθηκε ότι 4 ήταν κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών και 1 ήταν απόφοιτος Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, 2 από τους εκπαιδευτικούς εργαζόντουσαν στον ιδιωτικό τομέα, 2 εργαζόντουσαν στο δημόσιο τομέα και 1 εργαζόντουσαν και στους δύο τομείς. Κατά μέσο όρο οι εκπαιδευτικοί είχαν 8 έτη διδακτικής εμπειρίας στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση-εκπαίδευση ενηλίκων. Από το σύνολο των εκπαιδευόμενων οι 2 ήταν απόφοιτοι Λυκείου και 1 ήταν απόφοιτος ΕΠΑΛ ενώ και οι 3 φοιτούσαν σε ΙΕΚ/ΔΙΕΚ. Τέλος, 2 εκπαιδευόμενοι φοιτούσαν στο τμήμα φυσικοθεραπείας και 1 στο τμήμα διοίκησης και οικονομίας.

### **3.1.2 Εξοικείωση των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων με τις ΤΠΕ**

#### **3.1.2.1 Εξοικείωση των εκπαιδευτικών με τις ΤΠΕ**

Η επόμενη ενότητα ερωτήσεων είχε σκοπό να καταγράψει το βαθμό εξοικείωσης των εκπαιδευτικών αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης τις ΤΠΕ. Από τα Γραφήματα 1 και 2 προκύπτει ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί του δείγματος είχαν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop και όλοι οι εκπαιδευτικοί του δείγματος είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο στο σπίτι τους.

Από τα αποτελέσματα στο Γράφημα 3 προκύπτει ότι το 96% (v=48) των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τους ενώ μόλις το 4% (v=2) δήλωσε ότι δεν χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία τους. Τα αποτελέσματα αναφορικά με το ποσοστό εκπαιδευτικών που κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία επιβεβαιώθηκαν και από τις συνεντεύξεις καθώς και οι 5 εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία.

Οι επόμενες δύο ερωτήσεις είχαν σκοπό να εξετάσουν το βαθμό εξοικείωσης των εκπαιδευτικών αναφορικά με το βαθμό εξοικείωσης στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και το βαθμό εξοικείωσης με τις ΤΠΕ. Τα αποτελέσματα δίνονται αναλυτικά στον Πίνακα 3 και δείχνουν ότι το 88% (v=44) των εκπαιδευτικών είναι αρκετά ή πολύ εξοικειωμένοι με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενώ το 4% (v=2) δήλωσαν ότι δεν είναι καθόλου εξοικειωμένοι και το 8% (v=4) δήλωσαν ότι είναι λίγο εξοικειωμένοι με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η μέση τιμή στη συγκεκριμένη ερώτηση βρέθηκε ίση με 3.24 (TA=0.77) δείχνοντας ότι οι εκπαιδευτικοί γενικά εκφράζουν υψηλό επίπεδο εξοικείωση με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, η ανάλυση έδειξε ότι το 90% (v=45) των εκπαιδευτικών είναι αρκετά ή πολύ εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ ενώ το 2% (v=1) δήλωσαν ότι δεν είναι καθόλου εξοικειωμένοι και το 8% (v=4) δήλωσαν ότι είναι λίγο εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ. Η μέση τιμή στη συγκεκριμένη ερώτηση βρέθηκε ίση με 3.20 (TA=0.67) δείχνοντας ότι οι εκπαιδευτικοί γενικά εκφράζουν υψηλό επίπεδο εξοικείωση με τις ΤΠΕ.

Τα αντίστοιχα ευρήματα από την ποιοτική έρευνα έδειξαν ότι 2 από τους εκπαιδευτικούς δήλωσαν μικρό επίπεδο εξοικείωσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις ΤΠΕ. Αντίθετα, 3 από τους 5 εκπαιδευτικούς δήλωσαν αρκετά ή πολύ υψηλό επίπεδο εξοικείωσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τη χρήση των ΤΠΕ.

Στο Γράφημα 4 δίνονται τα ευρήματα αναφορικά με το πόσο καιρό οι εκπαιδευτικοί κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία. Από την ανάλυση παρατηρήθηκε ότι το 56% (v=28) των εκπαιδευτικών δήλωσαν ότι έκαναν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία για περισσότερο από 1 έτος ενώ το 40% (v=20) δήλωσαν ότι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τον τελευταίο 1 χρόνο. Τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας έδειξαν ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί έκαναν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία για λιγότερο από

4 έτη με τον έναν εκπαιδευτικό να δηλώνει ότι χρησιμοποιεί ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία το τελευταίο εξάμηνο.

Από το Γράφημα 5 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών αναφορικά με το αν έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ. Από την ανάλυση προέκυψε πως η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών δήλωσαν πως δεν έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ (v=37, 74%). Αντίθετα, το 26% (v=13) δήλωσε ότι έχουν συμμετάσχει σε πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ.

Τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας επιβεβαίωσαν ότι ένα σημαντικό ποσοστό εκπαιδευτικών δεν έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ καθώς και οι 5 εκπαιδευτικοί δήλωσαν ότι δεν είχαν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ.

Στο Γράφημα 6 παρουσιάζονται τα ευρήματα αναφορικά με το αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους. Η ανάλυση έδειξε ότι η πλειοψηφία τους αναγνωρίζουν την ευκολία της εργασίας/ διδασκαλίας με χρήση υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού (v=37, 74%).

Τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας έδειξαν ότι και οι 5 εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι είναι εύκολη η διδασκαλία με χρήση υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού. Επιβεβαιώνοντας έτσι ότι οι εκπαιδευτικοί δεν αντιμετωπίσουν δυσκολίες στη χρήση υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού στη διαδικασία διδασκαλίας.

Τέλος, από το Γράφημα 7 προκύπτει ότι το 54% (v=27) των εκπαιδευτικών αναγνώρισαν ότι οι συνάδελφοι τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες, το 14% (v=7) δήλωσαν ότι οι συνάδελφοι τους δεν χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 32% (v=16) δήλωσε πως δεν γνωρίζει τι κάνουν οι συνάδελφοι τους.

Τα ευρήματα της ποιοτικής έρευνας έδειξαν ότι 4 από τους 5 εκπαιδευτικούς δήλωσαν ότι οι συνάδελφοι τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες.

### 3.1.2.2 Εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τις ΤΠΕ

Παρόμοια, καταγράφηκε ο βαθμός εξοικείωσης των εκπαιδευόμενων αναφορικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και τις ΤΠΕ. Από τα Γραφήματα 8 και 9 προκύπτει ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι του δείγματος είχαν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop ενώ το 80.95 (v=17) των εκπαιδευόμενων του δείγματος δήλωσα ότι έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο στο σπίτι τους.

Παρόμοια ευρήματα παρατηρήθηκαν και από την ποιοτική έρευνα καθώς και οι 3 εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι είχαν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop ενώ 2 από τους 3 είχαν πρόσβαση στο διαδίκτυο στο σπίτι τους.

Οι επόμενες δύο ερωτήσεις είχαν σκοπό να εξετάσουν το βαθμό εξοικείωσης των εκπαιδευόμενων αναφορικά με το βαθμό εξοικείωσης στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και το βαθμό εξοικείωσης με τις ΤΠΕ. Τα αποτελέσματα δίνονται αναλυτικά στον Πίνακα 4 και δείχνουν ότι το 42.8% (v=9) των εκπαιδευόμενων είναι αρκετά ή πολύ εξοικειωμένοι με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ενώ το 9.5% (v=2) δήλωσαν ότι δεν είναι καθόλου εξοικειωμένοι και το 47.6% (v=10) δήλωσαν ότι είναι λίγο εξοικειωμένοι με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Η μέση τιμή στη συγκεκριμένη ερώτηση βρέθηκε ίση με 2.48 (TA=0.87) δείχνοντας ότι οι εκπαιδευόμενοι γενικά εκφράζουν μέτριο επίπεδο εξοικείωσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, η ανάλυση έδειξε ότι το 42.8% (v=9) των εκπαιδευόμενων είναι αρκετά ή πολύ εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ ενώ το 9.5% (v=2) δήλωσαν ότι δεν είναι καθόλου εξοικειωμένοι και το 47.6% (v=10) δήλωσαν ότι είναι λίγο εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ. Η μέση τιμή στη συγκεκριμένη ερώτηση βρέθηκε ίση με 2.43 (TA=0.81) δείχνοντας ότι οι εκπαιδευόμενοι γενικά εκφράζουν μέτριο επίπεδο εξοικείωση με τις ΤΠΕ.

Τα αντίστοιχα ευρήματα από την ποιοτική έρευνα έδειξαν ότι και οι 3 εκπαιδευόμενοι δήλωσαν μικρό ή μηδενικό επίπεδο εξοικείωσης τόσο με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως όσο και με τη χρήση των ΤΠΕ

Τα ευρήματα από το Γράφημα 10 δείχνουν ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών σε θέματα που αφορούν τη μάθηση τους. Παρόμοια, από την ποιοτική έρευνα επιβεβαιώθηκε ότι και οι 3 εκπαιδευόμενοι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών σε θέματα που αφορούν τη μάθηση τους.



Από το Γράφημα 11 προκύπτει ότι το 61.9% (v=13) των εκπαιδευόμενων κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών το τελευταίο 1 έτος ενώ το 38.1% (v=8) δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες για περισσότερο από 1 έτος. Από την ποιοτική έρευνα καταγράφηκε ότι όλοι οι εκπαιδευόμενοι (και οι 3) έκαναν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών το τελευταίο 1 έτος επιβεβαιώνοντας έτσι τα ευρήματα της ποσοτικής ανάλυσης.

Στο Γράφημα 12 παρουσιάζονται τα ευρήματα αναφορικά με το αν οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους. Η ανάλυση έδειξε ότι η πλειοψηφία τους αναγνωρίζει ότι το βρίσκουν εύκολο να εργάζονται με χρήση υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού (v=11, 52.38%). Τα αποτελέσματα της ποιοτικής έρευνας διαφοροποιήθηκαν καθώς και οι 3 εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι δεν το βρίσκουν εύκολο να εργάζονται με χρήση υπολογιστών και άλλου τεχνικού εξοπλισμού.

Τέλος, από το Γράφημα 13 προκύπτει ότι το 71.43% (v=15) των εκπαιδευόμενων αναγνώρισαν ότι οι συνεκπαιδευόμενοι τους τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 28.57% (v=6) δήλωσε πως δεν γνωρίζει τι κάνουν οι συνεκπαιδευόμενοι τους.

Η ανάλυση των δεδομένων της ποιοτικής έρευνας στην αντίστοιχη ερώτηση έδειξε ότι και οι 3 εκπαιδευόμενοι αναγνώρισαν ότι οι συνεκπαιδευόμενοι τους, τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες.

### **3.1.3 Εμπειρία εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών**

Στην επόμενη ενότητα των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται τα ευρήματα της ανάλυσης από τις απαντήσεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων, σχετικά με την εμπειρία τους από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών.

#### **3.1.3.1 Εμπειρία εκπαιδευτικών από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών**

Όσο αφορά τους εκπαιδευτικούς, τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα από την ανάλυση παρουσιάζονται στον Πίνακα 5. Η ανάλυση έδειξε ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευτικών συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με το ότι έχουν επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής διδασκαλίας (v=44, 88%) ενώ συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με το ότι αποκτήσαν εμπειρία διεξαγωγής διαδικτυακών μαθημάτων (v=43, 86%). Παρόμοια, η πλειοψηφία των

εκπαιδευτικών συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με το ότι το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά ( $n=43$ , 86%). Αναφορικά με το αν υπήρχαν δυσκολίες στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων, το 84% ( $n=42$ ) των εκπαιδευτικών συμφώνησε ή συμφώνησε απόλυτα. Τέλος, ένα πολύ μεγάλο ποσοστό εκπαιδευτικών αναγνώρισε πως τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν εύκολα στην χρήση ( $n=40$ , 80%). Από τις υπόλοιπες ερωτήσεις παρατηρήθηκε ότι το 46% ( $n=23$ ) των εκπαιδευτικών διαφώνησαν ή διαφώνησαν απόλυτα με το ότι δόθηκαν επαρκείς οδηγίες (τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία) πριν ξεκινήσουν τα διαδικτυακά μαθήματα ενώ το 40% ( $n=20$ ) διαφώνησαν ή διαφώνησαν απόλυτα με το ότι η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / δια ζώσης μάθηση. Παρόμοια, ένα σημαντικό ποσοστό εκπαιδευτικών διαφώνησαν ή διαφώνησαν απόλυτα με το ότι θα προτιμούσαν να διεξάγουν διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19 ( $n=23$ , 46%).

Τα αποτελέσματα συγκεντρωτικά δείχνουν ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι απέκτησαν εμπειρία διεξαγωγής διαδικτυακών μαθημάτων ( $MT=4.08$ ,  $TA=0.67$ ) και ότι έχουν επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής διδασκαλίας ( $MT=4.22$ ,  $TA=0.91$ ). Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί αναγνωρίζουν ότι το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά ( $MT=4.24$ ,  $TA=0.92$ ), αναγνωρίζουν ότι υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων ( $MT=4.06$ ,  $TA=0.84$ ) και ότι υπήρχε έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευόμενους ( $MT=3.84$ ,  $TA=0.96$ ). Τέλος, οι εκπαιδευτικοί συγκριτικά με τα συμβατικά μαθήματα είναι αντίθετοι στη συνέχιση διαδικτυακών μαθημάτων μετά την πανδημία ( $MT=2.54$ ,  $TA=1.28$ ) και δεν αναγνωρίζουν ότι η διαδικτυακή μάθηση είναι πιο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / δια ζώσης μάθηση ( $MT=2.60$ ,  $TA=0.93$ ) ενώ θεωρούν ότι δεν τους δόθηκαν επαρκείς οδηγίες πριν την εκκίνηση των μαθημάτων ( $MT=2.68$ ,  $TA=1.17$ ).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 5 εκπαιδευτικών που συμμετείχαν σε αυτή. Αναλυτικότερα, από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι όλοι οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι τα διαδικτυακά εργαλεία είναι εύκολα στην χρήση αλλά ταυτόχρονα θεωρούν ότι υπάρχει έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευόμενους, υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών

μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων και αναγνώρισαν ότι το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά. Τέλος, 3 από τους 5 εκπαιδευτικούς δήλωσαν ότι δεν τους δόθηκαν επαρκείς οδηγίες (τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία) πριν ξεκινήσουν τα διαδικτυακά μαθήματα.

Τέλος, από την ποιοτική έρευνα προέκυψε πως οι εκπαιδευτικοί δεν αναγνωρίζουν ότι η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / διαζώσης μάθηση και πιστεύουν ότι απέκτησαν εμπειρία διεξαγωγής διαδικτυακών μαθημάτων.

### ***3.1.3.2 Εμπειρία εκπαιδευόμενων από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών***

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα ευρήματα της ανάλυσης από τις απαντήσεις των εκπαιδευόμενων σχετικά με την εμπειρία τους από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα από την ανάλυση παρουσιάζονται στον Πίνακα 6. Η ανάλυση έδειξε ότι η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με το ότι υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων. μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων (v=18, 85.7%) ενώ αναγνώρισαν ότι είχαν επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής τους μάθησης (v=13, 61.9%) και ότι απέκτησαν σημαντική εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα (v=11, 52.4%). Επίσης, ένα σημαντικό ποσοστό των εκπαιδευόμενων συμφωνούν ή συμφωνούν απόλυτα με το ότι υπήρχε έλλειψη επαφής με τον εκπαιδευτή (v=9, 42.8%). Αντίθετα, η πλειοψηφία των εκπαιδευόμενων διαφωνούν ή διαφωνούν απόλυτα με το ότι ο εκπαιδευτικός τους παρείχε επαρκείς οδηγίες (πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων) πριν ξεκινήσουν τα διαδικτυακά μαθήματα (v=11, 52.4%) και με το ότι τα διαδικτυακά μαθήματα είναι περισσότερο αποτελεσματικά, από ότι τα μαθήματα μέσα στην αίθουσα (v=12, 57.1%). Παρόμοια, ένα σημαντικό ποσοστό εκπαιδευόμενων διαφώνησαν ή διαφώνησαν απόλυτα με το ότι θα προτιμούσαν να συμμετέχουν διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19 (v=10, 47.7%).

Τα αποτελέσματα συγκεντρωτικά δείχνουν ότι οι εκπαιδευόμενοι αναγνωρίζουν ότι υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων. μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων (MT=4.24, TA=0.94) ενώ σε μικρότερο βαθμό αναγνώρισαν ότι

έχουν επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής διδασκαλίας (MT=3.48, TA=1.12) και ότι απέκτησαν εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα (MT=3.48, TA=1.08). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι συγκριτικά με τα συμβατικά μαθήματα είναι αντίθετοι στη συνέχιση διαδικτυακών μαθημάτων μετά την πανδημία (MT=2.62, TA=0.88) και δεν αναγνωρίζουν ότι η διαδικτυακή μάθηση είναι πιο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / δια ζώσης μάθηση (MT=2.29, TA=0.85) ενώ θεωρούν ότι δεν τους δόθηκαν επαρκείς οδηγίες πριν την εκκίνηση των μαθημάτων (MT=2.86, TA=1.01).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 3 εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν σε αυτήν. Αναλυτικότερα, από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν ότι υπάρχει έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευτικούς, υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων. μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων και αναγνώρισαν ότι το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι δήλωσαν ότι δεν τους δόθηκαν επαρκείς οδηγίες (τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία) πριν ξεκινήσουν τα διαδικτυακά μαθήματα ενώ θεωρούν ότι απέκτησαν σημαντική εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα.

### **3.1.4 Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19**

Στην 3<sup>η</sup> ενότητα, θα δούμε τα αποτελέσματα που προέκυψαν από τις ερωτήσεις που αφορούν τις απόψεις εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων όσο αφορά τα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την διάρκεια των διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών κατά την διάρκεια του covid-19.

#### **3.1.4.1 Απόψεις εκπαιδευτικών για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19**

Η επόμενη ενότητα ερωτήσεων είχε σκοπό να καταγράψει τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19. Τα συγκεντρωτικά αποτελέσματα δίνονται στον Πίνακα 7 και προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν σε σημαντικό βαθμό

με το ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη (MT=3.70, TA=1.04), αναγνωρίζουν ότι υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο (MT=3.80, TA=1.05), αναγνωρίζουν ότι δεν μπορούσε να γίνει αξιόπιστη αξιολόγηση στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον (MT=3.68, TA=1.10) και τείνουν να συμφωνήσουν με το ότι η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε (MT=3.54, TA=1.09). Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευτικοί συμφώνησαν με το ότι τα διαδικτυακά συστήματα /περιβάλλοντα της μάθησης ήταν φιλικά προς τον χρήστη (MT=3.60, TA=0.67) ενώ αναγνωρίζουν ότι στη διαδικτυακή μάθηση, είναι δύσκολο να διδάξεις σύμφωνα με τα ατομικά ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευόμενων (MT=3.58, TA=1.13). Αντίθετα, οι εκπαιδευτικοί εκδήλωσαν ουδετερότητα αναφορικά με το κατά πόσο αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης (MT=3.00, TA=0.90) και εξέφρασαν ουδετερότητα αναφορικά με το κατά πόσο τους δημιούργησε άγχος ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται-καταγράφονται (MT=3.14, TA=1.13).

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί τείνουν να διαφωνήσουν με το ότι δεν είχαν εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (MT=2.06, TA=1.15), με το ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων (MT=2.24, TA=1.08) και με το ότι δεν είχαν το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία (MT=2.34, TA=1.27). Παρόμοια, οι εκπαιδευτικοί τείνουν να διαφωνήσουν με το ότι δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας / μάθησης (MT=2.38, TA=1.28), με το ότι τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων στην ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης (MT=2.40, TA=0.95) και με το ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων (MT=2.51, TA=1.20).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 5 εκπαιδευτικών που συμμετείχαν σε αυτήν. Αναλυτικότερα, από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη, ότι η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε, ότι υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο, ότι δεν είχαν την εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών και ότι η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης.

### **3.1.5 Απόψεις εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19**

Η επόμενη ανάλυση πραγματοποιήθηκε με σκοπό να καταγραφούν οι αντιλήψεις των εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19. Τα αποτελέσματα δίνονται στον Πίνακα 8 και δείχνουν ότι οι εκπαιδευόμενοι συμφωνούν αρκετά με το ότι υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο (MT=4.19, TA=0.51) και αναγνώρισαν ότι δεν υπήρχε η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση (MT=3.81, TA=0.68). Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι συμφωνούν με το ότι η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης (MT=3.76, TA=1.09) και με το ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν γρήγορη (MT=3.16, TA=0.85). Οι εκπαιδευόμενοι εξέφρασαν ουδετερότητα για το αν δεν μπορούσαν να προσαρμοστούν στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας / μάθησης (MT=3.14, TA=0.91), με για το αν είχαν το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία (MT=3.10, TA=1.14) και με το κατά πόσο τους δημιουργήσε άγχος το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται-καταγράφονται (MT=2.95, TA=1.36). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι διαφώνησαν με το ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων (MT=1.52, TA=0.60) και με το ότι διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων (MT=1.95, TA=0.97).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 3 εκπαιδευόμενων που συμμετείχαν σε αυτήν. Αναλυτικότερα, από τις συνεντεύξεις προέκυψε ότι οι εκπαιδευόμενοι αναγνώρισαν ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη, ότι δεν ήταν προετοιμασμένοι για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές, ότι η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε, ότι υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο, ότι δεν είχαν την εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών και ότι η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης.

### **3.1.6 Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19**

#### ***3.1.6.1 Απόψεις εκπαιδευτικών για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19***

Η επόμενη ενότητα ερωτήσεων είχε ως στόχο να αναδείξει τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19. Από τον Πίνακα 9 προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν με το ότι ικανότητες των εκπαιδευτών θα αναμορφωθούν (MT=3.94, TA=0.89), με το ότι η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί (MT=3.84, TA=0.62) και με το ότι η ικανότητα των εκπαιδευτικών να παρέχουν διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί (MT=3.86, TA=0.73). Παρόμοια, οι εκπαιδευτικοί τείνουν να συμφωνήσουν με το ότι η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει (MT=3.70, TA=0.81) και με το ότι οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν (MT=3.70, TA=1.09). Αντίθετα, οι εκπαιδευτικοί διαφώνησαν με το ότι δεν θα υπάρχει ανάγκη για τυπική /πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση (MT=1.66, TA=0.69), με το ότι στην δια ζώσης εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα (MT=2.32, TA=1.08) και με το ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση θα παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους (MT=2.30, TA=1.05).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 5 εκπαιδευτικών καθώς αναγνώρισαν ότι λόγω της πανδημίας (1) οι ικανότητες των εκπαιδευτών θα αναμορφωθούν, (2) η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί, (3) η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει, (4) η ικανότητα των εκπαιδευτικών να παρέχουν διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί και (5) οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση.

#### ***3.1.6.2 Απόψεις εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19***

Παρόμοια, καταγράφηκαν οι απόψεις των εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19. Από την ανάλυση των απαντήσεων των εκπαιδευόμενων (Πίνακας 10) προκύπτει ότι συμφωνούν με το ότι η ικανότητα τους να μπορούν να δέχονται διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί (MT=3.67, TA=0.66), με το ότι οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν

περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους (MT=3.57, TA=0.51) και αναγνωρίζουν ότι η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει (MT=3.52, TA=0.51). Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευόμενοι εξέφρασαν ουδετερότητα αναφορικά με το αν θα αναμορφωθούν οι ικανότητες τους (MT=3.14, TA=0.85), με το αν κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών (MT=3.14, TA=1.11) και με το κατά πόσο χρειάζεται να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση (MT=3.29, TA=0.85). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι διαφώνησαν με το ότι δεν θα υπάρχει ανάγκη για πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση (MT=2.10, TA=0.62), με το ότι στη δια ζώσης εκπαίδευση, θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα (MT=2.00, TA=0.62) και με το ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους (MT=2.05, TA=0.86)

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 3 εκπαιδευόμενων καθώς αναγνώρισαν ότι λόγω της πανδημίας (1) η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί, (2) η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει, (3) οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν, (4) η ικανότητα τους να μπορούν να δέχονται διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί και (5) οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους.

### **3.1.7 Απόψεις εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον**

#### **3.1.7.1 Απόψεις εκπαιδευτικών για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον**

Η τελευταία ενότητα ερωτήσεων για τους εκπαιδευτικούς είχε στόχο να καταγράψει την άποψη τους για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Από τον Πίνακα 11 προκύπτει ότι οι εκπαιδευτικοί συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό ότι χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου (MT=4.38, TA=0.76), χρειάζεται περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον (MT=4.37, TA=0.76), χρειάζεται Όλοι οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα



διαχείρισης μάθησης (MT=4.43, TA=0.62), χρειάζεται διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου & εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό (MT=4.76, TA=0.48), χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς (MT=4.27, TA=0.67) και χρειάζεται όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19 (MT=4.26, TA=0.72).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 5 εκπαιδευτικών καθώς αναγνώρισαν ότι (1) οι Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου, (2) Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον, (3) χρειάζεται Όλοι οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης, (4) χρειάζεται Διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου & εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό, (5) χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους και (6) χρειάζεται όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης που να συμπεριλαμβάνει την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19.

### ***3.1.7.2 Απόψεις εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον***

Η τελευταία ενότητα ερωτήσεων για τους εκπαιδευόμενους είχε στόχο να καταγράψει την άποψη τους για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Από τον Πίνακα 12 προκύπτει ότι οι εκπαιδευόμενοι συμφωνούν σε μεγάλο βαθμό ότι χρειάζεται βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου (MT=4.33, TA=0.58), χρειάζεται περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον (MT=4.33, TA=0.58), χρειάζεται οι εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης (MT=4.19, TA=0.81), χρειάζεται διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό (MT=4.57, TA=0.51), χρειάζεται να γίνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία για μια άλλη

πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και σε εκπαιδευόμενους ( $MT=4.48$ ,  $TA=0.60$ ).

Τα αποτελέσματα της ποσοτικής ανάλυσης επιβεβαιώθηκαν από την ποιοτική έρευνα και τις απαντήσεις των 3 εκπαιδευόμενων καθώς αναγνώρισαν ότι (1) χρειάζεται βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου, (2) χρειάζεται περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον, (3) χρειάζεται όλοι οι εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν μαθήματα για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης, (4) χρειάζεται να διασφαλιστεί η πρόσβαση κάθε εκπαιδευόμενου στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό και (5) χρειάζεται να γίνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και σε εκπαιδευόμενους.

## 4 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

### 4.1 Συμπεράσματα - Συζήτηση - Προτάσεις -Περιορισμοί

#### 4.1.1 Συμπεράσματα

Η κοινωνική απομόνωση και η δημιουργία νέων συνθηκών κατά της εξάπλωσης του COVID-19 έχουν φέρει μια έντονη αλλαγή στην εκπαίδευση στην Ελλάδα με τον COVID-19 να έχει προκαλέσει φόβο, άγχος και πίεση. Η δια ζώσης παραδοσιακή διδασκαλία και μάθηση μετατράπηκε σε διαδικτυακή διδασκαλία - μάθηση, μια νέα εμπειρία και μια καινούρια πρακτική για πολλούς εκπαιδευτές και εκπαιδευόμενους στην επαγγελματική εκπαίδευση. Η παρούσα μελέτη εξέτασε τα προβλήματα, τις αναμενόμενες αλλαγές, αλλά και την εμπειρία στην εξ αποστάσεως διαδικτυακή εκπαίδευση και την παιδαγωγική αξιοποίηση των εργαλείων της. Ακόμα εξέτασε τις αντιλήψεις για τα μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν για την μετά COVID-19 εποχή στην Τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση στην Ελλάδα.

Το πρώτο ερώτημα, αφορά την εμπειρία και τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών-εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στη διάρκεια το covid-19. Τα αποτελέσματα φαίνονται και στον πίνακα 13. Συγκεντρωτικά αναφέρουμε ότι:

Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι συμφωνούν ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη και αναγνωρίζουν, ότι υπήρχαν αρκετά προβλήματα με τη σύνδεση στο διαδίκτυο. Όσον αφορά την υποδομή που απαιτείται για τη διαδικτυακή μάθηση εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι στην πλειοψηφία τους συμφωνούν ότι δεν υπήρχε. Αναφορικά με το κατά πόσο η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού εκπαιδευόμενοι ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης, οι εκπαιδευτικοί κράτησαν μια ουδέτερη στάση, σε αντίθεση με τους εκπαιδευόμενους οι οποίοι τόνισαν ότι η αλληλεπίδραση αυτή δεν ήταν καλή. Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι ωστόσο κράτησαν ουδέτερη στάση αναφορικά και με το κατά πόσο δημιούργησε άγχος ή όχι, η αρχειοθέτηση και η καταγραφή των διαδικτυακών διαλέξεων.

Με το ότι εάν η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων και την διδασκαλία κάθε θέματος και γνώσης, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι διαφώνησαν αρκετά, με την δήλωση αυτή, γεγονός που έρχεται σε αντίθεση με τις έρευνες των Preston et al., (2012) & Barisone et al.,

(2019), οι οποίοι υποστηρίζουν ότι η χρήση διαδικτυακών πρακτικών μάθησης όχι μόνο είναι αποτελεσματική στη βελτίωση της απόδοσης πρακτικών δεξιοτήτων, αλλά ταυτόχρονα βελτιώνουν την μάθηση και τη διαδραστικότητα. Επιπρόσθετα οι εκπαιδευτικοί δεν ήταν σίγουροι για το εάν τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων στην ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις διά ζώσης. Τα συνολικά ευρήματα συμφωνούν και με πρόσφατες μελέτες, όπου αναφέρουν εκτός των άλλων ότι παρατηρήθηκε ψηφιακό κοινωνικό χάσμα, με κακές ψηφιακές δεξιότητες, ελλιπή ψηφιακό γραμματισμό, τεχνοφοβία και προβλήματα στην χρήση τεχνολογικών εργαλείων, αν και οι περισσότεροι χρησιμοποιούσαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επιπροσθέτως αναφέρονται, η ελλιπής πρόσβαση στην διαδικτυακή εκπαίδευση σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό, τα προβλήματα σύνδεσης στο διαδίκτυο τα προβλήματα επικοινωνίας και τα προβλήματα αξιολόγησης. Τέλος αναφέρεται ότι οι προκλήσεις αυτές χρειάζεται να μετατραπούν σε εύκαιρα και αξιοποίηση των ευρημάτων, έτσι ώστε να καθοδηγηθούν τα εκπαιδευτικά ιδρύματα η ακαδημαϊκή κοινότητα (Harandi, 2015 Rimal, 2020 Onyema et al., 2020 Rajab, Gazal & Alkattan, 2020 Sepulveda-Escobar and Morrison, 2020).

**Το δεύτερο ερώτημα** αφορά τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το covid-19 που αναμένουν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι και προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα, όπου φαίνονται και στον πίνακα 14.

Στα σημεία που συμφωνούν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι είναι ότι η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει, με τις εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθήματα να αυξάνονται. Και οι δύο πλευρές πιστεύουν ότι μετά το τέλος της πανδημίας θα υπάρχει ακόμα ανάγκη για τυπική/ πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση. Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι θεωρούν ότι οι δεύτεροι, δεν θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στη δια ζώσης εκπαίδευση στο χώρο αλλά και στα μαθήματα. Συμφωνούν, όμως αμφότεροι ότι η διαδικτυακή εκπαίδευση δεν παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους.

Όσο αφορά την ικανότητα να δέχονται και να παρέχουν, εκπαιδευόμενοι και εκπαιδευτικοί αντίστοιχα, διαδικτυακά μαθήματα θεωρούν και οι δύο πλευρές, ότι η ικανότητα αυτή θα βελτιωθεί, ότι η ανάγκη για διαδικτυακά μαθήματα θα αυξηθεί και οι εκπαιδευόμενοι επιπροσθέτως, θεωρούν ότι οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα, σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών, χωρίς βέβαια να παίρνουν συγκεκριμένη στάση για το αν κάθε οργανισμός πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του πρόγραμμα

σπουδών. Όσον αφορά την ανάληψη ευθύνης της μάθησης εκ μέρους των εκπαιδευόμενων, οι μεν εκπαιδευτικοί θεωρούν, ότι πρέπει να συνειδητοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι, το γεγονός αυτό και να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση, γεγονός το οποίο δεν συμμερίζονται οι τελευταίοι. Τέλος και όσον αφορά την αντίληψη για την αναμόρφωση των ικανοτήτων τους, οι εκπαιδευτικοί, θεωρούν ότι οι ικανότητές τους θα αναμορφωθούν και οι εκπαιδευόμενοι κρατούν ουδέτερη στάση για το αν θα συμβεί αυτό. Τα παραπάνω ευρήματα συμφωνούν με πρόσφατες έρευνες και άρθρα, οι οποίοι εκτός των παραπάνω αναφέρουν ότι χρειάζεται μια ισχυρή υποδομή διαδικτύου, υιοθέτηση καινοτόμων αλλαγών στις μεθόδους εκπαίδευσης, μείωση του ψηφιακού χάσματος, σχεδιασμό πολλαπλών σχεδίων και σεναρίων για κάθε ίδιο ενδεχόμενο. Καθώς επίσης τονίζουν ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα χρειάζεται να αναπτύξουν ανθεκτικά συστήματα εκπαίδευσης, με διασφάλιση πρόσβασης, έτσι ώστε κανείς να μην στερείται αυτής, είτε λόγω κοινωνικής τάξης, είτε λόγω εθνικότητας. Τέλος αναφέρεται ακόμα ότι πρέπει να αγκαλιάσουμε την τεχνολογία της ηλεκτρονικής μάθησης, διότι καταστροφές θα συνεχίσουν να συμβαίνουν και οι τεχνολογίες είναι αυτές που πιθανόν θα μας βοηθήσουν να τις αντιμετωπίσουμε Υιοθετώντας εξαιρετικά καινοτόμες τεχνολογίες επικοινωνίας και εργαλεία ηλεκτρονικής μάθησης (Covid-19 Has Forced Higher Ed to Pivot to Online Learning. Here Are 7 Takeaways So Far, 2021 Dhawan 2020 Zhao, 2020 Pendoley, 2019 Raymond 2014, Üstünlüoğlu, 2009).

Το **τρίτο ερώτημα** αφορά τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε παρόμοια περίπτωση στο μέλλον τα αποτελέσματα, όπως φαίνονται και στον πίνακα 16, συντριπτικά συμφωνούν σε όλες τις ερωτήσεις.

Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι συμφώνησαν ότι χρειάζεται βελτίωση της ταχύτητας του διαδικτύου και περισσότερη υποστήριξη των ικανοτήτων, τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των εκπαιδευόμενων στα μαθησιακά διαδικτυακά περιβάλλοντα. Συμφωνούν ακόμα πως χρειάζονται, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν επιμορφωτικά σεμινάρια για το πώς μπορούν να χρησιμοποιούν αυτά τα διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης, με σημαντικό θέμα, τη διασφάλιση της πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου και εκπαιδευτικού στο διαδίκτυο με τον απαραίτητο υλικοτεχνικό εξοπλισμό. Επίσης συμφωνούν, ότι είναι απαραίτητα, τα επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία ενάντια σε μια άλλη πιθανή κρίση και για τις 2 πλευρές. Τέλος όσο αφορά τα προγράμματα σπουδών και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι χρειάζεται να ληφθούν

μέτρα, σχετικά με διαφορετικές εκπαιδευτικές πρακτικές αφού τελειώσει η πανδημία και πιστεύουν μαζί με τους εκπαιδευόμενους ότι θα πρέπει τα προγράμματα σπουδών, να αναθεωρηθούν και να συμπεριλάβουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά τον covid 19, στα προγράμματα σπουδών τους. Τα παραπάνω ευρήματα συμφωνούν με πρόσφατες έρευνες και άρθρα, στα οποία εκτός των παραπάνω αναφέρεται ότι οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να δημιουργήσουν καινούργια μαθησιακά σενάρια και ότι η επένδυση μόνο στην τεχνολογία δεν αρκεί για να εγγυηθεί τη μάθηση στο εγγύς μέλλον. Προστίθεται ότι χρειάζεται να γίνει πλήρης μακροπρόθεσμη ενσωμάτωση της διαδικτυακής διδασκαλίας σε όλα τα ιδρύματα και έρευνες για την αξιολόγηση μοντέλων διαδικτυακής διδασκαλίας με έμφαση στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, χωρίς αποκλεισμούς για δίκαιη εκπαίδευση και μετά την πανδημία. Τέλος αναφέρεται ότι χρειάζεται να γίνουν επενδύσεις σε υπηρεσίες μείωσης κόστους, ενίσχυσης της δημιουργικότητας και καινοτόμες προσεγγίσεις, δημιουργώντας την απαιτούμενη υποδομή. (Dhawan, 2020 Zhu & Liu, 2020 Internet Access and Education: Key considerations for policy makers | Internet Society, 2021, Soni, 2020 Tejedor et al., 2020 What works in online distance teaching and learning, 2021,).

Το **τέταρτο και τελευταίο ερώτημα** αφορά την **εξοικείωση και την εμπειρία εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως και τις ΤΠΕ**, τα συμπεράσματα των αποτελεσμάτων όπου φαίνονται και στους πίνακες 16& 17 έδειξαν ότι:

Αρχικά όλοι οι συμμετέχοντες στην έρευνα, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι, είχαν στην κατοχή τους laptop ή ηλεκτρονικό υπολογιστή και σύνδεση διαδικτύου στο σπίτι. Οι δύο πλευρές έκαναν και κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για τη μάθηση και τη διδασκαλία. Ειδικά το τελευταίο χρόνο, μία μικρή μερίδα εκπαιδευτικών είχαν εμπειρία για περισσότερο από ένα χρόνο, και έδειξαν μεγάλο βαθμό εξοικείωσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ, σε αντίθεση με τους εκπαιδευόμενους που επέδειξαν ένα μέτριο επίπεδο εξοικείωσης. Παρόλαυτα το μεγαλύτερο ποσοστό εκπαιδευτικών δήλωσε ότι δεν έχει παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως και στις ΤΠΕ.

Επίσης και οι δύο πλευρές θεωρούν ότι είναι εύκολο να εργάζονται σε υπολογιστές και με άλλο τεχνικό εξοπλισμό, πχ κινητά τηλέφωνα, τάμπλετ, κάμερες κτλ., για τη διδασκαλία/μάθηση τους, με τους εκπαιδευτικούς να θεωρούν ακόμα ότι είχαν επαρκείς γνώσεις υπολογιστών, τις κατάλληλες δεξιότητες, αλλά και ότι απέκτησαν σημαντική εμπειρία στη διεξαγωγή και στη διαχείριση της ηλεκτρονικής μάθησης,

γεγονός που οι εκπαιδευόμενοι το αναγνωρίζουν σημαντικά, χωρίς όμως να αναγνωρίζουν το ίδιο, όσον αφορά την επάρκεια των γνώσεων και των δεξιοτήτων τους.

Ταυτόχρονα και οι δύο πλευρές προτιμούν την δια ζώσης μάθηση, θεωρώντας την περισσότερο αποτελεσματική από την εξαποστάσεως εκπαίδευση και προτιμούν να μην συμμετέχουν και να μην διεξάγονται διαδικτυακά μαθήματα και μετά την πανδημία, καθώς συμφωνούν σημαντικά στο ότι υπήρχε έλλειψη επαφής μεταξύ εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων. Ίσως βέβαια αυτό προήλθε και από τον τρόπο που έγινε ως επι το πλείστο η εξΑΕ μέχρι σήμερα, δηλαδή χωρίς προετοιμασία χωρίς κατάλληλη μεθοδολογία ως μια απλή μετάδοση γνώσεων και μόνο. Ταυτόχρονα αναφέρθηκε ότι υπήρξε μεγάλη δυσκολία στη διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω του διαδικτύου, αλλά και στο ότι δεν τους δόθηκαν οι απαραίτητες οδηγίες πριν την έναρξη των διαδικτυακών μαθημάτων, όπως ο τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, είτε από τους φορείς στους εκπαιδευτικούς είτε, από τους εκπαιδευτικούς προς τους εκπαιδευόμενους. Τέλος να σημειώσουμε ότι οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους πιστεύουν ότι ένα διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μία προσωπική τάξη για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία διδασκαλίας -μάθησης. Ευρήματα που συμφωνούν και με παλαιότερες έρευνες επάνω στα παραπάνω θέματα, Έρευνες στις οποίες αναφέρονται επιπλέον ότι, δεν μπορεί να αντικατασταθούν οι εκπαιδευτές από έναν υπολογιστή, αλλά ότι τα ψηφιακά εργαλεία είναι «βοηθοί» του εκπαιδευτή. Προσθέτουν ότι χρειάζεται να σχεδιαστεί κατάλληλο περιεχόμενο για το διαδίκτυο και να οργανωθεί ένα αποτελεσματικό σύστημα παράδοσης και παροχής ψηφιακής εκπαίδευσης ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα τα μαθησιακά αποτελέσματα. Τέλος αναφέρεται ότι ακόμα υπάρχουν πολλοί εκπαιδευόμενοι που απολαμβάνουν την διδασκαλία μέσα σε μια τάξη. (Almekhlafi, A. G., & Almeqdadi, F. A., 2010 Akram, 2012 Adnan and Anwar, 2020 Davies, Korte and Lavin, 2009 Ghavifekr, Kunjappan, Logeswary and Anthony, 2015 Hannay and Newvine, 2006 Johan & Jasmine, 2013 Kahveci, 2010 Van de Vord and Pogue, 2012)

#### 4.1.2 Συζήτηση

Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα και συγκεκριμένα τις απόψεις εκπαιδευτικών και εκπαιδευομένων για τα προβλήματα κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στη διάρκεια το covid-19. Συμπερασματικά βλέπουμε. Ότι φάνηκε ότι η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ επείγουσα, άμεση κι έγινε με ταχείς ρυθμούς. Ήταν λογικό να υπάρχουν προβλήματα συνδεσιμότητας με το διαδίκτυο, αλλά και ελλιπής τεχνογνωσία και ψηφιακές δεξιότητες όχι μόνο των εκπαιδευομένων αλλά κυρίως των εκπαιδευτικών, οι οποίοι είχαν να διδάξουν από απόσταση, αυτό που μέχρι τώρα έκαναν δια ζώσης. Υπήρξε ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή, τεχνοφοβία και προβλήματα όχι μόνο στη χρήση τεχνολογικών εργαλείων, αλλά και στην παιδαγωγική αξιοποίησή αυτών, αυξάνοντας το άγχος των εκπαιδευτικών και ας είχαν εμπειρία στη χρήση των μέσων κοινωνική δικτύωσης με αποτέλεσμα να δημιουργηθεί μια λανθασμένη αντίληψη για την εξ Αποστάσεως εκπαίδευση, η οποία δεν αξιοποιούταν με παιδαγωγικά επίκαιρες μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Προκλήσεις που δημιούργησαν πολλά προβλήματα στην επικοινωνία/αλληλεπίδρασης εκπαιδευτικών- εκπαιδευομένων και τη διάδραση με το εκπαιδευτικό υλικό. Καθώς ακόμα, προβλήματα αξιολόγησης. πχ Πώς θα αξιολογήσω από απόσταση τους μαθητές μου; Συμπεραίνουμε ότι χρειάζεται αναπλαισίωση των προβλημάτων αυτών, μέσα από την καταγραφή και διερεύνηση, με παροχή λύσεων από τους ιθύνοντες του εκπαιδευτικού σχεδιασμού.

Προκλήσεις που χρειάζεται να μετατραπούν σε ευκαιρία και αξιοποίηση των ευρημάτων, έτσι ώστε να καθοδηγηθούν ορθά τα εκπαιδευτικά ιδρύματα η ακαδημαϊκή κοινότητα, όπως αναφέρουν και στις έρευνες τους οι Harandi, 2015 Rimal, 2020 Onyema et al., 2020 Rajab, Gazal & Alkattan, 2020 Sepulveda-Escobar and Morrison, 2020.

Σχετικά με το 2ο ερευνητικό ερώτημα των αναμενόμενων αλλαγών, βλέπουμε, ότι όλοι συμφωνούν ότι η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει και η ανάγκη για διαδικτυακά μαθήματα θα αυξηθεί. Κρίνουν ότι παρόλα αυτά η ανάγκη για τυπική εκπαίδευση δεν θα σταματήσει να υπάρχει, και η δια ζώσης διδασκαλία θα είναι καλοδεχούμενη και με το παραπάνω από τους περισσότερους και χωρίς προβλήματα επαναπροσαρμογής σε αυτή. Ακόμα διαφαίνεται πως τα προαναφερόμενα προβλήματα, ιδίως εκείνα της ελλιπούς υλικοτεχνικής υποδομής και συνδεσιμότητας σε όλους τους συμμετέχοντες σε μια εξ αποστάσεως μαθησιακή διαδικασία, οδήγησαν



εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους στην άποψη πως η διαδικτυακή εκπαίδευση δεν παρέχει ίσες Ευκαιρίες σε όλους εκπαιδευόμενους.

Παρ όλα αυτά όλοι αναμένουν πως οι ψηφιακές ικανότητες διδασκαλίας από τη μεριά των εκπαιδευτικών και κατάκτησης της γνώσης από τη μεριά των εκπαιδευομένων θα βελτιωθούν. Συμπεραίνοντας, θα λέγαμε ξανά ότι χρειάζεται αναπλαισίωση των προβλημάτων που προέκυψαν, αλλά και θα προσθέταμε να ληφθεί υπόψη η αγωνία των εκπαιδευτικών που προκύπτει από κάθε αρνητική τους εμπειρία, αλλά και από κάθε αναμενόμενη αγωνία τους.

Προτείνεται εκπαιδευτικός σχεδιασμός, αλλά και ενσωμάτωση της εξΑΕ σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών των Πανεπιστημιακών ιδρυμάτων και επιμορφωτικών δράσεων που θα απαλύνουν την ανεπάρκεια εκπαιδευτικών πρακτικών και ψηφιακών δεξιοτήτων στην παιδαγωγική αξιοποίηση της εξΑΕ και αυτό διότι καταστροφές θα συνεχίσουν να συμβαίνουν και οι τεχνολογίες είναι αυτές που πιθανόν θα μας βοηθήσουν να τις αντιμετωπίσουμε Υιοθετώντας εξαιρετικά καινοτόμες τεχνολογίες επικοινωνίας και εργαλεία ηλεκτρονικής μάθησης, όπως αναφέρουν και στις έρευνες τους οι Dhawan 2020, Zhao, 2020 Pendoley, 2019 .

Για το τρίτο ερευνητικό ερώτημα μας, και όσο αφορά τις αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευομένων για τα μέτρα που χρειάζεται να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε μία παρόμοια περίπτωση στο μέλλον, συμπερασματικά θα λέγαμε πως πρέπει να υπάρχουν ισότιμες δυνατότητες πρόσβασης στο διαδίκτυο και στην κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή για όλους τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους, είτε βρίσκονται στο κέντρο της Αθήνας και της Λευκωσίας, είτε σε ένα απομακρυσμένο μικρό νησί. ΕξΑΕ για όλους! Χρειάζεται να υπάρξει συνεχής και αποτελεσματική υποστήριξη των ψηφιακών ικανοτήτων εκπαιδευτικών και των εκπαιδευομένων σε μαθησιακά διαδικτυακά περιβάλλοντα. Επιβάλλεται άμεση επιμόρφωση όλων των εκπαιδευτικών, όλων των βαθμίδων στην παιδαγωγική αξιοποίησή της εξΑΕ γενικότερα, αλλά και για την προετοιμασία ενάντια σε μία άλλη πιθανή τέτοιου είδους κρίση. Επιπρόσθετα, όσο αφορά τα προγράμματα σπουδών αλλά και τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι χρειάζεται να ληφθούν μέτρα για διαφορετικές εκπαιδευτικές πρακτικές αφού τελειώσει η Πανδημία και θεωρούν ότι μαζί με τους εκπαιδευόμενους θα πρέπει τα προγράμματα σπουδών να αναθεωρήσουν και να συμπεριλάβουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις τεχνολογίες πληροφοριών και επικοινωνιών και μετά την Πανδημία στα προγράμματα σπουδών και στην Τεχνολογική Εκπαίδευση.

Ενώ σύμφωνα με τους Dhawan, 2020 Zhu & Liu, 2020 Soni, 2020 Tejedor et al., 2020, σημαντικό είναι, να γίνουν επενδύσεις σε υπηρεσίες μείωσης κόστους, ενίσχυσης της δημιουργικότητας και καινοτόμες προσεγγίσεις, δημιουργώντας την απαιτούμενη υποδομή.

Για το 4ο ερώτημα μας, που αφορά την εξοικείωση και την εμπειρία εκπαιδευτών και εκπαιδευομένων με την μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις τεχνολογίες επικοινωνιών και πληροφοριών. Συμπερασματικά, βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα της έρευνας είναι διττά. Με θετικά συμπεράσματα σε σχέση με την εξΑΕ στην περίοδο της Πανδημίας, αλλά και σε αρνητικά που πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη για να αναπλαισιωθούν άμεσα.

#### Στα θετικά

- Εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι στην πλειοψηφία τους είχαν τεχνολογικό εξοπλισμό και σύνδεση στο διαδίκτυο,
- Και οι δύο πλευρές είτε έκαναν είτε ξεκίνησαν να κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών για τη μάθηση και τη διδασκαλία
- Και οι δύο πλευρές απέκτησαν σημαντική εμπειρία στη διεξαγωγή Αλλά και στη διαχείριση της ηλεκτρονικής μάθησης
- Οι εκπαιδευτικοί από τη μία πλευρά έδειξαν μεγάλο βαθμό εξοικείωσης με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και της ΤΠΕ, ωστόσο το μεγαλύτερο ποσοστό τόνισε δεν είχε παρακολουθήσει προγράμματα επιμόρφωσης τη μεθοδολογία εξ αποστάσεως και τις ΤΠΕ

#### Στα Αρνητικά

- Υπήρξε μεγάλη δυσκολία στη διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω του διαδικτύου με τους περισσότερους να θεωρούν περισσότερο αποτελεσματική τη δια ζώσης μάθηση και να προτιμούν να συμμετέχουν μετά την Πανδημία σε δια ζώσης μαθήματα και όχι διαδικτυακά.
- Έλλειψη Απαραίτητων Οδηγιών Πριν Την Έναρξη,
- Ακατάλληλο Διδακτικό Υλικό Για Διαδικτυακή Διδασκαλία
- Τέλος να σημειώσουμε ότι οι εκπαιδευτικοί στην πλειοψηφία τους πιστεύουν ότι ένα διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μία προσωπική τάξη για να είναι αποτελεσματική η διαδικασία διδασκαλίας - μάθησης.

- Τα παραπάνω ευρήματα θετικά & αρνητικά, συμφωνούν με παλαιότερες έρευνες όπως των Davies, Korte & Lavin, 2009 Hannay and Newvine, 2006 Johan & Jasmine, 2013 Kahveci, 2010 Van de Vord & Pogue, 2012

Έρευνες στις οποίες αναφέρονται επιπλέον ότι, δεν μπορεί να αντικατασταθούν οι εκπαιδευτές από έναν υπολογιστή, Akram, 2012, ενώ ταυτόχρονα και σύμφωνα με τους Adnan and Anwar, 2020, χρειάζεται να σχεδιαστεί κατάλληλο περιεχόμενο για το διαδίκτυο, οργανώνοντας ένα αποτελεσματικό σύστημα παράδοσης και παροχής ψηφιακής εκπαίδευσης ώστε να επιτυγχάνονται καλύτερα τα μαθησιακά αποτελέσματα.

Η Πανδημία έφερε μία μεγάλη πρόκληση στην κοινωνία μας σε όλο τον κόσμο και στην εκπαίδευση γεγονός που οδήγησε στην ανάγκη για υποχρεωτική αλλαγή

Σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευόμενοι έχουν αναγκαστεί να προσαρμοστούν σε διαδικτυακά συστήματα και μάλιστα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα

Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι αντιμετώπισαν προβλήματα κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών μαθησιακών πρακτικών τους αναμένουν αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στον κόσμο και μετά την Πανδημία και πιστεύουν ότι πρέπει να λυθούν ουσιαστικά μέτρα στην εκπαίδευση ενάντια σε Πιθανό μελλοντικό σχέδιο

### **4.1.3 Προτάσεις**

#### **4.1.3.1 Για υπεύθυνους λήψης αποφάσεων**

Η τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, ανεξάρτητα από το κράτος, δημόσια ή ιδιωτική, είναι ένα από τα εκπαιδευτικά ιδρύματα που προσπάθησαν να αλλάξουν σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα. Ο σχεδιασμός των αλλαγών αυτών, μικρών ή μεγάλων, χρειάζεται να γίνεται με προσεκτική διαχείριση και σχέδια με προοπτική βιώσιμη. Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων χρειάζεται να συνεργάζονται με τους διαχειριστές και υπευθύνους λήψης αποφάσεων, τους εκπαιδευτικούς, τους εκπαιδευόμενους και όλους τους ενδιαφερόμενους για τις εκπαιδευτικές ανάγκες μετά το COVID-19. Όλες οι στρατηγικές, χρειάζεται να έχουν βάση μια κοινή και συμμετοχική πολιτική. Όπως σχεδόν όλα τα προγράμματα σπουδών έτσι και τα προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης χρειάζεται να αναθεωρηθούν και να επανασχεδιαστούν σύμφωνα με τις

πραγματικές και τρέχουσες καταστάσεις της ζωής, υιοθετώντας ουσιαστικές και ευέλικτες στρατηγικές όσο αφορά την δημιουργία προγραμμάτων σπουδών.

Οι διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας χρειάζεται να σχεδιάζονται, αλλά και να αξιολογούνται προσεκτικά μέσω διαγνωστικής, διαμορφωτικής, αλλά και συνολικής αξιολόγησης. Η έρευνα επάνω σε αυτό το ζήτημα χρειάζεται κυβερνητική υποστήριξη και πολύπλευρη επιστημονική προσέγγιση. Η επαγγελματική εκπαίδευση χρειάζεται να ενσωματώσει αποτελεσματικά, μαθήματα σχετικά με την ενσωμάτωση της ψηφιακής εκπαίδευσης στο πρόγραμμα σπουδών, ανεξάρτητα από το αντικείμενο σπουδών, έτσι ώστε οι μελλοντικά οι εκπαιδευτικοί να είναι πλήρως ψηφιακά εγγράμματοι, σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό των προγραμμάτων σπουδών, αλλά και την εφαρμογή τους, μέσω της διδασκαλίας. Ίσως πάλι θα έπρεπε η πρακτική στην διδασκαλία σε διαδικτυακά περιβάλλοντα να υπήρχε ως προϋπόθεση για τους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, για την ολοκλήρωση των σπουδών τους και την απόκτηση του πτυχίου τους.

#### ***4.1.3.2 Για εκπαιδευτικούς***

Οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται, να παρακολουθούν τακτικά προγράμματα επαγγελματικής ανάπτυξης και επιμόρφωσης, διαδικτυακά σεμινάρια και μαζικά ανοιχτά διαδικτυακά μαθήματα (MOOCs) για να βελτιώσουν τις δεξιότητές τους στον ψηφιακό γραμματισμό. Χρειάζεται να μάθουν περισσότερα για διαφορετικά συστήματα διαχείρισης μάθησης (LM), διαδικτυακές πλατφόρμες συνεργασίας, εργαλεία σχεδιασμού διαδικτυακού εκπαιδευτικού περιεχομένου κ.λπ. Καθώς και να ακολουθήσουν τα εννέα βήματα που σύμφωνα με τον Tony Bates, (2019), είναι ικανά να προσφέρουν ποιητική ψηφιακή διδασκαλία. Με αυτό τον τρόπο ίσως υιοθετήσουν μια διαφορετική εκπαιδευτική φιλοσοφία, κοντά στην φιλοσοφία και μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης, έτσι ώστε οι εκάστοτε προκλήσεις να αντιμετωπίζονται χωρίς δυσκολίες.

#### ***4.1.3.3 Για μελλοντικές έρευνες***

Ως προτάσεις για περαιτέρω έρευνα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση, θα πρέπει να διεξαχθούν έρευνες με τους εκπαιδευτικούς και τους εκπαιδευόμενους σχετικά με τις διαδικτυακές μεθοδολογίες μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, σε πολύ μεγαλύτερο και ικανό δείγμα. Επειδή η διαδικτυακή μαθησιακή εμπειρία των εκπαιδευτικών και εκπαιδευόμενων, κατά τη διάρκεια αυτής της πανδημίας μπορεί να μην έχει τα ίδια αποτελέσματα με τις σχετικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν πριν

από αυτό το παγκόσμιο ξέσπασμα, θα μπορούσε επιπλέον να διεξαχθεί μια πειραματική έρευνα σχετικά με την επίτευξη της μάθησης σε διαφορετικά σχολικά θέματα κατά τη διάρκεια της επιδημίας του Covid-19. Αυτές οι έρευνες, ίσως θα μπορούσαν να παράσχουν τα στοιχεία για τη λήψη σωστών αποφάσεων σχετικά με συγκεκριμένα θέματα, πιο κατάλληλα για διαδικτυακή μάθηση.

#### **4.1.4 Περιορισμοί έρευνας**

Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης, μπορεί να αποτελέσουν βοήθεια προς τα εκπαιδευτικά ιδρύματα τους εκπαιδευτικούς και άλλους ενδιαφερόμενους μέσω της κατανόησης των προβλημάτων/ προκλήσεων, των αναμενόμενων αλλαγών, των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν αλλά και της εμπειρίας εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων με τα τεχνολογικά εργαλεία και την μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ένα διαφορετικό μοντέλο μάθησης στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση, που να περιλαμβάνει την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ. Παρολαυτά όμως, η μελέτη έχει περιορισμούς. Η σκόπιμη δειγματοληψία σε συνδυασμό με τον μικρό αριθμό δείγματος, μπορεί να έχει προκαλέσει σφάλματα όσον αφορά τον σχεδιασμό της και ίσως περιορίζει την γενικευσιμότητα των ευρημάτων ( Muijjs, 2004).

## 5 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

### 5.1 Επίλογος

Σε παγκόσμιο επίπεδο, υπάρχει ένας διάλογος για την επόμενη μέρα. Όσον αφορά την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις εφαρμογές της κατά τη διάρκεια της πανδημίας, είναι ότι οι λύσεις έκτακτης ανάγκης που πάρθηκαν, έφεραν αντιμέτωπους τους απροετοίμαστους στην πλειοψηφία τους εκπαιδευτικούς με μια νέα πραγματικότητα. Οι απόψεις γενικά φαίνεται να είναι εκ διαμέτρου αντίθετες. Έχουμε απόψεις που, πιστεύεται ότι οι λύσεις έκτακτης ανάγκης είναι αποτελεσματικές και ότι πρέπει απλά να στρέψουμε όλες τις μορφές εκπαίδευσης στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, ακόμα και στην εκπαίδευση ενήλικων, αλλά και απόψεις, ότι η εισαγωγή της εξαποστάσεως και των ΤΠΕ στην εκπαίδευση μπορεί να οδηγήσει σε «καταστροφή» της εκπαίδευσης, τουλάχιστον με τη μορφή που είναι τώρα. Υπάρχουν βέβαια και ενδιάμεσες απόψεις, που εστιάζουν στο συμπληρωματικό ρόλο των ΤΠΕ και στο ρόλο των αλλαγών που είναι εξίσου απαραίτητες για τον παραδοσιακό τρόπο διδασκαλίας (Gannon, 2020). Πρέπει να σημειωθεί, ωστόσο, ότι στις αρνητικές απόψεις ως προς την ποιότητα, αλλά και την αποτελεσματικότητα της εξΑΕ, συντέλεσε ότι δεν εφαρμόστηκε ένα άρτια παιδαγωγικά σχεδιασμένο σύστημα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης αλλά μια έκτακτη ανάγκη εκπαίδευσης με λειτουργία εξ αποστάσεως ή, όπως έχει ήδη ειπωθεί ως, απομακρυσμένη διδασκαλία έκτακτης ανάγκης (Hodges et al et al.,2020)

Η εμπειρία COVID-19 έχει φανερώσει ότι η εκπαίδευση είναι ένα από τα πιο σημαντικά ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη από όλους τους ιθύνοντες της Εκπαίδευσης, ακόμη/ιδίως και στις πιο δύσκολες στιγμές. Λαμβάνοντας υπόψη όμως και πιθανές δύσκολες μέρες με ανάλογες ή και άγνωστες ακόμα καταστάσεις στο μέλλον, είναι σαφές ότι η εκπαίδευση θα παίξει έναν ακόμη πιο ουσιαστικό, αλλά και κρίσιμο ρόλο για τις κοινωνίες. Επιπλέον, με το νέο εκπαιδευτικό πλαίσιο που προκλήθηκε από την πανδημία, διαφαίνεται η δικτυακή μάθηση χρειάζεται να είναι βιώσιμη, αλλά και ποιοτικά σχεδιασμένη και νοηματοδοτημένη για να είναι αποτελεσματική. Η πανδημία αυτή, κατέδειξε ότι οι δεξιότητες ψηφιακού γραμματισμού και η αξιοποίηση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση δεν είναι πλέον επιλογή, αλλά αναγκαιότητα. (Ali, 2020). Επομένως, όλοι οι εκπαιδευτικοί, χρειάζεται να επικαιροποιήσουν τις παιδαγωγικές γνώσεις τους στις σύγχρονες θεωρητικές και

μεθοδολογικές προσεγγίσεις της εξΑΕ και των ψηφιακών μέσων που την υποστηρίζουν, μέσα από μια σύγχρονη, ανανεωτική ματιά για να μπορούν οι ίδιοι αποτελεσματικά να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις, χωρίς δυσκολίες πρακτικής εφαρμογής. Τα δεδομένα αυτής της έρευνας έρχονται σε αντίθεση με την φιλοσοφία του ειδικού στην διαδικτυακή και εξαποστάσεως εκπαίδευση Tony Bates που μέσα από το βιβλίο του *Teaching in a Digital Age*, 2019 και τα online video του (*Teaching in a Digital Age: a 12-part video series on digital education – UNESCO IITE, 2021*), μας δείχνει ότι μέσα από βασικές αρχές, συγκεκριμένο πλαίσιο και μέσα από την αλλαγή θέσεων και στάσεων η διαδικτυακή εκπαίδευση μπορεί και είναι αποτελεσματική στην μάθηση - διδασκαλία.

Ας ελπίσουμε καθώς περισσότερες έρευνες διεξάγονται και περισσότερες πληροφορίες διατίθενται στους ακαδημαϊκούς, να ενισχύσουν την συζήτηση σχετικά με το εάν η εξαποστάσεως εκπαίδευση και τεχνολογία ωφελεί ή όχι τη μάθηση και την διδασκαλία και ότι θα διαφωτιστεί επαρκώς το θέμα αυτό. Πρέπει πάντα να θυμόμαστε ότι «το να διδάξεις δεν είναι να μεταφέρεις περιεχόμενο σε κανέναν, αλλά να δημιουργήσεις τις δυνατότητες για την παραγωγή ή κατασκευή γνώσης»(Freire, 2000).

## 6 ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Ανδρεαδάκης, Ν. & Καδιανάκης, Μ., 2010. Εμπειρική Μελέτη της αποτελεσματικής διδασκαλίας και του αποτελεσματικού εκπαιδευτικού. Το βήμα των κοινωνικών επιστημών, 15(57), pp.5-30.
2. Abd Rashid, Z., 2016. Review of Web-Based Learning in TVET: History, Advantages and Disadvantages. International Journal of Vocational Education and Training Research, 2(2), p.7.
3. Abrahams, I. and Millar, R., 2008. Does Practical Work Really Work? A study of the effectiveness of practical work as a teaching and learning method in school science. International Journal of Science Education,, 30(14), pp.1945-1969.
4. Adnan, M. and Anwar, K., 2020. Online learning amid the COVID-19 pandemic: Students' perspectives. Journal of Pedagogical Sociology and Psychology, 2(1).
5. Agostinelli, jr, M., 2019. From distance education to online education: a review of the literature. Graduate Student Theses, Dissertations, & Professional Papers, [online] 11335. Available at: <https://scholarworks.umt.edu/etd/11335>
6. Akram, M., 2012. The Perception of Teachers in Using Computer-Based Technology at Higher Education. International Journal Social Sciences and Education, 2(1), pp.523-534.
7. Ali, W., 2020. Online and Remote Learning in Higher Education Institutes: A Necessity in light of COVID-19 Pandemic. Higher Education Studies, 10(3), p.16.
8. Almekhlafi, A. and Almeqdadi, F., 2010. Teachers' Perceptions of Technology Integration in the United Arab Emirates School Classrooms.
9. Βρατσάλη, Ν. and Αλιβίζος, Σ., 2017. Παράγοντες που επηρεάζουν την ενσωμάτωση των ΤΠΕ ή την υιοθέτηση του e Learning στην εκπαιδευτική διαδικασία σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. In: 9ο Διεθνές Συνεδρίου για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση. [online] Αθήνα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, pp.92-107. Available at: <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.1133>



10. Bates, A.W. (2019). Teaching in a Digital Age – 2nd Edition. Vancouver, B.C.: Tony Bates Associates Ltd. Retrieved from <https://pressbooks.bccampus.ca/teachinginadigitalagev2/>
11. Barnett, J., McPherson, V. and Sandieson, R., 2013. Connected teaching and learning: The uses and implications of connectivism in an online class. Australasian Journal of Educational Technology, 29(5). Retrieved from <https://ajet.org.au/index.php/AJET/article/view/243>
12. Barisone, M., Bagnasco, A., Aleo, G., Catania, G., Bona, M., Gabriele Scaglia, S., Zanini, M., Timmins, F. and Sasso, L., 2019. The effectiveness of web-based learning in supporting the development of nursing students' practical skills during clinical placements: A qualitative study. Nurse Education in Practice, 37, pp.56-61.
13. Belousova, A., Kozhukhar, G. and Ryumshina., L., 2015. Innovative Teaching. Methods in Adult Education. In: 8th International Conference of Education, Research and Innovation. [online] Spain: IATED Academy, pp.4046 – 4050. Available at: <https://www.science-community.org/en/node/156693>
14. Bidabadi, N., Isfahani, A., Rouhollahi, A. and Khalili, R., 2016. Effective Teaching Methods At Higher Education Level. Journal of Advances in Medical Education & Professionalism, 4(4), pp.170-178.
15. Borich, G., 2020. Teaching Strategies for Direct Instruction. In: Effective Teaching Methods, 6th ed. New Jersey: Pearson Education Ink.
16. Branch, R. and Stefaniak, J., 2019. Instructional Design Theor. In: In Open and Distance Education Theory. [online] pp.85-94. Available at: [https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-13-7740-2\\_10](https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-13-7740-2_10)
17. Γαλάνης, Π. 2017. Μεθοδολογία σχεδιασμού των μελετών. Αρχαία Ελληνικής Ιατρικής, 34(4)559-566.
18. Γεροστέργιου, Κ. and Ψυχογιός, Ι., 2008. Διασφάλιση Ποιότητας στην εκπαιδευτική στρατηγική των Κέντρων Εκπαίδευσης Ενηλίκων. In: ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ για την Ανάπτυξη, την Απασχόληση και την Κοινωνική

- Συνοχή». [online] Βόλος: ΚΟΡΥΦΗ Α.Ε, pp.135-140. Available at: <http://repository.edulll.gr/edulll/retrieve/782/138.pdf>
19. Cardoso de Sousa, F., 2011. Creative Teaching and Effective Teaching in Higher Education. *The International Journal of Organizational Innovation*, 3(4), pp.5-44.
  20. Chinien, C., 2005. *The Use Of Icts In Technical And Vocational Education And Training..* [Ebook] Moscow: UNESCO Institute for Information Technologies in Education. Available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000139687?posInSet=2&queryId=0bf147c2-22c4-4127-baa6-0feaa3341b78>
  21. Clain, A., 2016. Overcoming Barriers in Lifelong Learning: Moving Towards ET2020 Goals. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 8(1), pp.51-66.
  22. Cohen, L., Manion, L. and Morrison, K., 2007. *Research Methods In Education*. 6th ed. New York: Routledge.
  23. Creswell, J., 2015. *Educational Research: Planning, Conducting, And Evaluating Quantitative And Qualitative Research..* 6th ed. New York: Pearson
  24. Creswell, J., 2009. *John W. Creswell-Research Design\_ Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. 3rd ed. California, USA: SAGE.
  25. Δρόσος, Δ., 2013. Προς Ένα Αποτελεσματικό Μοντέλο Βελτίωσης των Γνώσεων – Δεξιοτήτων - Ικανοτήτων των Φοιτητών κατά την Διάρκεια Φοίτησής τους με τη Χρήση Σύγχρονών Μεθόδων Διδασκαλίας. In: *Μεθοδολογίες Μάθησης. 7ο Συνεδρίου για την Ανοικτή & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. [online] Αθήνα: Ελληνικό Δίκτυο Ανοικτής & Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης., pp.113-120. Available at: <http://dx.doi.org/10.12681/icodl.643>
  26. Daniel, J., 2014. Foreword to the Special Section on Massive Open Online Courses MOOCs – Evolution or Revolution?. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching*, [online] 10(1), pp.1-5. Available at: [https://jolt.merlot.org/vol10no1/daniel\\_foreword\\_0314.pdf](https://jolt.merlot.org/vol10no1/daniel_foreword_0314.pdf)

27. Daniel, L., Hotte, R., 2010. Introduction to the Special Issue on Learning and the Social Web. *Journal Of Emerging Technologies In Web Intelligence*.2(1)
28. Davies, T., Korte, L. and Lavin, A., 2009. Student Perceptions of How Technology Impacts the Quality of Instruction and Learning. *Journal of Instructional Pedagogies*, 1, p.15.
29. Del Valle García Carreño, I., 2014. Theory of Connectivity as an Emergent Solution to Innovative Learning Strategies. *American Journal of Educational Research*, 2(2), pp.107-116.
30. De Waard, I., Abajian, s., Gallagher, M., Hogue, R., Keskin, N., Koutropoulos, A. and Rodríguez, O., 2011. Using mLearning and MOOCs to understand chaos, emergence, and complexity in education. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 12(7), pp.94-115.
31. Dhawan, S., 2020. Online Learning: A Panacea in the Time of COVID-19 Crisis. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(1), pp.5-22.
32. Diehl, W., 2011. *Learning At The Back Door: Charles A. Wedemeyer And The Evolution Of Open And Distance Education*. The Pennsylvania State University.
33. Downes, S., 2008. Places to Go: Connectivism & Connective Knowledge. *Innovate: Journal of Online Education*, [online] 5(1). Available at: <https://nsuworks.nova.edu/innovate/vol5/iss1/6>
34. Duke, B., Harper, G. and Johnston, M., 2013. Connectivism as a digital age learning theory. In: *The International HETL Association*. New York: Patrick Blessinger, pp.4-14.
35. Ζαδειροπουλου, Α., 2009. Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας στη σχολική Εκπαίδευση της Ελλάδας και της Βρετανίας μια συγκριτική θεώρηση. In: *5ο Διεθνές Συνέδριο για την Ανοικτή & εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση*. [online] Αθήνα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, pp.181-194. Available at: <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/openedu/article/view/463/437>

36. Galloway, A., 2005. [online] Reader.elsevier.com. Available at: <https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/B0123693985003820?token=CF7BC1BB2B75995A9A8A05EF75843B1B8FD44693B4D8C333BCA3C9A4987A770234A1D3B9CBB9FBC9167E1D2FC5471E7F>
  
37. Gannon, K., 2020. 4 Lessons From Moving A Face-To-Face Course Online. [online] CHE. Available at: [https://www.chronicle.com/article/4-lessons-from-moving-a-face-to-face-course-online/?bc\\_nonce=xm6nr92du2p3vvh6py5mg&cid=reg\\_wall\\_signup](https://www.chronicle.com/article/4-lessons-from-moving-a-face-to-face-course-online/?bc_nonce=xm6nr92du2p3vvh6py5mg&cid=reg_wall_signup)
  
38. Ghavifekr, S., Kunjappan, T., Logeswary, R. and Anthony, A., 2015. Teaching and Learning with ICT Tools: Issues and Challenges from Teachers' Perceptions. Malaysian Online Journal of Educational Technology, 4(2), pp.38-57.
  
39. Goldie, J., 2016. Connectivism: A knowledge learning theory for the digital age?. Medical Teacher, 38(10), pp.1064-1069.
  
40. Gove, W., 1994. Why We Do What We Do: A Biopsychosocial Theory of Human Motivation. Social Forces, 73(2), pp.363-394.
  
41. Guri-Rosenblit, S., 2005. 'Distance education' and 'e-learning': Not the same thing. Higher Education, [online] 49(4), pp.467-493. Available at: <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10734-004-0040-0>
  
42. Hannay, M. and Newvine, T., 2006. PERCEPTIONS OF DISTANCE LEARNING: A COMPARISON OF ONLINE AND TRADITIONAL LEARNING. MERLOT Journal of Online Learning and Teaching, 2(1).
  
43. Harandi, S., 2015. Effects of e-learning on Students' Motivation. Procedia - Social and Behavioral Sciences, 181, pp.423-430.
  
44. Hodges, C., Moore, S., Lockee, B., Trust, T. and Bond, A., 2020. The Difference Between Emergency Remote Teaching And Online Learning.[online] Scirp.org. Available at: <https://www.scirp.org/reference/referencespapers.aspx?referenceid=2775840>
  
45. Holmberg, B., 1987. Perspective of research on distance education. Fern university. Hagen.

46. Holmes, G. and Abington-Cooper, M., 2000. Pedagogy vs. Andragogy: A False Dichotomy?. *The Journal of Technology Studies*, 26(2), pp.50-55.
47. Ιωάννου, Ν., Ρέππα, Α. (2008). Οι ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές στη διδακτική πράξη της εκπαίδευσης Ενηλίκων. Στο Ε. Φτιάκα, Σ. Συμεωνίδου, & Μ. Σωκράτους, Ποιότητα Στην Εκπαίδευση: Ερευνά Και Διδασκαλία. Πρακτικά συνεδρίου 10ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου(σσ. 868 – 881)Λευκωσία: Πανεπιστήμιο Κύπρου.
48. Johan, L. and Jasmine, J., 2013. Familiarity with Information and Communication Technology: A Study of the TESL Undergraduates of the Universiti Teknologi MARA, Malaysia. *Malaysian Journal of Distance Education*, 15, pp.77-88
49. Joseph, E., & Godstime, T. (2016). Strategies Of Effective Teaching And Learning Practical Skills In Technical And Vocational Training Programs In Nigeria. *International Journal of Scientific Research Engineering & Technology (IJSRET)*,5(12), 598-603. ISSN 2278 – 0882
50. Jung, I. (2019). Introduction to theories of open and distance education. In *Open and Distance Education Theory Revisited* (pp. 1-9). Springer, Singapore. Retrieved from [https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-13-7740-2\\_1](https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-981-13-7740-2_1)
51. Καραλής, Θ., & Λιοδακή, Ν. (2013). Μετασχηματίζουσα Μάθηση και Εκπαιδευτικές Εμπειρίες στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. *Εκπαιδευτικός κύκλος*,1,(3), 21-35. ISSN:2241- 4576
52. Karalis, T. (2020). Planning and evaluation during educational disruption: lessons learned from COVID-19 pandemic for treatment of emergencies in education. *European Journal of Education Studies*, 7(4), 125-142.. doi: 10.5281/zenodo.3789022
53. Kahveci, M., 2010. Students' Perceptions To Use Technology For Learning: Measurement Integrity Of The Modified Fennema-Sherman Attitudes Scales. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 9(1).
54. Kentnor, H., 2015. Distance Education and the Evolution of Online Learning in the United States. *Curriculum and Teaching Dialogue*, [online] 17(1&2), pp.21-000. Available at: [https://digitalcommons.du.edu/law\\_facpub/24/](https://digitalcommons.du.edu/law_facpub/24/)

55. Kyriacou, C. (2007). *Effective Teaching in Schools: Theory and Practice*. United Kingdom: Nelson Thornes Ltd.
56. Latchem, C., 2017. *Using Icts And Blended Learning In Transforming TVET*. [ebook] Canada: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Available at: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247495>
57. Lionarakis, A. (2003). A preliminary framework for a theory of Open and Distance Learning – the evolution of its complexity, in Andras Szucs and Erwin Wagner (Eds). *The Quality Dialogue, Integrating Quality Cultures in Flexible, Distance and eLearning*. Proceedings of the 2003 EDEN Annual Conference held in Rhodes, Greece, 15-18 June 2003, pp. 42 – 47.
58. Loeb, S., Dynarski, S., McFarland, D., Morris, P., Reardon, S. and Reber, S., 2017. *Descriptive analysis in education: A guide for researchers*. (NCEE 2017–4023).. Washington, DC: U.S. Department of Education, Institute of Education Sciences, National Center for Education Evaluation and Regional Assistance.
59. Marek, M., Chew, C. and Wu, W., 2020. Teacher Experiences in Converting Classes to Distance Learning in the COVID-19 Pandemic. *International Journal of Distance Education Technologies*, 19(1), pp.40-60.
60. Mayer, R., 2018. Thirty years of research on online learning. *Applied Cognitive Psychology*, 33(2), pp.152-159.
61. Mohammadi, M., Marzooghi, R., Salimi, G. and Mansoori, S., 2017. Learners' Experiences of Mobile Learning in Vocational and Technical Education Courses. *Interdisciplinary Journal of Virtual Learning in Medical Sciences*, 8(4).
62. Mercer, P., 2020. Children Return to Australian Schools After Weeks of Lockdowns. [online] Voice of America. Available at: <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/children-return-australian-schools-after-weeks-lockdowns>
63. Muijis, D., 2010. *Doing Quantitative Research In Education With SPSS*, 2Nd Edition. Sage Publications.

64. Ουζούνη, Χ. And Νακάκης, Κ., 2011. Η Αξιοπιστία Και Η Εγκυρότητα Των Εργαλείων Μέτρησης Σε Ποσοτικές Μελέτες. Νοσηλευτική, 50(2), Pp.231-239.
65. Onyema, E., Eucheri, N., Obafemi, F., Sen, S., Atonye, F., Sharma, A. and Alsayed, A., 2020. Impact of Coronavirus Pandemic on Education. Journal of Education and Practice, 11(13), pp.108-121.
66. Παπαδημητρίου Γ., Φλώρου Γ., Αναστασιάδου Σ. (2001). Κλίμακες αξιολόγησης: η περίπτωση της κλίμακας Likert. Πρακτικά 14ου Πανελληνίου Συνεδρίου Στατιστικής, 81-88
67. Patton, M., 2002. Qualitative research and Evaluation Methods. Chapter 7: Qualitative Interviewing. 3rd ed. Sage Publications, Inc.
68. Pendoley, R., 2019. Owning the Responsibility for Learning. [online] Medium. Available at: <https://medium.com/age-of-awareness/owning-the-responsibility-for-learning-19a5261d428b>
69. Preston, E., Ada, L., Dean, C., Stanton, R., Waddington, G. and Canning, C., 2012. The Physiotherapy eSkills Training Online resource improves performance of practical skills: a controlled trial. BMC Medical Education, 12(1)
70. Rajab, M., Gazal, A. and Alkattan, K., 2020. Challenges to Online Medical Education During the COVID-19 Pandemic. Cureus,.
71. Raymond, R., 2014. Access and Equity for All Learners in Blended and Online Education. The International Association for K–12 Online Learning.
72. Redecker, C. and Punie, Y., 2017. European Framework For The Digital Competence Of Educators. DigCompEdu. Luxembourg,: Office of the European Union
73. Reimers, F. and Schleicher, A., 2020. A Framework To Guide An Education Response To The COVID-19 Pandemic Of 2020. 1st ed. [ebook] Paris: OECD. Available at: [https://globaled.gse.harvard.edu/files/geii/files/framework\\_guide\\_v2.pdf](https://globaled.gse.harvard.edu/files/geii/files/framework_guide_v2.pdf)
74. Rimal, H., 2020. Covid-19; Challenges and Opportunities In Nepal. Birat Journal of Health Sciences, 5(1), pp.879-880.

75. Rush, S., Acton, L., Tolley, K., Marks-Maran, D. and Burke, L., 2010. Using simulation in a vocational programme: does the method support the theory?. *Journal of Vocational Education & Training*, 62(4), pp.467-479.
76. Sadeghi,, R., Sedaghat, M. and Sha Ahmadi, F., 2014. Comparison of the Effect of Lecture and Blended Teaching Methods on Students' Learning and Satisfaction. *Journal of advances in Medical Education & Professionalism*, [online] 2(4), pp.146-150. Available at: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/25512938>
77. Santo, S., 2011. Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education Michael Simonson, Sharon z, Michael Albright, and Susan Zvacek, Eds. *American Journal of Distance Education*, 25(3), pp.201-204.
78. Sepulveda-Escobar, P. and Morrison, A., 2020. Online teaching placement during the COVID-19 pandemic in Chile: challenges and opportunities. *European Journal of Teacher Education*, 43(4), pp.587-607.
79. Sharma, K., 2020. In India, Over 32 Crore Students Hit By Covid-19. As Schools And Colleges Are Shut: UNESCO. [online] *The Print*. Available at: <https://theprint.in/india/education/in-india-over-32-crore-students-hit-by-covid-19-as-schools-and-colleges-are-shut-unesco/402889/>
80. Siemens, G., 2004. *Connectivism: A Learning Theory For The Digital Age*. [online] Devrijeruimte.org. Available at: <http://devrijeruimte.org/content/artikelen/Connectivism.pdf>
81. Siemens, G., Gašević, D. and Dawson, S., 2015. *Preparing For The Digital University: A Review Of The History And Current State Of Distance, Blended, And Online Learning*. [online] Linkresearchlab.org. Available at: <http://linkresearchlab.org/PreparingDigitalUniversity.pdf>
82. Soni, V., 2020. Global Impact of E-learning during COVID 19. *SSRN Electronic Journal*,.
83. Su, J., 2016. *Successful Graduate Students' Perceptions Of Characteristics Of Online Learning Environments*. [ebook] USA: University of Tennessee. Available at: [https://trace.tennessee.edu/utk\\_graddiss/3751](https://trace.tennessee.edu/utk_graddiss/3751)



84. Sumner, J., 2000. Serving the System: A critical history of distance education. *Open Learning: The Journal of Open, Distance and e-Learning*, [online] 15(3), pp.267-285. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/713688409>
85. Taylor, D. and Hamdy, H., 2013. Adult learning theories: Implications for learning and teaching in medical education: AMEE Guide No. 83. *Medical Teacher*, 35(11), pp.e1561-e1572.
86. Thang Tze Yian, T. and Park, J., 2019. Technology-enhanced TVET delivery for improving access, relevance and inclusion in Asia and the Pacific. In: *Skills and the Future of Work: Strategies for Inclusive Growth for Asia and the Pacific*. [online] Bangkok: ILO regional office for Asia and the Pacific, pp.281-307. Available at: <http://apskills.ilo.org/downloads>
87. Tejedor, S & Cervi, L & Escoda, A & Jumbo, F, 2020. "Digital Literacy and Higher Education during COVID-19 Lockdown: Spain, Italy, and Ecuador," *Publications, MDPI, Open Access Journal*, vol. 8(4), pages 1-17, November.
88. Tschofen, C. and Mackness, J., 2012. Connectivism and dimensions of individual experience. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, [online] 13(1), pp.124-143. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815047680?>
89. Yasak, Z. and Alias, M., 2015. ICT Integrations in TVET: Is it up to Expectations?. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, [online] 204, pp.88-97. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1877042815047680?>
90. UNESCO. 2020. Education: From Disruption To Recovery. [online] Available at: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>
91. Unesco, 2015. Towards inclusive and equitable quality education and lifelong learning for all. In: *Education 2030: Incheon declaration and framework for action*. [online] Paris: United Nations Educational,

Scientific and Cultural Organization (UNESCO). Available at:  
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245656>

92. Urdan, T. and . Weggen, C., 2000. Corporate Elearning: Exploring A New Frontier. [ebook] England: WR Hambrecht & Co. /Equity Research. Available at: <http://papers.cumincad.org/data/works/att/2c7d.content.pdf>
93. Üstünlüoğlu, E., 2009. Autonomy In Language Learning: Do Students Take Responsibility For Their Learning?. Journal Of Theory And Practice In Education, 5(2), Pp.148-169.
94. Van de Vord, R. and Pogue, K., 2012. Teaching time investment: Does online really take more time than face-to-face?. The International Review of Research in Open and Distributed Learning, 13(3), p.132.
95. Will, M., 2020. Student-Teachers Caught In Middle By Shutdowns. [online] Education Week. Available at: <https://www.edweek.org/teaching-learning/student-teachers-caught-in-middle-by-shutdowns/2020/03>
96. Winch, C., 2013. The Attractiveness Of TVET. World TVET report. [online] Paris: UNESCO Institute for Information Technologies in Education, pp.86–122. Available at:[https://unevoc.unesco.org/fileadmin/up/2013\\_epub\\_revisiting\\_global\\_trends\\_in\\_tvete](https://unevoc.unesco.org/fileadmin/up/2013_epub_revisiting_global_trends_in_tvete)
97. Weidlich, J. and Bastiaens, T., 2019. Designing sociable online learning environments and enhancing social presence: An affordance enrichment approach. Computers & Education, [online] 142, p.103622. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360131519301757>
98. Zhao, Y., 2020. COVID-19 as a catalyst for educational change. PROSPECTS, 49(1-2), pp.29-33.
99. Zhao, Y., Lei, J., Yan, B., Lai, C. and Tan, H., 2005. What Makes the Difference? A Practical Analysis of Research on the Effectiveness of Distance Education. Teachers College Record, 107(8), pp.1836-1884

100. Zhu, X. and Liu, J., 2020. Education in and After Covid-19: Immediate Responses and Long-Term Visions. *Postdigital Science and Education*, 2(3), pp.695-699.

1. Αναφορά σε ιστοσελίδες

1. Abc.net.au. 2020. Schools Are Closing In 70 Countries. Why Not Here?. [online] Available at: <https://www.abc.net.au/news/2020-03-19/coronavirus-why-is-australia-keeping-schools-open/12070702>

2. Adebayo, L., 2020. Methods Involve In Teaching Adult Education. [online] Academia.edu. Available at: [https://www.academia.edu/17303439/Methods\\_Involve\\_In\\_Teaching\\_Adult\\_Education](https://www.academia.edu/17303439/Methods_Involve_In_Teaching_Adult_Education)

3. Air.org. 2020. National Survey Of Public Education’S Response To COVID-19. [online] Available at: <https://www.air.org/sites/default/files/National-Survey-of-Public-Education-Response-to-Covid-19-2020.pdf>

4. Aitsl.edu.au. 2021. What works in online distance teaching and learning. [online] Available at: <https://www.aitsl.edu.au/research/spotlight/what-works-in-online-distance-teaching-and-learning>

5. CHE. 2021. Covid-19 Has Forced Higher Ed to Pivot to Online Learning. Here Are 7 Takeaways So Far. [online] Available at: <https://www.chronicle.com/article/covid-19-has-forced-higher-ed-to-pivot-to-online-learning-here-are-7-takeaways-so-far/>

6. eLearn.Aegean.gr. 2020. Ταχύρρυθμο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα Για Εκπαιδευτικούς Στην Εξ Αποστάσεως Σχολική Εκπαίδευση. [online] Available at: <https://elearn.aegean.gr>

7. El Pais. 2020. Ten Million Students Told To Stay Home In Spain In Bid To Slow Spread Of Coronavirus. [online] Available at:

[https://english.elpais.com/society/2020-03-12/basque-country-galicia-and-murcia-closeschools-in-bid-to-slowcoronavirus.](https://english.elpais.com/society/2020-03-12/basque-country-galicia-and-murcia-closeschools-in-bid-to-slowcoronavirus)

8. Et.gr. 2020. Αναζήτηση ΦΕΚ. [online] Available at: <http://www.et.gr/index.php/anazitisi-fek>
9. Freire, P., 2000. Freire. [online] Uky.edu. Available at: <https://www.uky.edu/~eushe2/quotations/freire.html>
10. <https://www.eap.gr>. 2020. Εκπαίδευση Και Τεχνολογίες Σε Συστήματα Εξ Αποστάσεως Διδασκαλίας Και Μάθησης - Επιστήμες Της Αγωγής. [online] Available at: <https://www.eap.gr/education/odigos-spoudwn-eap-2020-2021/>
11. Gblogs.cisco.com. 2020. Cisco Greece. [online] Available at: <https://gblogs.cisco.com/gr/>
12. Iep.edu.gr. 2020. ΑΝΟΙΚΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ (MOOC) ΕΑΠ - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. [online] Available at: <http://www.iep.edu.gr/el/component/k2/content/148-anoikto-diadiktyako-mathima-mooc-eap>
13. Iep.edu.gr. 2020. ΑΝΟΙΚΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟ ΜΑΘΗΜΑ (MOOC) ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ - Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής. [online] Available at: <http://www.iep.edu.gr/el/component/k2/content/147-anoikto-diadiktyako-mathima-mooc>
14. Internet Society. 2021. Internet Access and Education: Key considerations for policy makers | Internet Society. [online] Available at: <https://www.internetsociety.org/resources/doc/2017/internet-access-and-education/>

15. Johns Hopkins Coronavirus Resource Center. 2020. Home - Johns Hopkins Coronavirus Resource Center. [online] Available at: <https://coronavirus.jhu.edu/>
16. Learn.eap.gr. 2020. Πλατφόρμα Μαζικών Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων (MOOC) LEARN Του Ε.Α.Π.. [online] Available at: <https://learn.eap.gr/>
17. Middle East Monitor.2020. Saudi closes schools, universities because of coronavirus. Retrieved from <https://www.middleeastmonitor.com/20200309-saudi-closes-schoolsuniversities- because-of-coronavirus/>
18. Morningfuture.com. 2020. Coronavirus And E-Learning: All The Tools For Home Schooling. [online] Available at: <https://www.morningfuture.com/en/article/2020/03/23/e-learning-schooling-home-digital-coronavirus/886/>
19. New England Journal of Medicine. 2021. Open Schools, Covid-19, and Child and Teacher Morbidity in Sweden | NEJM. [online] Available at: <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJMc2026670>
20. Sch.gr. 2020. Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο – Το Δίκτυο Στην Υπηρεσία Της Εκπαίδευσης. [online] Available at: <https://www.sch.gr/>
21. Staff, R., 2021. Russia bans entry to foreign nationals, closes schools. [online] U.S. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-health-coronavirus-moscow-events-idUSKBN21329T>
22. Tcg.uis.unesco.org. 2020. World Bank Survey On National Education Responses To COVID-19. [online] Available at: [http://tcg.uis.unesco.org/wp-content/uploads/sites/4/2020/07/Joint-Survey-2.0-FINAL\\_EN.pdf](http://tcg.uis.unesco.org/wp-content/uploads/sites/4/2020/07/Joint-Survey-2.0-FINAL_EN.pdf)

23. TheLocal.fr. 2020. [online] Available at:  
<https://www.thelocal.fr/20200312/macron-says-schools-to-close-in-new-coronavirus-measures>
24. VOA. 2020. Coronavirus School Closure in Nigeria Threatens Child Labor Progress. [online] Available at:  
<https://www.voanews.com/episode/coronavirus-school-closure-nigeria-threatens-child-labor-progress-4319191>
25. us. News. 2020. Senegal Orders All Schools Closed in Response to Coronavirus. [online] Available at:  
<https://www.usnews.com/news/world/articles/2020-03-14/senegal-orders-all-schools-closed-in-response-to-coronavirus>
26. Webex.sch.gr. 2020. Webex.Sch.Gr. [online] Available at:  
<https://webex.sch.gr/>
27. Wickramasinghe, S., 2020. Survey On Finding The Effectiveness Of Online Teaching & Learning During Covid-19 Pandemic - Students' Perspective. [Online] Google Docs. Available At:  
<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSd5fpQBKFUfotuXdXM7JZL-bvYJ2NbZeOH1u5JEBGIRacnLQ/viewform>
28. www.dw.com, D., 2021. COVID: Schools are in lockdown and e-learning is a struggle | DW | 06.01.2021. [online] DW.COM. Available at:  
<https://www.dw.com/en/covid-germany-schools-lockdown-digitalization/a-56147857>
29. 2020. Οδηγός Για Τον Εκπαιδευτικό Σχεδιασμό Μαθημάτων Εξ Αποστάσεως. [ebook] ΑΘΗΝΑ: ΙΕΠ. Available at:  
<http://iep.edu.gr/el/component/k2/1067-odigos-gia-ton-ekpaideftiko-sxediasmo-mathimaton-eks-apostaseos>

## 7 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

### 7.1 Ερωτηματολόγια

#### 7.1.1 Ερωτηματολόγιο Προς εκπαιδευτικούς

Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική  
Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί ερευνητικό εργαλείο της μεταπτυχιακής διατριβής μου πάνω στην Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας. Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η διερεύνηση των περιορισμών/ δυσκολιών αλλά και δυνατοτήτων που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών, στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Επιμέρους στόχοι είναι αλλαγές που αναμένονται στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID-19 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε αυτό το φαινόμενο. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό. Η συμπλήρωση του θα συμβάλει αποτελεσματικά στην παρακάτω έρευνα, ενώ απαιτεί περίπου 5 λεπτά από τον χρόνο σας.

Ευχαριστώ πολύ

Μπιλίρη Μαριάννα

Πτυχιούχος Αισθητικής και Κοσμητολογίας Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Πιστοποιημένη Εκπαιδύτρια Ενηλίκων Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Καθηγήτρια Αισθητικής Ι.Ι.Ε.Κ

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

[mariannabilliri@gmail.com](mailto:mariannabilliri@gmail.com)

### **A. Στοιχεία Ερωτώμενου**

Οι παρακάτω ερωτήσεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τον προσδιορισμό του φύλλου, την περιοχή, την εργασία, το επίπεδο της εκπαίδευσης, την διδακτική εμπειρία, την εμπειρία με την εξαποστάσεως και τις ΤΠΕ και την επιμόρφωση στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως και των ΤΠΕ.

#### **1. Φύλλο**

Άνδρας

Γυναίκα

#### **2. Ηλικία \***

20-25

26-30

31-35

36-40

41 και άνω

#### **3. Επίπεδο Σπουδών \***

Απόφοιτος/η τριτοβάθμιας

Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών

Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση γενικά

Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση ενηλίκων

Κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών

Κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση γενικά



Κάτοχος διδακτορικού τίτλου σπουδών στην εκπαίδευση  
ενηλίκων

**4. Σε ποιο Φορέα εργάζεστε? \***

Δημόσιο

Ιδιωτικό

**5. Δομή Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που Εργάζεστε? \***

Δημόσια ΙΕΚ(ΔΠΕΚ)

Ιδιωτικά ΙΕΚ(ΠΕΚ)

ΕΠΑΛ/ΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΕΠΑΛ

ΆΛΛΟ

ΣΔΕ /ΣΕΚ

**5. Πόλη της Ελλάδος που διδάσκετε \***

Κείμενο σύντομης απάντησης

**6. Ειδικότητα που διδάσκετε \***

Κείμενο σύντομης απάντησης

**7. Ποια είναι η Διδακτική εμπειρία σας στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση-εκπαίδευση ενηλίκων. \***

0 – 5 έτη

6-10 έτη

11-20 έτη >20 έτη

**8. Έχετε στην κατοχή σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop? \***

Ναι

Όχι

**9. Έχετε Διαθεσιμότητα σύνδεσης στο Internet / Wi-Fi στο σπίτι:**

Ναι

Όχι

**10. Χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες για την διδασκαλία σας \***

Ναι

Όχι

**11. Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Την Μεθοδολογία Της Εξαποστάσεως Εκπαίδευσης \***

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

**12. Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας \***

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

**13. Πόσο καιρό χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία**

Λιγότερο από 1 χρόνο

Περισσότερο από 1 χρόνο

Δεν έχω χρησιμοποιήσει ακόμη ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία

**14. Έχετε Παρακολουθήσει Πρόγραμμα Επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ \***

Ναι

Όχι

**15. Ποια εργαλεία χρησιμοποιήσατε η χρησιμοποιείτε στη διαδικτυακή διδασκαλία σας ( Αναφέρατε έως 2)**

**16. Το βρίσκω εύκολο να δουλεύω με υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για την διδασκαλία του αντικειμένου μου \***

Ναι

Όχι

17. Πολλοί από τους συναδέλφους μου χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες \*

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

### B. Εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών

Οι ερωτήσεις αυτές εστιάζουν στην γενική εμπειρία σας με την χρήση τεχνολογιών και με την Εμπειρία σας την περίοδο covid-19 και τα διαδικτυακά μαθήματα. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με X μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

18. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφ ωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	-------------	------------------------------------	---------	--------------------

Τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν ευκολά στην χρήση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Μου δόθηκαν επαρκείς οδηγίες( πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία διαδικτυακού υλικού)πριν ξεκινήσω	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

τα διαδικτυακά μαθήματα.					
Η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / διαζώσης μάθηση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Υπήρχε έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευομένους	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Θα προτιμούσα να διεξάγω διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Πιστεύτε ότι αποκτήσατε εμπειρία διεξαγωγή διαδικτυακών μαθημάτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου διδασκαλίας	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
---	---

**Γ. Προβλήματα κατά τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στη διάρκεια του**

**Covid-19**

Οι παρακάτω ερωτήσεις- δηλώσεις προβλημάτων αφορούν τις απόψεις σας, για τις διαδικτυακές πρακτικές, με καταγραφή των περιορισμών αυτών αλλά και των δυνατοτήτων και διασφαλίσεων σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της περιόδου Covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

19. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

Διαφωνώ  
Απόλυτα

Διαφωνώ

Ούτε  
Συμφωνώ  
Ούτε  
Διαφωνώ

Συμφωνώ

Συμφωνώ  
Απόλυτα

Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Είχα έλλειψη εμπειρίας στην προετοιμασία περιεχομένου ηλεκτρονικής μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας/μάθησης					
Δεν είχα εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα διαδικτυακά συστήματα / περιβάλλοντα της μάθησης ήταν φιλικά προς τον χρήστη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού εκπαιδευόμενου, ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν έχω αρκετές γνώσεις σχετικά με	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



<p>τον τρόπο αξιολόγησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό Περιβάλλον</p>	
<p>Δεν μπορούσε να γίνει αξιόπιστη αξιολόγηση στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Στη διαδικτυακή μάθηση, είναι δύσκολο να διδάξεις σύμφωνα με τα ατομικά ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευόμενων</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Τα κίνητρα των εκπαιδευομένων στην ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

<p>διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος</p>					
<p>Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία</p>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
<p>Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.</p>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

#### Δ. Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν σκοπό να διερευνήσουν τις απόψεις σας για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μετά τον covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

#### 20. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Οι ικανότητες των εκπαιδευτών θα αναμορφωθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν	
Η ικανότητα των εκπαιδευτικών να παρέχουν διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Όταν όλα θα επανέλθουν, η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για τυπική / πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Τα κίνητρα των εκπαιδευομένων για μάθηση θα αυξηθούν.	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

<p>Στην δια ζώσης εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Η διαδικτυακή εκπαίδευση θα παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευομένους</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

**Ε. Μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον**

Οι παρακάτω ερωτήσεις αποσκοπούν, κατά την άποψη σας, στον προσδιορισμό των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν στο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ,

3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με X μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**21. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις**

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Όλοι οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

<p>Χρειάζεται Διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευμένου &amp; εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
<p>Χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανής κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
<p>Χρειάζεται Όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης που να συμπεριλαμβάνει την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
<p>Δεν Χρειάζεται Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, να λάβουν μέτρα σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>

COVID. Αυτή είναι μια προσωρινή κατάσταση, και όλα θα πάνε καλά στο μέλλον.	
---	--



### 7.1.2 Ερωτηματολόγιο προς εκπαιδευόμενους

#### **ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΙ -Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας**

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί ερευνητικό εργαλείο της μεταπτυχιακής διατριβής μου πάνω στην Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας. Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η διερεύνηση των περιορισμών/

δυσκολιών αλλά και δυνατοτήτων που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευόμενοι της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών, στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, τις αλλαγές που αναμένουν στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID-19 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε αυτό το φαινόμενο. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό. Η συμπλήρωση του θα συμβάλλει αποτελεσματικά στην παρακάτω έρευνα, ενώ απαιτεί περίπου 5 λεπτά από τον χρόνο σας. Ευχαριστώ πολύ

Μπιλίρη Μαριάννα

Πτυχιούχος Αισθητικής και Κοσμητολογίας Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Πιστοποιημένη Εκπαιδύτρια Ενηλίκων Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Καθηγήτρια Αισθητικής Ι.Ι.Ε.Κ

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

[mariannabilliri@gmail.com](mailto:mariannabilliri@gmail.com)

## A. Στοιχεία Ερωτώμενου

Οι παρακάτω ερωτήσεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τον προσδιορισμό του φύλλου, την περιοχή, το επίπεδο της εκπαίδευση και, την εμπειρία με την εξαποστάσεως και τις ΤΠΕ.

### 1. Φύλλο

Άνδρας

Γυναίκα

### 2. Ηλικία \*

18-22

23-27

28-32

32 και άνω

### 3. Επίπεδο Σπουδών. \*

Απόφοιτος γυμνάσιου

Απόφοιτός ΕΠΑ.Λ

Απόφοιτος γενικού(ενιαίου) λυκείου

Απόφοιτος Τεχνικοεπαγγελματικού λυκείου

Απόφοιτος Εσπερινού Λυκείου

Απόφοιτος Καλλιτεχνικού Λυκείου

Άλλο:

### 4. Σε ποιο Φορέα σπουδάζετε \*

Δημόσιο

Ιδιωτικό

### 5. Δομή Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που σπουδάζετε \*

Δημόσια ΙΕΚ(ΔΠΕΚ)

Ιδιωτικά ΙΕΚ(ΠΕΚ)

ΕΠΑΛ/ΤΑΞΗ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΕΠΑΛ

ΣΔΕ /ΣΕΚ

ΑΛΛΟ

### 6. Πόλη της Ελλάδος που σπουδάζετε \*

7. Ειδικότητα που διδάσκεστε \*

8. Έχετε στην κατοχή σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop? \*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

Ναι

Όχι

9. Έχετε Διαθεσιμότητα σύνδεσης στο Internet / Wi-Fi στο σπίτι \*

Ναι

Όχι

10. Είστε εξοικειωμένοι με την Εξαποστάσεως Εκπαίδευση \*

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

11. Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας

(ΤΠΕ) \*

Καθόλου

Λίγο

Αρκετά

Πολύ

12. Χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες όσο αφορά την μάθηση σας?

Ναι

Όχι

13. Πόσο καιρό χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες \*

Δεν έχω χρησιμοποιήσει ακόμη ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία

Λιγότερο από 1 χρόνο

Περισσότερο από 1 χρόνο

14. Ποια εργαλεία χρησιμοποιήσατε ή χρησιμοποιείτε στη διαδικτυακή μάθηση (πχ, πλατφόρμες, κινητό, υπολογιστής, προγράμματα) Αναφέρατε έως 1) \*

15. Το βρίσκω εύκολο να δουλεύω με υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για την διδασκαλία του αντικειμένου μου \*

Ναι

Όχι

16. Πολλοί από τους συνεκπαιδευόμενους μου χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες

Ναι

Όχι

Δεν γνωρίζω

## B. Εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών

Οι ερωτήσεις αυτές εστιάζουν στην γενική εμπειρία σας με την χρήση τεχνολογιών και με την Εμπειρία σας την περίοδο covid-19 και τα διαδικτυακά μαθήματα. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με X μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

### 17. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
Τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν/είναι εύχρηστα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ο εκπαιδευτικός μου παρείχε επαρκείς οδηγίες (πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων) πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα διαδικτυακά μαθήματα είναι	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

περισσότερο αποτελεσματικά,, από ότι τα μαθήματα μέσα στην αίθουσα	
Υπήρχε έλλειψη επαφής με τον εκπαιδευτή	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Θα προτιμούσα να συμμετάσχω σε διαδικτυακά μαθήματα και μετά από την πανδημία covid-19	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Απέκτησα σημαντική εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο σε σχέση με μια πραγματική αίθουσα, για να επιτύχει αποτελεσματικά	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων	
Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου μάθησης	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

### Γ. Προβλήματα κατά τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19

Οι παρακάτω ερωτήσεις- δηλώσεις προβλημάτων αφορούν τις απόψεις σας, για τις διαδικτυακές πρακτικές, με καταγραφή των περιορισμών αυτών αλλά και των δυνατοτήτων και διασφαλίσεων σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της περιόδου Covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

### Η Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας /μάθησης					
Δεν είχα την εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα διαδικτυακά συστήματα / περιβάλλοντα της μάθησης δεν ήταν φιλικά προς τον χρήστη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού- εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος,, γνώσης ή δεξιοτήτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Στη διαδικτυακή μάθηση, ήταν δύσκολο να διδασθώ βάση των αναγκών μου	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα κίνητρα για ηλεκτρονική	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης					
Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

#### Δ. Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν σκοπό να διερευνήσουν τις απόψεις σας για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μετά τον covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

#### 19. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Οι ικανότητες μου θα αναμορφωθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ικανότητα μου να μπορώ να δέχομαι διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Όταν όλα θα επανέλθουν η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το ενδιαφέρον μου για μάθηση θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, θα έχω προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η Διαδικτυακή εκπαίδευση παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευομένους	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται να αναλάβω την ευθύνη για τη δική μου μάθηση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



**Ε. Μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον.**

Οι παρακάτω ερωτήσεις αποσκοπούν, κατά την άποψη σας, στον προσδιορισμό των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν στο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**22. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------	---------	--------------------

Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευομένων που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται όλοι οι εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν μαθήματα για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

<p>Χρειάζεται να διασφαλιστεί η πρόσβαση κάθε εκπαιδευομένου στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Χρειάζεται να γίνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και σε εκπαιδευομένους</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Χρειάζεται τα προγράμματα σπουδών να συμπεριλαμβάνουν την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19.</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

### 7.1.3 Ερωτηματολόγιο συνέντευξης εκπαιδευτικών

Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί ερευνητικό εργαλείο της μεταπτυχιακής διατριβής μου πάνω στην Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας. Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η διερεύνηση των περιορισμών/

δυσκολιών αλλά και δυνατοτήτων που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευτικοί της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και την χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών, στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Επιμέρους στόχοι είναι αλλαγές που αναμένονται στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID-19 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε αυτό το φαινόμενο. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό. Η συμπλήρωση του θα συμβάλει αποτελεσματικά στην παρακάτω έρευνα, ενώ απαιτεί περίπου 5 λεπτά από τον χρόνο σας. Ευχαριστώ πολύ

Μπιλίρη Μαριάννα

Πτυχιούχος Αισθητικής και Κοσμητολογίας Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Πιστοποιημένη Εκπαιδύτρια Ενηλίκων Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Καθηγήτρια Αισθητικής Ι.Ι.Ε.Κ

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

[mariannabilliri@gmail.com](mailto:mariannabilliri@gmail.com)

Οι παρακάτω ερωτήσεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τον προσδιορισμό του φύλλου, την περιοχή, την εργασία, το επίπεδο της εκπαίδευσης, την διδακτική εμπειρία, την εμπειρία με την εξαποστάσεως και τις ΤΠΕ και την επιμόρφωση στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως και των ΤΠΕ.



## Στοιχεία Ερωτώμενου

### 1. Φύλλο

### 2. Ηλικία

### 3. Επίπεδο Σπουδών

### 4. Σε ποιο Φορέα εργάζεστε?

### 5. Δομή Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που Εργάζεστε? \*

### 6. Πόλη της Ελλάδος που διδάσκετε

### 7.Ειδικότητα που διδάσκετε

### 8. Ποια είναι η Διδακτική εμπειρία σας στην τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση-εκπαίδευση ενηλίκων.

### 9.Έχετε στην κατοχή σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop?

### 10.Έχετε Διαθεσιμότητα σύνδεσης στο Internet / Wi-Fi στο σπίτι:

### 11.Χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες για την διδασκαλία σας

12.Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Την Μεθοδολογία Της Εξαποστάσεως Εκπαίδευσης

13.Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας

14. Πόσο καιρό χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες στη διδασκαλία

15. Έχετε Παρακολουθήσει Πρόγραμμα Επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης και ΤΠΕ \*

16. Ποια εργαλεία χρησιμοποιήσατε η χρησιμοποιείτε στη διαδικτυακή διδασκαλία σας ( Αναφέρατε έως 2)

17. Το βρίσκω εύκολο να δουλεύω με υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για την διδασκαλία του αντικειμένου μου

18. Πολλοί από τους συναδέλφους μου χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες

## B. Εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών

Οι ερωτήσεις αυτές εστιάζουν στην γενική εμπειρία σας με την χρήση τεχνολογιών και με την Εμπειρία σας την περίοδο covid-19 και τα διαδικτυακά μαθήματα. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με X μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

19. **Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν ευκολά στην χρήση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Μου δόθηκαν επαρκείς οδηγίες( πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία διαδικτυακού υλικού)πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

αποτελεσματική από την παραδοσιακή / δια ζώσης μάθηση	
Υπήρχε έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευόμενους	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Θα προτιμούσα να διεξάγω διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Πιστεύετε ότι αποκτήσατε εμπειρία διεξαγωγή διαδικτυακών μαθημάτων	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

διαδικτυακών περιβαλλόντων	
Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου διδασκαλίας	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

**Γ. Προβλήματα κατά τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του**

**Covid-19**

Οι παρακάτω ερωτήσεις- δηλώσεις προβλημάτων αφορούν τις απόψεις σας, για τις διαδικτυακές πρακτικές, με καταγραφή των περιορισμών αυτών αλλά και των δυνατοτήτων και διασφαλίσεων σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της περιόδου Covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**20. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Είχα έλλειψη εμπειρίας στην προετοιμασία	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

περιεχομένου ηλεκτρονικής μάθησης	
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας/μάθησης	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Δεν είχα εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Τα διαδικτυακά συστήματα / περιβάλλοντα της μάθησης ήταν φιλικά προς τον χρήστη	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού εκπαιδευόμενου, ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

πρακτικών δεξιοτήτων					
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν έχω αρκετές γνώσεις σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευομένων στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό Περιβάλλον	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν μπορούσε να γίνει αξιόπιστη αξιολόγηση στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Στη διαδικτυακή μάθηση, είναι δύσκολο να διδάξεις σύμφωνα με τα ατομικά ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευόμενων	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



<p>Τα κίνητρα των εκπαιδευομένων στην ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

21. Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί θα θέλετε να προσθέσετε?

#### Δ. Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν σκοπό να διερευνήσουν τις απόψεις σας για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μετά τον covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά

#### 22. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Οι ικανότητες των εκπαιδευτών θα αναμορφωθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

περιβάλλοντα θα αυξηθούν					
Η ικανότητα των εκπαιδευτικών να παρέχουν διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Όταν όλα θα επανέλθουν, η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για τυπική / πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα κίνητρα των εκπαιδευομένων για μάθηση θα αυξηθούν.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, οι	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

εκπαιδευόμενοι θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα	
Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Η διαδικτυακή εκπαίδευση θα παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευομένους	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

**23. Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί θα θέλετε να προσθέσετε?**

**Ε. Μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον**

Οι παρακάτω ερωτήσεις αποσκοπούν, κατά την άποψη σας, στον προσδιορισμό των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν στο τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**24. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις**

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Όλοι οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθήσουν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

<p>εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης</p>	
<p>Χρειάζεται Διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευομένου &amp; εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
<p>Χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανής κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και εκπαιδευομένους</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>
<p>Χρειάζεται Όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης που να συμπεριλαμβάνει την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19</p>	<input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/> <input type="checkbox"/>

<p>Δεν Χρειάζεται Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, να λάβουν μέτρα σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID. Αυτή είναι μια προσωρινή κατάσταση, και όλα θα πάνε καλά στο μέλλον.</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
--	---

**25. Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί και θέλετε να προσθέσετε?**

--

#### 7.1.4 Ερωτηματολόγιο συνέντευξης εκπαιδευόμενων

##### **ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΟΙ -Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας**

Το ερωτηματολόγιο αυτό αποτελεί ερευνητικό εργαλείο της μεταπτυχιακής διατριβής μου πάνω στην Εξαποστάσεως Εκπαίδευση & ΤΠΕ Στην Επαγγελματική Εκπαίδευση Στο Πλαίσιο Μιας Επιδημίας. Σκοπός αυτής της μελέτης είναι η διερεύνηση των περιορισμών/ δυσκολιών αλλά και δυνατοτήτων που αντιμετώπισαν οι εκπαιδευόμενοι της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και χρήση Τεχνολογιών Πληροφοριών και Επικοινωνιών, στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, τις αλλαγές που αναμένουν στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID-19 και τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε αυτό το φαινόμενο. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και εμπιστευτικό. Η συμπλήρωση του θα συμβάλει αποτελεσματικά στην παρακάτω έρευνα, ενώ απαιτεί περίπου 5 λεπτά από τον χρόνο σας. Ευχαριστώ πολύ

Μπιλίρη Μαριάννα

Πτυχιούχος Αισθητικής και Κοσμητολογίας Τ.Ε.Ι. Αθηνών

Πιστοποιημένη Εκπαιδύτρια Ενηλίκων Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Καθηγήτρια Αισθητικής Ι.Ι.Ε.Κ

Μεταπτυχιακή Φοιτήτρια Ανοικτού Πανεπιστημίου Κύπρου

[mariannabilliri@gmail.com](mailto:mariannabilliri@gmail.com)



## A. Στοιχεία Ερωτώμενου

Οι παρακάτω ερωτήσεις αφορούν τα δημογραφικά στοιχεία των συμμετεχόντων, τον προσδιορισμό του φύλλου, την περιοχή, το επίπεδο της εκπαίδευση και, την εμπειρία με την εξαποστάσεως και τις ΤΠΕ.

1. Φύλλο

2. Ηλικία \*

4. Επίπεδο Σπουδών. \*

5. Σε ποιο Φορέα σπουδάζετε \*

6. Λομή Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που σπουδάζετε \*

7. Πόλη της Ελλάδος που σπουδάζετε \*

8. Ειδικότητα που διδάσκεστε \*

9. Έχετε στην κατοχή σας ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop? \*

Να επισημαίνεται μόνο μία έλλειψη.

10. Έχετε Διαθεσιμότητα σύνδεσης στο Internet / Wi-Fi στο σπίτι \*

11. Είστε εξοικειωμένοι με την Εξαποστάσεως Εκπαίδευση \*

12. Είστε εξοικειωμένοι Σχετικά Με Τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας

(ΤΠΕ) \*

**13. Χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες όσο αφορά την μάθηση σας?**

**14. Πόσο καιρό χρησιμοποιείτε ψηφιακές τεχνολογίες \***

**15. Ποια εργαλεία χρησιμοποιήσατε ή χρησιμοποιείτε στη διαδικτυακή μάθηση (πχ, πλατφόρμες, κινητό, υπολογιστής, προγράμματα) Αναφέρατε έως 1)**

**16. Το βρίσκω εύκολο να δουλεύω με υπολογιστές και άλλο τεχνικό εξοπλισμό για την διδασκαλία του αντικειμένου μου**

**16. Πολλοί από τους συνεκπαιδευόμενους μου χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες**

## **B. Εμπειρία με την χρήση ψηφιακών τεχνολογιών**

Οι ερωτήσεις αυτές εστιάζουν στην γενική εμπειρία σας με την χρήση τεχνολογιών και με την Εμπειρία σας την περίοδο covid-19 και τα διαδικτυακά μαθήματα. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με X μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**17. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
Τα διαδικτυακά εργαλεία ηταν/είναι εύχρηστα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

<p>Ο εκπαιδευτικός μου παρείχε επαρκείς οδηγίες (πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων) πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Τα διαδικτυακά μαθήματα είναι περισσότερο αποτελεσματικά, από ότι τα μαθήματα μέσα στην αίθουσα</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Υπήρχε έλλειψη επαφής με τον εκπαιδευτή</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Θα προτιμούσα να συμμετάσχω σε διαδικτυακά μαθήματα και μετά από την πανδημία covid-19</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Απέκτησα σημαντική εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

<p>Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο σε σχέση με μια πραγματική αίθουσα, για να επιτύχει αποτελεσματικά</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου μάθησης</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

**Γ. Προβλήματα κατά τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19**

Οι παρακάτω ερωτήσεις- δηλώσεις προβλημάτων αφορούν τις απόψεις σας, για τις διαδικτυακές πρακτικές, με καταγραφή των περιορισμών αυτών αλλά και των δυνατοτήτων και διασφαλίσεων σχετικά με την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στην επαγγελματική εκπαίδευση κατά τη διάρκεια της περιόδου Covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**18. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας /μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν είχα την εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Τα διαδικτυακά συστήματα / περιβάλλοντα της μάθησης δεν ήταν φιλικά προς τον χρήστη	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

<p>Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος,, γνώσης ή δεξιοτήτων</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Στη διαδικτυακή μάθηση, ήταν δύσκολο να διδαχθώ βάση των αναγκών μου</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Τα κίνητρα για ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
<p>Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία</p>	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

**19. Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί αι θέλετε να προσθέσετε?**

--

#### Δ. Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19

Οι παρακάτω ερωτήσεις έχουν σκοπό να διερευνήσουν τις απόψεις σας για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση μετά τον covid-19. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα.1. Διαφωνώ Απόλυτα,2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ,5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

#### 20. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \*

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------------	---------	--------------------

Οι ικανότητες μου θα αναμορφωθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η ικανότητα μου να μπορώ να δέχομαι διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>



Όταν όλα θα επανέλθουν η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τις	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Το ενδιαφέρον μου για μάθηση θα αυξηθεί	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, θα έχω προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Η Διαδικτυακή εκπαίδευση παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τις εκπαιδευομένους	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται να αναλάβω την ευθύνη για τη δική μου μάθηση	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

**21.Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί και θέλετε να προσθέσετε?**

**Ε. Μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον.**

Οι παρακάτω ερωτήσεις αποσκοπούν, κατά την άποψη τις, στον προσδιορισμό των μέτρων που χρειάζεται να ληφθούν στο τομέα τις επαγγελματικής εκπαίδευσης ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον. Πρόκειται για ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και ερωτήσεις με την ακόλουθη κλίμακα. 1. Διαφωνώ Απόλυτα, 2. Διαφωνώ, 3. Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ, 4. Συμφωνώ, 5. Συμφωνώ Απόλυτα (Συμπληρώστε Με Χ μόνο μία απάντηση σε κάθε σειρά)

**22. Πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις \***

	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε Συμφωνώ Ούτε Διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ Απόλυτα
--	--------------------	---------	------------------------------	---------	--------------------

Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευομένων που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται όλοι οι εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν μαθήματα για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Χρειάζεται να διασφαλιστεί η πρόσβαση κάθε	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

εκπαιδευομένου στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό	
Χρειάζεται να γίνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς και σε εκπαιδευομένους	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>
Χρειάζεται τα προγράμματα σπουδών να συμπεριλαμβάνουν την εξ αποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19.	<input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/> <input type="radio"/>

**23. Υπάρχει κάτι άλλο που δεν έχει αναφερθεί και θέλετε να προσθέσετε?**

## 7.2 Πίνακες Και Γραφήματα

### 7.2.1 Πίνακες

*Πίνακας 1. Δημογραφικά και εργασιακά χαρακτηριστικά εκπαιδευτικών έρευνας*

		ν	%
Φύλο	Άντρας	12	24.0%
	Γυναίκα	38	76.0%
Ηλικία	20-25	1	2.0%
	26-30	4	8.0%
	31-35	5	10.0%
	36-40	18	36.0%
	41 και άνω	22	44.0%
Επίπεδο σπουδών	Απόφοιτος/η τριτοβάθμιας	29	58.0%
	Μεταπτυχιακό	9	18.0%
	Μεταπτυχιακό στην εκπαίδευση γενικά	9	18.0%
	Μεταπτυχιακό στην εκπαίδευση ενηλίκων	1	2.0%
	Διδακτορικό	2	4.0%
Φορέας	Ιδιωτικό	31	62.0%
	Δημόσιο	19	38.0%
Δομή	Δημόσια ΙΕΚ(ΔΠΕΚ)	11	22.0%
Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ιδιωτικά ΙΕΚ(ΠΙΕΚ)	28	56.0%
	ΕΠΑΛ	7	14.0%
	Άλλο	4	8.0%
Διδακτική εμπειρία στην τεχνική επαγγελματική	0 – 5 έτη	23	46.0%
	6-10 έτη	12	24.0%
	11-20 έτη	13	26.0%

εκπαίδευση-εκπαίδευση ενήλικων	21 και άνω	2	4.0%
-----------------------------------	------------	---	------

**Πίνακας 2.** Δημογραφικά χαρακτηριστικά εκπαιδευόμενων έρευνας

		v	%
Φύλο	Άντρας	6	28.6%
	Γυναίκα	15	71.4%
Ηλικία	18-22 έτη	16	76.2%
	23-27 έτη	5	23.8%
Επίπεδο σπουδών	Απόφοιτος γενικού(ενιαίου) λυκείου	17	81.0%
	Απόφοιτος ΕΠΑ.Λ	4	19.0%
Φορέας	Δημόσιο	9	42.9%
	Ιδιωτικό	12	57.1%
Δομή	Δημόσια ΙΕΚ(ΔΠΕΚ)	5	23.8%
Μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	Ιδιωτικά ΙΕΚ(ΠΕΚ)	13	61.9%
	ΣΔΕ/ΣΕΚ	1	4.8%
	Άλλο	2	9.5%

**Πίνακας 3.** Αποτελέσματα για το βαθμό εξοικείωσης εκπαιδευτών στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στις ΤΠΕ (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση)

Είστε εξοικειωμένοι σχετικά με:	Καθόλου				Λίγο		Αρκετά		Πολύ		ΜΤ	ΤΑ
	4.0%	8.0%	48.0%	40.0%	3.24	0.77						
τη Μεθοδολογία Της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης	4.0%	8.0%	48.0%	40.0%	3.24	0.77						
τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας	2.0%	8.0%	58.0%	32.0%	3.20	0.67						

**Πίνακας 4.** Αποτελέσματα για το βαθμό εξοικείωσης των εκπαιδευόμενων στη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και στις ΤΠΕ (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση)

Είστε εξοικειωμένοι σχετικά με:	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	ΜΤ	ΤΑ
τη Μεθοδολογία Της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης	9.5%	47.6%	28.6%	14.3%	2.48	0.87
τις Τεχνολογίες Πληροφορίας Και Επικοινωνίας	9.5%	47.6%	33.3%	9.5%	2.43	0.81

**Πίνακας 5.** Αποτελέσματα για τις εμπειρίες των εκπαιδευτικών από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών (ΜΤ=Μέση Τιμή, ΤΑ=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	ΜΤ	ΤΑ
Τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν εύκολα στην χρήση	6.0%	2.0%	12.0%	54.0%	26.0%	3.92	1.01
Μου δόθηκαν επαρκείς οδηγίες (τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων, προετοιμασία) πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα.	20.0%	24.0%	28.0%	24.0%	4.0%	2.68	1.17

Η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / διαζώσης μάθηση	14.0%	26.0%	48.0%	10.0%	2.0%	2.60	0.93
Υπήρχε έλλειψη επαφής με τους εκπαιδευόμενους	2.0%	6.0%	24.0%	42.0%	26.0%	3.84	0.96
Θα προτιμούσα να διεξάγω διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19	32.0%	14.0%	26.0%	24.0%	4.0%	2.54	1.28
Πιστεύετε ότι αποκτήσατε εμπειρία διεξαγωγής διαδικτυακών μαθημάτων	0.0%	2.0%	12.0%	62.0%	24.0%	4.08	0.67
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά	2.0%	4.0%	8.0%	40.0%	46.0%	4.24	0.92
Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων	0.0%	8.0%	8.0%	54.0%	30.0%	4.06	0.84



Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου διδασκαλία	4.0%	0.0%	8.0%	46.0%	42.0%	4.22	0.91
---	------	------	------	-------	-------	------	------

**Πίνακας 6.** Αποτελέσματα για τις εμπειρίες των εκπαιδευόμενων από τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Τα διαδικτυακά εργαλεία ήταν/είναι εύχρηστα	0.0%	0.0%	66.7%	33.3%	0.0%	3.33	0.48
Ο εκπαιδευτικός μου παρείχε επαρκείς οδηγίες (πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων) πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα	0.0%	52.4%	14.3%	28.6%	4.8%	2.86	1.01
Τα διαδικτυακά μαθήματα είναι περισσότερο αποτελεσματικά, από ότι τα μαθήματα μέσα στην αίθουσα	19.0%	38.1%	38.1%	4.8%	0.0%	2.29	0.85
Υπήρχε έλλειψη επαφής με τον εκπαιδευτή	0.0%	19.0%	38.1%	19.0%	23.8%	3.48	1.08

Θα προτιμούσα να συμμετάσχω σε διαδικτυακά μαθήματα και μετά από την πανδημία covid-19	4.8%	42.9%	38.1%	14.3%	0.0%	2.62	0.80
Απέκτησα σημαντική εμπειρία στην συμμετοχή σε διαδικτυακά μαθήματα	0.0%	14.3%	33.3%	42.9%	9.5%	3.48	0.87
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο σε σχέση με μια πραγματική αίθουσα, για να επιτύχει αποτελεσματικά	0.0%	4.8%	61.9%	23.8%	9.5%	3.38	0.74
Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων	0.0%	9.5%	4.8%	38.1%	47.6%	4.24	0.94
Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου μάθησης	4.8%	19.0%	14.3%	47.6%	14.3%	3.48	1.12

**Πίνακας 7.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	6.0%	4.0%	24.0%	46.0%	20.0%	3.70	1.04
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	12.0%	42.0%	22.0%	14.0%	10.0%	2.68	1.17
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε.	4.0%	16.0%	20.0%	42.0%	18.0%	3.54	1.09
Είχα έλλειψη εμπειρίας στην προετοιμασία περιεχομένου ηλεκτρονικής μάθησης	14.0%	24.0%	32.0%	20.0%	10.0%	2.88	1.19
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	0.0%	16.0%	18.0%	36.0%	30.0%	3.80	1.05
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας / μάθησης	24.0%	44.0%	16.0%	2.0%	14.0%	2.38	1.28
Δεν είχα εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών	36.0%	42.0%	8.0%	8.0%	6.0%	2.06	1.15

Τα διαδικτυακά συστήματα /περιβάλλοντα της μάθησης ήταν φιλικά προς τον χρήστη	0.0%	4.0%	38.0%	52.0%	6.0%	3.60	0.67
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού- εκπαιδευόμενου, ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης	4.0%	28.0%	32.0%	36.0%	0.0%	3.00	0.90
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων	28.0%	40.0%	12.0%	20.0%	0.0%	2.24	1.08
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων	24.0%	30.0%	20.0%	22.0%	4.0%	2.52	1.20
Δεν έχω αρκετές γνώσεις σχετικά με τον τρόπο αξιολόγησης των γνώσεων και των δεξιοτήτων των εκπαιδευόμενων στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό	12.0%	36.0%	20.0%	20.0%	12.0%	2.84	1.23
Δεν μπορούσε να γίνει αξιόπιστη αξιολόγηση στο διαδικτυακό εκπαιδευτικό περιβάλλον	4.0%	12.0%	20.0%	40.0%	24.0%	3.68	1.10

Στη διαδικτυακή μάθηση, είναι δύσκολο να διδάξεις σύμφωνα με τα ατομικά ενδιαφέροντα και τις ικανότητες των εκπαιδευόμενων	2.0%	20.0%	20.0%	34.0%	24.0%	3.58	1.13
Τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων στην ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης	20.0%	32.0%	36.0%	12.0%	0.0%	2.40	0.95
Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος	12.0%	38.0%	30.0%	20.0%	0.0%	2.58	0.95
Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία	32.0%	30.0%	18.0%	12.0%	8.0%	2.34	1.27
Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται- καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.	6.0%	24.0%	34.0%	22.0%	14.0%	3.14	1.13

---

**Πίνακας 8.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19 (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη	0.0%	4.8%	38.1%	38.1%	19.0%	3.71	0.85
Δεν ήμουν αρκετά προετοιμασμένος/η για διαδικτυακές εκπαιδευτικές πρακτικές.	0.0%	19.0%	33.3%	28.6%	19.0%	3.48	1.03
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε.	0.0%	4.8%	19.0%	66.7%	9.5%	3.81	0.68
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο	0.0%	0.0%	4.8%	71.4%	23.8%	4.19	0.51
Δεν μπορούσα να προσαρμοστώ στις διαδικτυακές πρακτικές διδασκαλίας / μάθησης	4.8%	9.5%	61.9%	14.3%	9.5%	3.14	0.91
Δεν είχα την εμπειρία στη χρήση τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών.	9.5%	42.9%	19.0%	23.8%	4.8%	2.71	1.10

Τα διαδικτυακά συστήματα /περιβάλλοντα της μάθησης δεν ήταν φιλικά προς τον χρήστη	0.0%	33.3%	57.1%	4.8%	4.8%	2.81	0.75
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού- εκπαιδευόμενου, ήταν δύσκολη στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης	0.0%	19.0%	14.3%	38.1%	28.6%	3.76	1.09
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων	52.4%	42.9%	4.8%	0.0%	0.0%	1.52	0.60
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων	42.9%	23.8%	28.6%	4.8%	0.0%	1.95	0.97
Στη διαδικτυακή μάθηση, ήταν δύσκολο να διδαχθώ βάση των αναγκών μου	4.8%	0.0%	47.6%	47.6%	0.0%	3.38	0.74
Τα κίνητρα για ηλεκτρονική εκπαίδευση είναι υψηλότερα σε σύγκριση με τις τάξεις δια ζώσης	0.0%	42.9%	42.9%	14.3%	0.0%	2.71	0.72

Ο χρόνος των διαδικτυακών συνεδριών (ώρες διδασκαλίας) δεν ήταν κατάλληλος	0.0%	9.5%	61.9%	19.0%	9.5%	3.29	0.78
Δεν είχα το κατάλληλο περιβάλλον στο σπίτι για διαδικτυακή διδασκαλία	9.5%	28.6%	4.8%	57.1%	0.0%	3.10	1.14
Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται- καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.	9.5%	42.9%	9.5%	19.0%	19.0%	2.95	1.36

**Πίνακας 9.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19 (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Οι ικανότητες των εκπαιδευτών θα αναμορφωθούν	0.0%	12.0%	6.0%	58.0%	24.0%	3.94	0.89
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	0.0%	0.0%	28.0%	60.0%	12.0%	3.84	0.62
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	4.0%	0.0%	28.0%	58.0%	10.0%	3.70	0.81



Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν	10.0%	2.0%	12.0%	60.0%	16.0%	3.70	1.09
Η ικανότητα των εκπαιδευτικών να παρέχουν διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	4.0%	0.0%	10.0%	78.0%	8.0%	3.86	0.73
Όταν όλα θα επανεέλθουν, η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	2.0%	28.0%	26.0%	28.0%	16.0%	3.28	1.11
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους	4.0%	12.0%	28.0%	42.0%	14.0%	3.50	1.02
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για τυπική /πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	46.0%	42.0%	12.0%	0.0%	0.0%	1.66	0.69
Τα κίνητρα των εκπαιδευόμενων για μάθηση θα αυξηθούν.	10.0%	24.0%	48.0%	10.0%	8.0%	2.82	1.02
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα.	28.0%	30.0%	24.0%	18.0%	0.0%	2.32	1.08

Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	2.0%	10.0%	34.0%	36.0%	18.0%	3.58	0.97
Η διαδικτυακή εκπαίδευση θα παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους	30.0%	22.0%	38.0%	8.0%	2.0%	2.30	1.05
Οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση	4.0%	20.0%	24.0%	36.0%	16.0%	3.40	1.11

**Πίνακας 10.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τις αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά τον COVID-19 (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Οι ικανότητες μου θα αναμορφωθούν	0.0%	28.6%	28.6%	42.9%	0.0%	3.14	0.85
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί	0.0%	14.3%	28.6%	57.1%	0.0%	3.43	0.75
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει	0.0%	0.0%	47.6%	52.4%	0.0%	3.52	0.51

Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν	0.0%	19.0%	28.6%	52.4%	0.0%	3.33	0.80
Η ικανότητα μου να μπορώ να δέχομαι διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί	0.0%	4.8%	28.6%	61.9%	4.8%	3.67	0.66
Όταν όλα θα επανέλθουν η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν	0.0%	9.5%	71.4%	19.0%	0.0%	3.10	0.54
Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους	0.0%	0.0%	42.9%	57.1%	0.0%	3.57	0.51
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	14.3%	61.9%	23.8%	0.0%	0.0%	2.10	0.62
Το ενδιαφέρον μου για μάθηση θα αυξηθεί	4.8%	38.1%	42.9%	14.3%	0.0%	2.67	0.80
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, θα έχω προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα.	19.0%	61.9%	19.0%	0.0%	0.0%	2.00	0.63

Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	14.3%	9.5%	23.8%	52.4%	0.0%	3.14	1.118 0
Η διαδικτυακή εκπαίδευση παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους	23.8%	57.1%	9.5%	9.5%	0.0%	2.05	0.86
Χρειάζεται να αναλάβω την ευθύνη για τη δική μου μάθηση	0.0%	23.8%	23.8%	52.4%	0.0%	3.29	0.85

**Πίνακας 11.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ζέσπασμα στο μέλλον (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	0.0%	0.0%	16.7%	29.2%	54.2%	4.38	0.76
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	0.0%	0.0%	8.2%	46.9%	44.9%	4.37	0.64

Χρειάζεται Όλοι οι εκπαιδευτικοί να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης	0.0%	0.0%	6.4%	44.7%	48.9%	4.43	0.62
Χρειάζεται Διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου & εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό	0.0%	0.0%	2.0%	20.4%	77.6%	4.76	0.48
Χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς	0.0%	0.0%	12.2%	49.0%	38.8%	4.27	0.67
Χρειάζεται Όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετα το Covid-19	0.0%	0.0%	16.0%	42.0%	42.0%	4.26	0.72

Δεν Χρειάζεται Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, να λάβουν μέτρα σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID.	28.6%	26.5%	28.6%	4.1%	12.2%	2.45	1.29
--	-------	-------	-------	------	-------	------	------

**Πίνακας 12.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν στην Εκπαίδευση ενάντια σε ένα πιθανό ξέσπασμα στο μέλλον (MT=Μέση Τιμή, TA=Τυπική Απόκλιση)

	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	MT	TA
Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου	0.0%	0.0%	4.8%	57.1%	38.1%	4.33	0.58
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευόμενων που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	0.0%	0.0%	4.8%	57.1%	38.1%	4.33	0.58
Χρειάζεται όλοι οι εκπαιδευόμενοι να παρακολουθήσουν μαθήματα για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης	0.0%	4.8%	9.5%	47.6%	38.1%	4.19	0.81

Χρειάζεται να διασφαλιστεί η πρόσβαση κάθε εκπαιδευόμενου στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό	0.0%	0.0%	0.0%	42.9%	57.1%	4.57	0.51
Χρειάζεται να γίνουν επιμορφωτικά σεμινάρια για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε	0.0%	0.0%	4.8%	42.9%	52.4%	4.48	0.60
Χρειάζεται τα προγράμματα σπουδών να συμπεριλαμβάνουν την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετα το Covid-19.	0.0%	19.0%	23.8%	23.8%	33.3%	3.71	1.15

---

**Πίνακας 13.** Αποτελέσματα για τις απόψεις των εκπαιδευτικών & εκπαιδευόμενων για τα προβλήματα από τη διάρκεια διαδικτυακών εκπαιδευτικών πρακτικών στην διάρκεια του Covid-19

	Εκπαιδευτικοί			Εκπαιδευόμενοι		
	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ / Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ
	Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μάθηση ήταν πολύ γρήγορη.	10%	24%	66%	4,8%	38,1%
Η υποδομή που απαιτείται για διαδικτυακή μάθηση δεν υπήρχε.	20%	20%	60%	4,8%	19%	76,2%
Υπήρχαν προβλήματα σύνδεσης στο Διαδίκτυο.	16%	18%	66%	0,0%	4,8%	95,2%
Η αλληλεπίδραση εκπαιδευτικού-εκπαιδευόμενου, ήταν καλή στις διαδικτυακές πρακτικές μάθησης.	32%	32%	36%	19%	14,3%	66,7%
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι αποτελεσματική στην παροχή διδασκαλίας πρακτικών δεξιοτήτων.	68%	12%	20%	95,3%	4,8%	0,0%
Η διαδικτυακή εκπαίδευση είναι κατάλληλη για τη διδασκαλία κάθε θέματος, γνώσης ή δεξιοτήτων.	54%	20%	26%	66,7%	28,6%	4,8%
Το γεγονός ότι οι μπορεί οι διαδικτυακές διαλέξεις να αρχειοθετούνται-καταγράφονται μου δημιούργησε επιπλέον άγχος.	30%	34%	36%	52,4%	9,5%	38%



**Πίνακας 14.** Αναμενόμενες αλλαγές στις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το covid-19 που αναμένουν εκπαιδευτικοί και εκπαιδευόμενοι.

	Εκπαιδευτικοί			Εκπαιδευόμενοι		
	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ /Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ
Οι ικανότητες των εκπαιδευτών-εκπαιδευόμενων θα αναμορφωθούν	12%	6%	82%	28.6%	28.6%	42.9%
Η ανάγκη για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθεί.	0,0%	28%	72%	14.3%	28.6%	57.1%
Η εκπαίδευση θα αναγκαστεί να αλλάξει.	40%	0,0%	86%	0.0%	47.6%	52.4%
Οι εκπαιδευτικές δαπάνες για διαδικτυακά μαθησιακά περιβάλλοντα θα αυξηθούν.	12%	12%	76%	19.0%	28.6%	52.4%
Η ικανότητα εκπαιδευτικών/εκπαιδευόμενων να παρέχουν-δέχονται διαδικτυακή μάθηση θα βελτιωθεί.	4%	10%	86%	4.8%	28.6%	66,7%
Όταν όλα θα επανέλθουν, η εκπαίδευση θα συνεχιστεί με τον ίδιο τρόπο που ήταν στο παρελθόν.	30%	26%	44%	9.5%	71.4%	19.0%

Οι σχολές εκπαίδευσης θα ενσωματώσουν περισσότερα μαθήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στα προγράμματα σπουδών τους.	16%	28%	56%	0.0%	42.9%	57.1%
Δεν θα υπάρχει ανάγκη για τυπική /πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση.	88%	12%	0,0%	76,2%	23.8%	0,0%
Στην δια ζώσης εκπαίδευση, οι εκπαιδευόμενοι θα έχουν προβλήματα προσαρμογής στο χώρο και τα μαθήματα.	58%	24%	18%	80,9%	19%	0,0%
Κάθε οργανισμός θα πρέπει να αναπτύξει και να εφαρμόσει το δικό του, ατομικό πρόγραμμα σπουδών.	12%	34%	54%	23,8%	23,8%	52,4%
Η διαδικτυακή εκπαίδευση θα παρέχει ίσες ευκαιρίες σε όλους τους εκπαιδευόμενους.	52%	38%	10%	80,9%	9,5%	9,5%
Οι εκπαιδευόμενοι θα συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι πρέπει να αναλάβουν την ευθύνη για τη δική τους μάθηση.	24%	24%	52%	23.8%	23.8%	52.4%

**Πίνακας 15.** Αντιλήψεις των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευόμενων για τα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν στην εκπαίδευση ενάντια σε παρόμοια περίπτωση στο μέλλον.

	Εκπαιδευτικοί			Εκπαιδευόμενοι		
	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ
Χρειάζεται Βελτίωση χωρητικότητας και ταχύτητας του Διαδικτύου.	0.0%	16.7%	83,4%	0.0%	4.8%	95,2%
Χρειάζεται Περισσότερη υποστήριξη ικανοτήτων των εκπαιδευτικών που να σχετίζεται με το διαδικτυακό μαθησιακό περιβάλλον.	0,0%	8.2%	91,8%	0.0%	4.8%	95,2%
Χρειάζεται όλοι να παρακολουθήσουν εκπαίδευση για να χρησιμοποιούν διαδικτυακά συστήματα διαχείρισης μάθησης.	0.0%	6.4%	93,6%	4,8%	9,5%	85,7%

Χρειάζεται Διασφάλιση πρόσβασης κάθε εκπαιδευόμενου & εκπαιδευτή στο Διαδίκτυο και στον απαραίτητο εξοπλισμό.	0.0%	2.0%	98%	0.0%	0.0%	100%
Χρειάζεται να οργανωθούν ειδικές εκπαιδεύσεις για την προετοιμασία για μια άλλη πιθανή κρίση στο μέλλον σε εκπαιδευτικούς.	0.0%	12.2%	87,8%	0.0%	4,8%	95,2%
Χρειάζεται Όλες οι εκπαιδευτικές πρακτικές να αναθεωρηθούν και να δημιουργηθεί ένα νέο πρόγραμμα διάρθρωσης την εξαποστάσεως εκπαίδευση και τις ΤΠΕ και μετά το Covid-19 .	0.0%	16.0%	84%	19%	23,8%	57,2%
Δεν Χρειάζεται Οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, να λάβουν μέτρα σχετικά με τις εκπαιδευτικές πρακτικές μετά το COVID.	55,1%	28,6%	16,3%	-	-	-

**Πίνακας 16.** Εξοικείωση και την εμπειρία εκπαιδευτών και εκπαιδευόμενων με τη μεθοδολογία της εξ αποστάσεως κα τις ΤΠΕ.

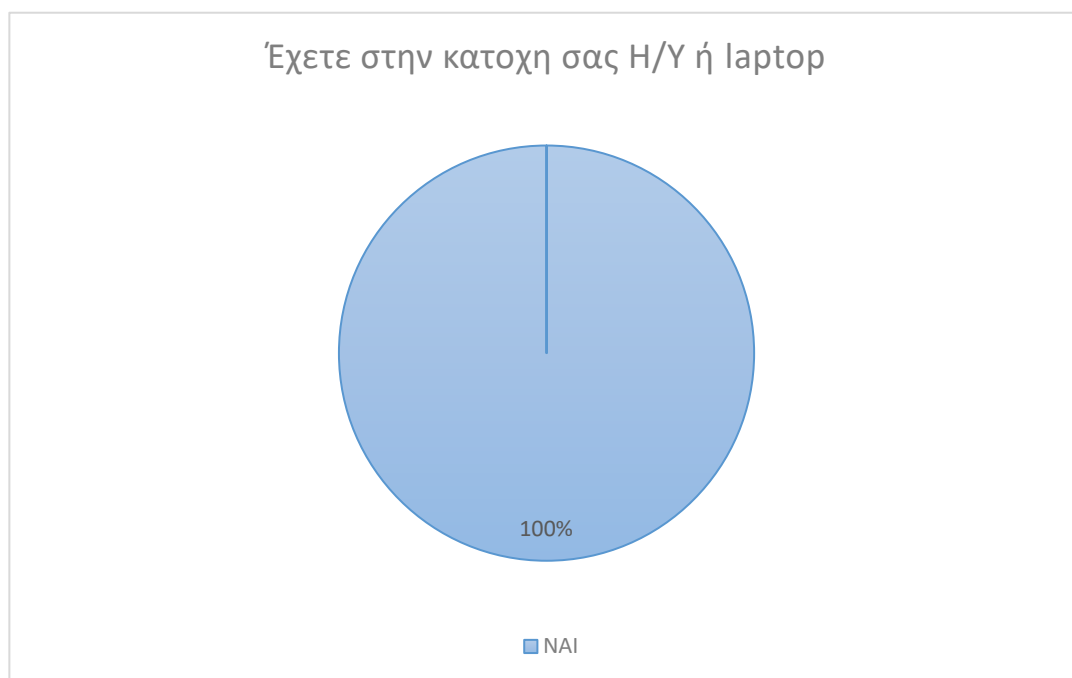
	Εκπαιδευτικοί			Εκπαιδευόμενοι		
	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα ή Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ/ Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα ή Συμφωνώ
Μου δόθηκαν επαρκείς οδηγίες (πχ τρόπος χρήσης σχετικών διαδικτυακών εργαλείων) πριν ξεκινήσω τα διαδικτυακά μαθήματα.	44%	28%	24%	66,7%	28,6%	33,4%
Η διαδικτυακή μάθηση ήταν περισσότερο αποτελεσματική από την παραδοσιακή / διαζώσης μάθηση.	40%	48%	12%	57,1%	38,1%	4,8%
Υπήρχε έλλειψη επαφής μεταξύ εκπαιδευτή-εκπαιδευομένου..	8%	24%	68%	19%	38,1%	42,8%
Θα προτιμούσα να διεξάγω διαδικτυακά μαθήματα σε σχέση με τα συμβατικά και μετά την πανδημία COVID-19	46%	26%	28%	47,7%	38,1%	14,3%
Απόκτηση Εμπειρίας διεξαγωγής/ συμμετοχής σε διαδικτυακά μαθήματα.	2%	12%	86%	14,3%	33,3%	52,4%
Το διαδικτυακό περιβάλλον απαιτεί περισσότερο χρόνο από μια προσωπική τάξη για να επιτύχει αποτελεσματικά.	8%	8%	86%	4,8%	61,9%	33,3%

Υπήρχε δυσκολία στην διεξαγωγή πρακτικών μαθημάτων μέσω διαδικτυακών περιβαλλόντων.	8%	8%	84%	9,5%	4,8%	85,7%
Είχα επαρκείς γνώσεις υπολογιστών και δεξιότητες για την διαχείριση της ηλεκτρονικής μου διδασκαλίας/μάθησης.	4%	8%	88%	4,8%	19%	61,7%

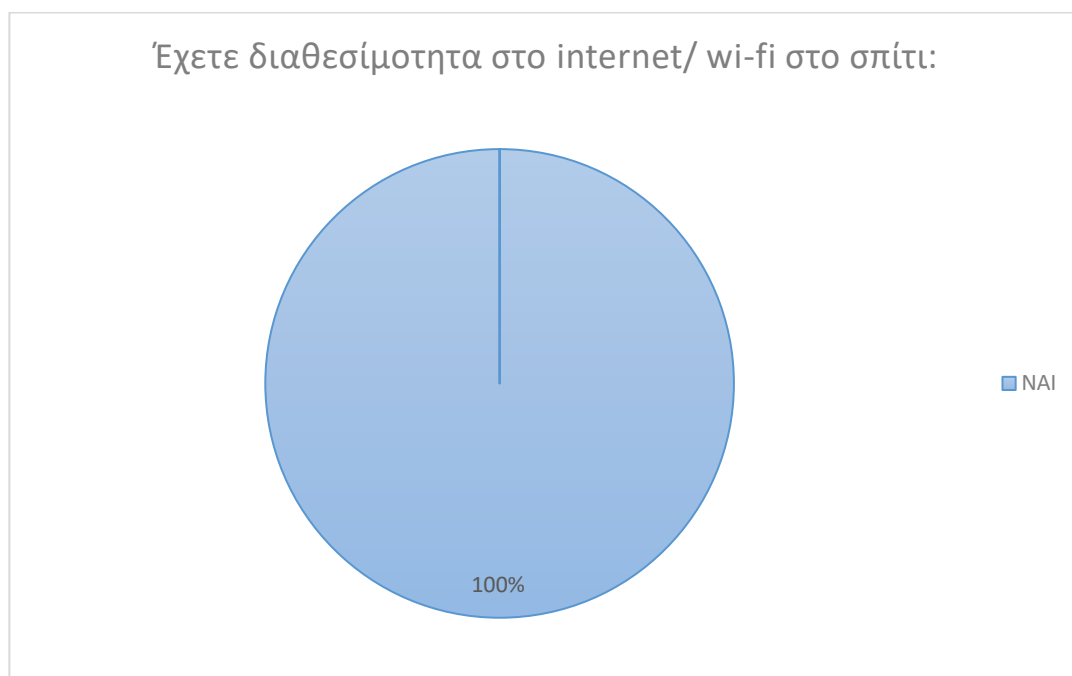
**Πίνακας 17.** Εξοικείωση σχετικά με την μεθοδολογία της εξΑΕ και τις ΤΠΕ

	Είστε εξοικειωμένοι σχετικά με τη Μεθοδολογία Της Εξ αποστάσεως Εκπαίδευσης		Είστε εξοικειωμένοι σχετικά με τις Τεχνολογίες Πληροφορίας & Επικοινωνίας	
	Εκπαιδευτές	Εκπαιδευόμενοι	Εκπαιδευτές	Εκπαιδευόμενοι
Καθόλου ή Λίγο	12%	57,1%	10%	42,9%
Πολύ ή Αρκετά	88,0%	57,1%	90%	42,9%

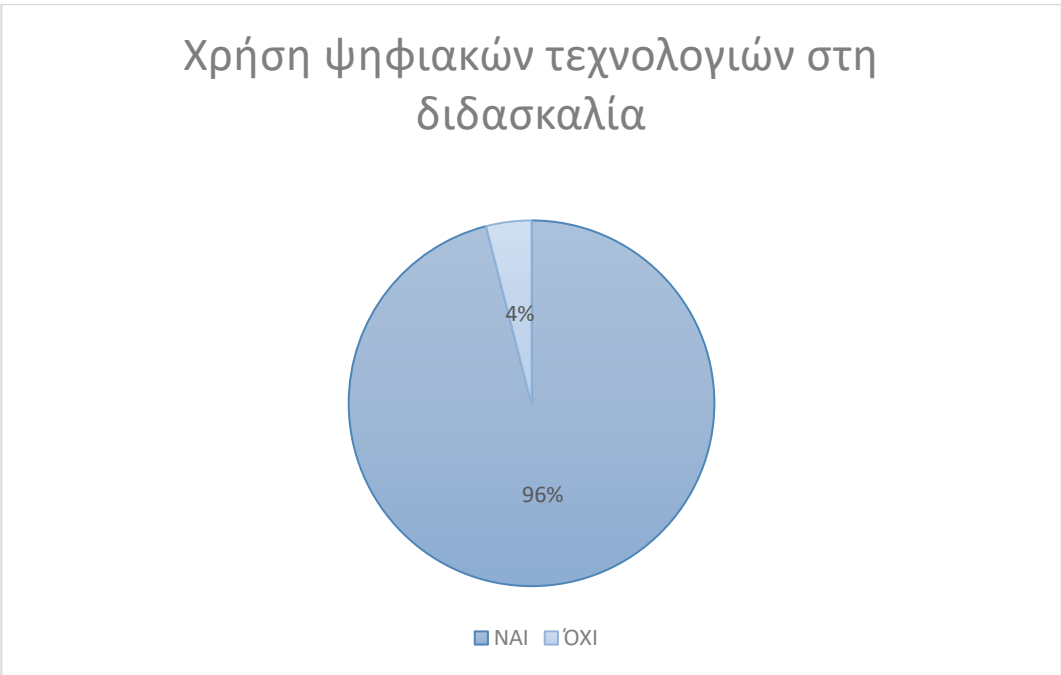
## 7.2.2 Γραφήματα



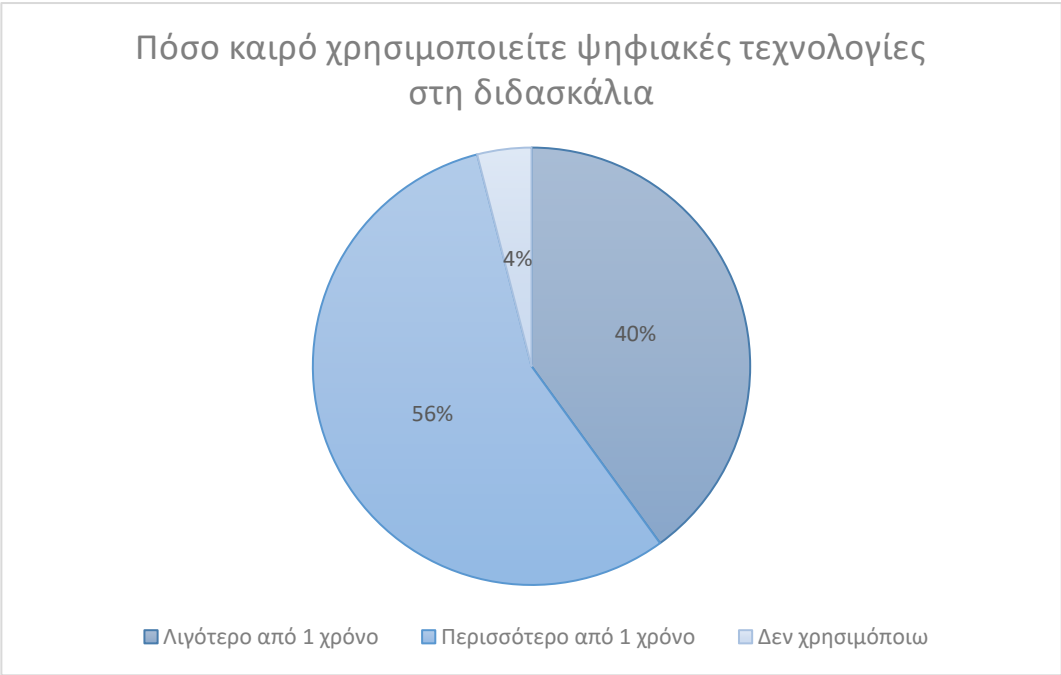
**Γράφημα 1.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop



**Γράφημα 2.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο

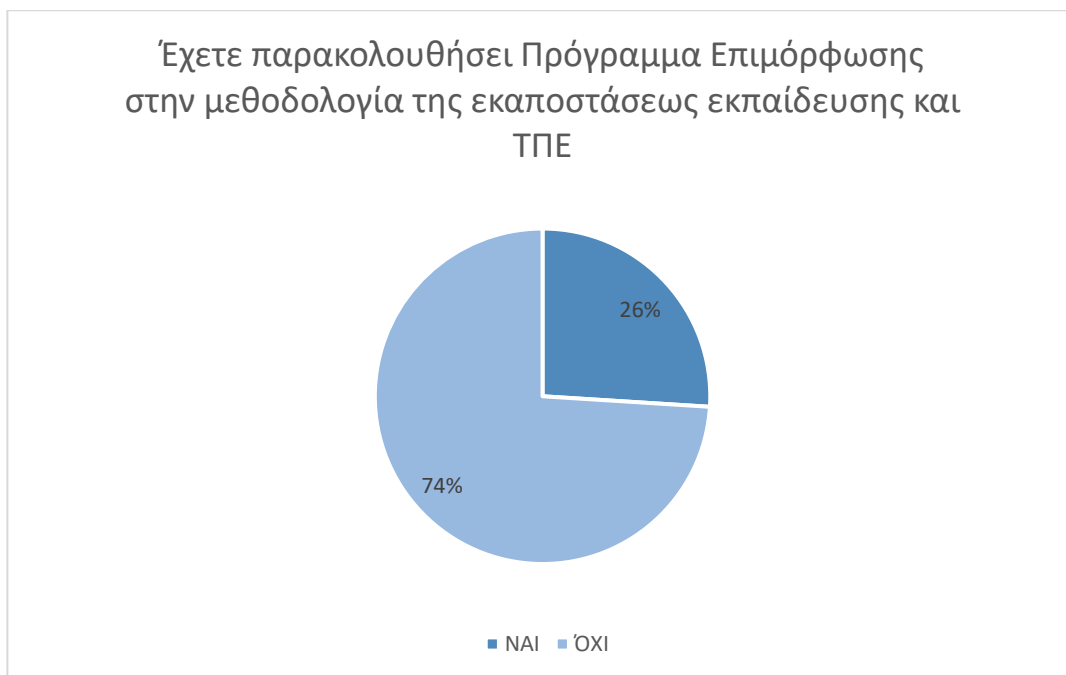


**Γράφημα 3.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τους



**Γράφημα 4.** Αποτελέσματα για το πόσο καιρό οι εκπαιδευτικοί κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδασκαλία τους

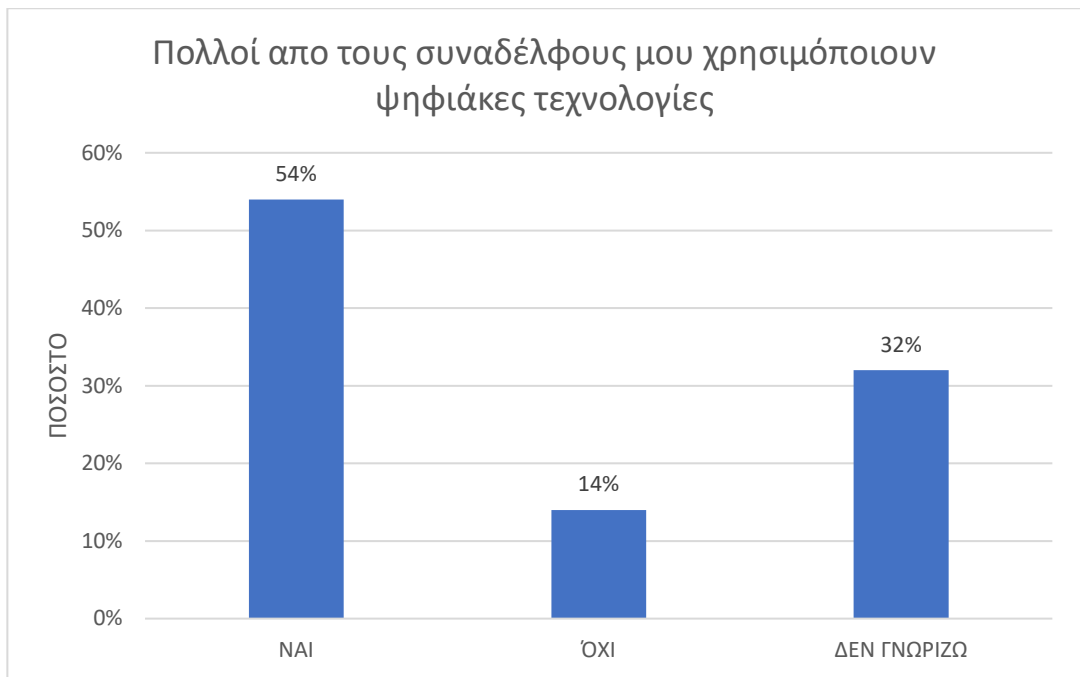




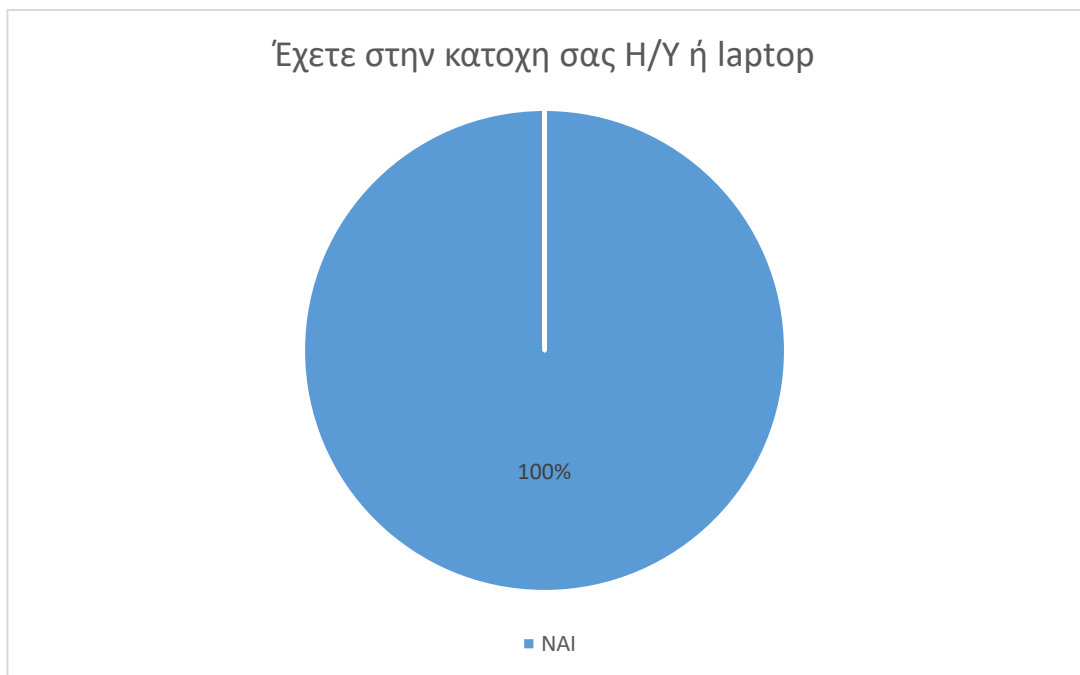
**Γράφημα 5.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί έχουν παρακολουθήσει πρόγραμμα επιμόρφωσης στην μεθοδολογία της εξαποστάσεως εκπαίδευσης & ΤΠΕ



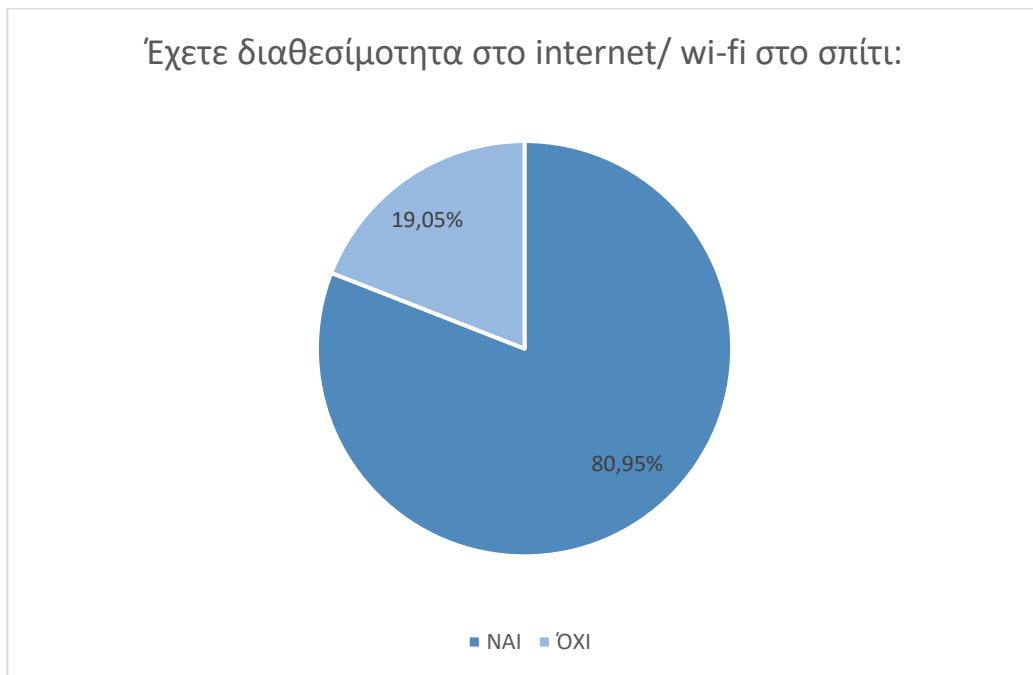
**Γράφημα 6.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές /τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους



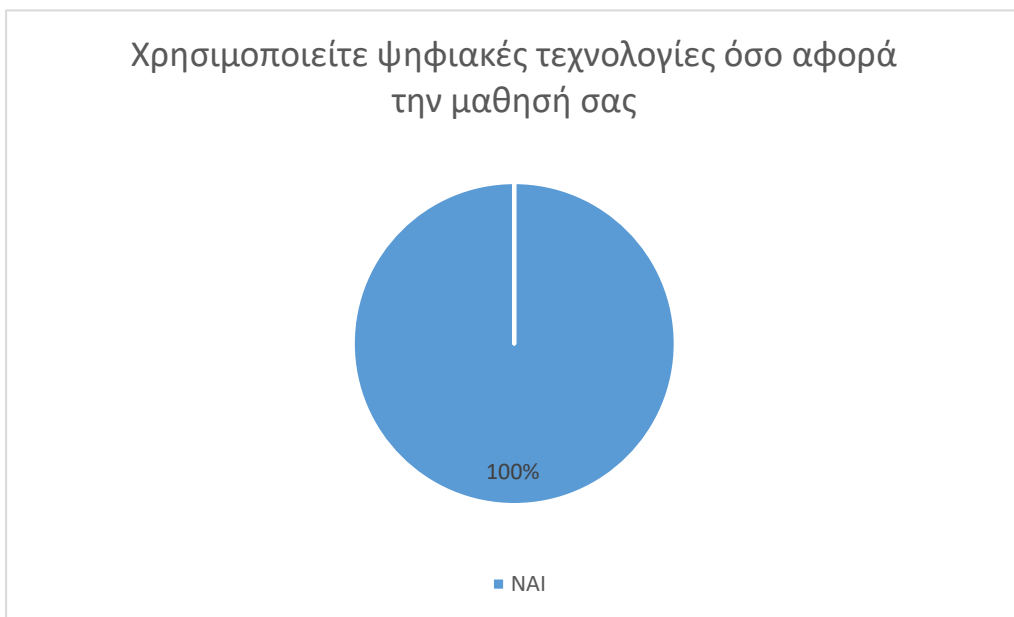
**Γράφημα 7.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευτικοί θεωρούν ότι οι συνάδελφοι τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες



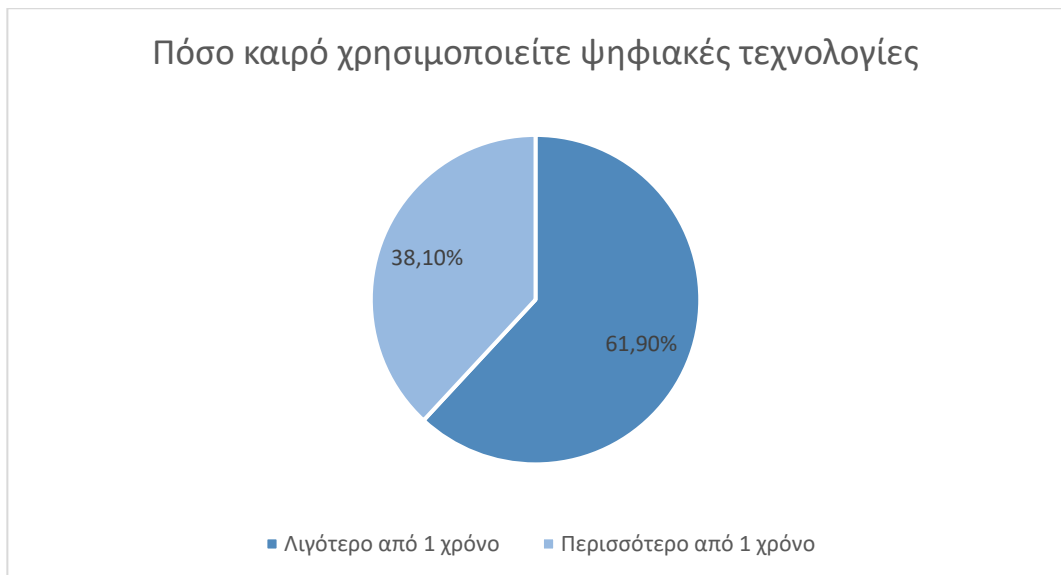
**Γράφημα 8.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι έχουν στην κατοχή τους ηλεκτρονικό υπολογιστή ή laptop



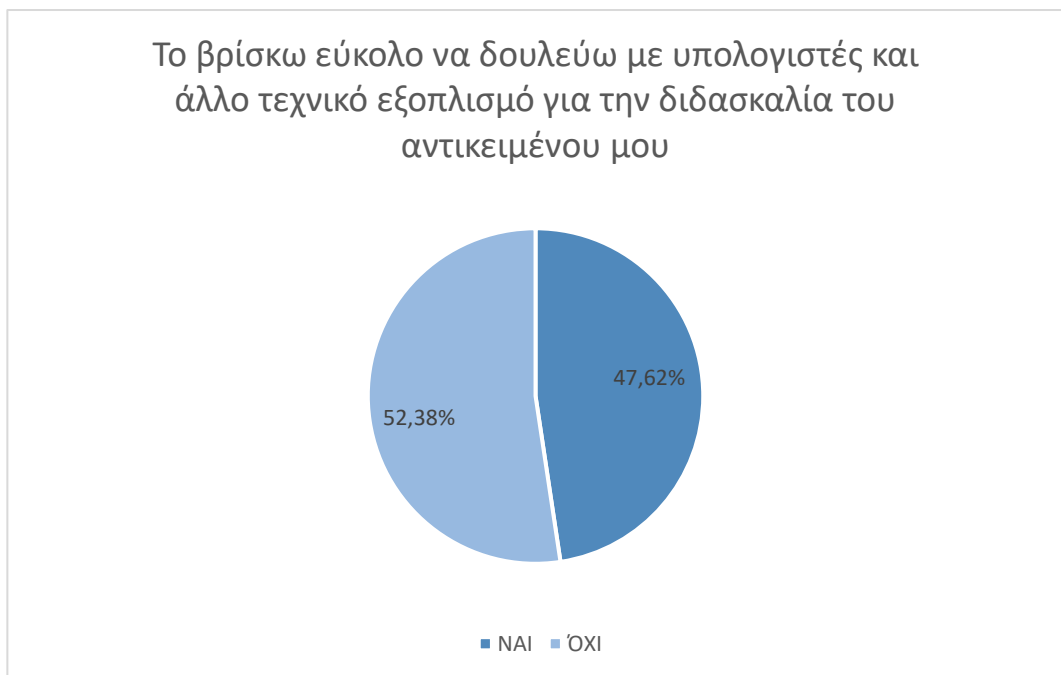
**Γράφημα 9.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι διαθέτουν σύνδεση στο διαδίκτυο



**Γράφημα 10.** Αποτελέσματα για το αν οι εκπαιδευόμενοι χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες στη μάθηση τους

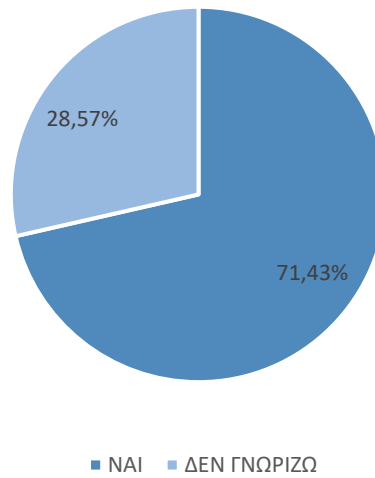


**Γράφημα 11.** Αποτελέσματα για το πόσο καιρό οι εκπαιδευόμενοι κάνουν χρήση ψηφιακών τεχνολογιών



**Γράφημα 12.** Αποτελέσματα για το εάν οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν εύκολο το να εργάζονται σε υπολογιστές/ τεχνικό εξοπλισμό για τη διδασκαλία του αντικειμένου τους.

Πολλοί από τους συνεκπαιδευόμενους μου  
χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες



**Γράφημα 13.** Αποτελέσματα για το εάν οι εκπαιδευόμενοι θεωρούν ότι οι συνεκπαιδευόμενοι τους χρησιμοποιούν ψηφιακές τεχνολογίες